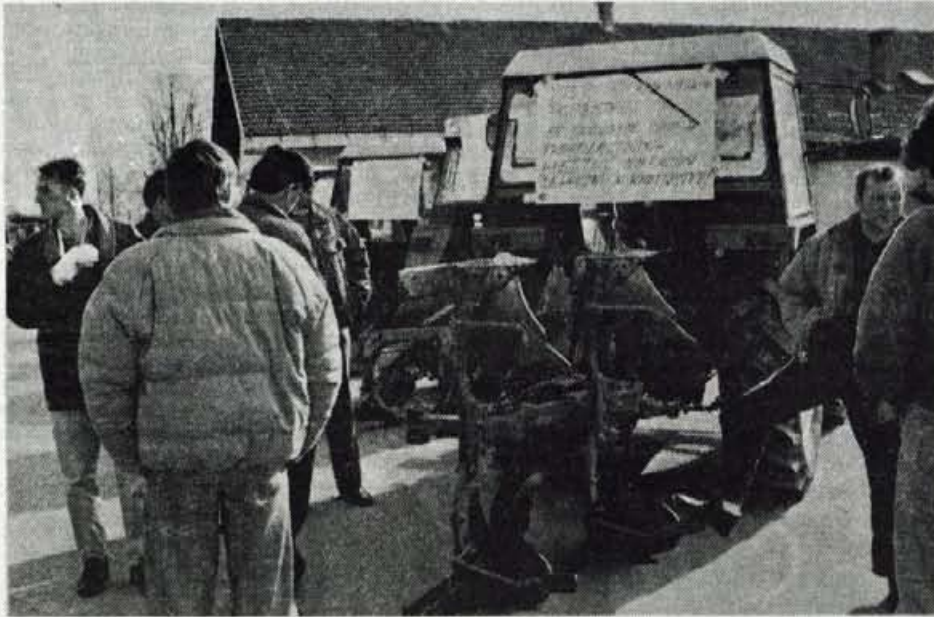

Razlaščenci iz vse Slovenije na shodu v Cerkljah

Ne silite nas v enostranska dejanja!

Zagozno opozorilo: "Če bo predlog konzorcija zavezancev za spremembo zakona o denacionalizaciji podprla tudi vlada, bodo spremembe v državnem zboru izglasovane, s tem pa bo "padla" tudi denacionalizacija.

Cerklje - "Direktorji kmetijskih posestev, ne skrivajte svojih privatizacijskih apetitov na račun delavcev v kmetijstvu! Tovariši vzeli, gospodje vrnite! Minister Osterc, kdo nosi hlače na kmetijskem ministrstvu? Danes opomin, marca oranje! Gospod Drnovšek, pravna država je tudi spoštovanje zakonov. Razlaščenci ne mislimo igrati vloge hlapca Jerneja. Gospoda Mastnak in Šketa, sta vprašala kaj kmeta?!" je le nekaj napisov, ki so včeraj dopoldne "krasili" traktorje pred zadružnim domom v Cerkljah, kjer so se razlaščenci iz vse Slovenije zbrali na (protestnem) shodu.

Na zboru so prebrali sporočilo vladi, državnemu zboru in javnosti in pismo, ki ga bo Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Slovenije v ponedeljek poslalo kabinetu predsednika vlade dr. Janeza Drnovške. V pismo so med drugim zapisali, da država zato, ker ne kaznuje nespoštovanja in neuresničevanja zakona o

denacionalizaciji, izziva ogorčenje razlaščenih in povzroča nerazpoloženje, ki lahko privede do nezaklenjenih posledic, tudi do državljske nepokorščine in oranja podržavljenih, a še ne vrnjenih zemljišč.

Ker je v parlamentarnem postopku že predlog konzorcija zavezancev za spremembo zakona o denacionalizaciji, je predsednik Slovenske kmečke zveze in poslanec dr. Franc Zagožen razlaščene opozoril, da bodo

spremembe, ki zmanjšujejo možnosti za vračanje v naravi, v parlamentu tudi sprejete, če razlaščenci ne bodo uspeli prepričati vlade, da zavezanci nimajo prav. (nadaljevanje na 22. strani) • C. Zaplotnik, slika: L. Jeras

Gorenjska Banka
d.d. Kranj

Banka s poslubom

Špela Pretnar v postelji

Bled, 3. februarja - Slovenski alpski smučarji in smučarke namesto na odpadlem svetovnem prvenstvu v Sierra Nevadi te dni tekmujejo na domačem prvenstvu. Zal pa na nobenem od tekmovalni ni Blejke Špela Pretnar, ki je zadnje dni preživela v bolniški postelji.

"Če bo vse po sreči, bom Špelo danes ali jutri že lahko pripeljala iz jeseniške bolnišnice. Hude bolečine v glavi so ji popustile, po štirih dneh infuzije se počuti bolje, vprašanje pa je, kaj bo, ko bo ostala brez zdravil proti bolečinam. Upam, da ne bo neprijetnih posledic, in da bo Špela že kmalu na snegu," je včeraj dopoldne povedala njena mama Jasna.

Špela je namreč minuli četrtek v mariborski bolnišnici dobila injekcijo (blokado) zaradi bolečin v hrbtu. Ker ji nihče ni naročil naj počiva, se je sama odpeljala proti domu na Bled. Počutila se je slabo, ker pa je bila v soboto dogovorjena na sestanku pri dr. Vinku Pavlovčiču je čakala, kaj ji bo svetoval. Po pregledu v Ljubljani, kjer so ji opravili tudi tako imenovano "nategovanje", se je odpeljala domov proti Bledu, kamor je po mučni poti pripeljala v več kot treh urah. "Ko je prišla domov, je bila bleda, tožila je zaradi bolečin v glavi, pripovedovala je o težavah na poti, ko je morala kar naprej ustavljati. Vso noč in vso nedeljo sem bila pri njej, jo masirala, dala sem ji aspirine, vendar bolečina ni popustila. V nedeljo sem

poklicala dr. Brodnika, zvečer ob 22. uri pa smo jo morali odpeljati v bolnišnico na Jesenice. Zaenkrat še težko rečem, kaj je povzročilo tako hude bolečine, očitno pa je bila to reakcija na injekcijo, saj Špela niso seznanili, da je treba po blokadi počivati najmanj 24 ur. Nikogar nočemo obtoževati, ne zdravnikov, ne ostalih na Smučarski zvezi, ki so imeli konec tedna ogromno dela, saj niso vedeli, kaj bo s potjo na svetovno prvenstvo. Veseli smo, da smo Špelo še prvočasno odpeljali na Jesenice, sicer bi se lahko zgodilo še kaj hujšega..." pravi njena mama Jasna.

• V. Stanovnik

Socialni sporazum naj bi potrdil tudi parlament Najnižja plača 30 tisoč tolarjev

Neutrlni tečaj, poračunavanje obresti in plač za nazaj, absolutno določena javna poraba in državni proračun

Ljubljana, 2. februarja - Upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije ne nasprotuje določitvi najnižje plače v višini 30 tisoč tolarjev in ocenjuje, da bi bil nevtrlni tečaj v letošnjem letu glede na lansko zaostanjanje sprejemljiva rešitev.

Pogajanja o socialnem sporazumu in sklenitvi tarifne priloge k splošni kolektivni pogodbi je bila osrednja tema zasedanja

upravnega odbora GZS, predsednik Dagmar Šuster je poročal o potek pogajanj. Zanimalo pa ga je predvsem stališče direktorjev do določitve najnižje plače in preseganja plač po kolektivni pogodbi ter tekoče ekonomske politike v letošnjem letu, zlasti oblikovanja tečaja tolarja, saj je bilo lansko zaostajanje lan velik problem izvoznikov. Več na 11. strani.

Licenčna proizvodnja Iskrinih števecv v Tuniziji

Kranj, 2. februarja - Iskra Emeco iz Kranja bo 10. februarja odprla novo proizvodnjo enofaznih števecv v Tuniziji, kjer s firmo Siame nadaljuje 15-letno sodelovanje.

Kranjska Iskra Emeco ni le velik izvoznik električnih števecv na tuje trge, temveč k tujim poslovnim partnerjem prenaša tudi licenčno proizvodnjo števecv. V tunizijskem podjetju Siame že petnajst let izdelujejo števece električne energije po Iskrini licenci, lani pa je Iskra Emeco sklenila novo pogodbo o prenosu tehnologije za licenčno proizvodnjo enofaznih števecv E96. Posel, ki obsega prenos znanja, posodobitev proizvodnje, dobavo nove opreme in sestavnih delov za 800 tisoč števecv v prihodnjih osmih letih, je vreden približno 5,9 milijona dolarjev. V Tuniziji naj bi predvidoma vsako leto prodali tudi 10 tisoč setov za trifazne števece v skupni vrednosti 3,2 milijona dolarjev. • M.V.

Jesenice, 2. februarja - Edvard Svetlik, direktor Idrijske Rotomatike in Anton Šteblaj, direktor Jeseniškega Acronija sta v prostorih Tehniškega muzeja na Stari Savi slovesno podpisala dogovor o dolgoročnem sodelovanju. Slovesnosti so se udeležili tudi minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar, ministrica za delo Rina Klinarjeva in poslanec Izidor Rejc. Idrijska Rotomatika se z jeseniško elektroplöčevino oskrbuje že od začetka osemdesetih let, dobave so poskočile na 16 tisoč ton v letošnjem letu, na osnovi novega dogovora pa jih nameravajo v treh letih povečati na 19 tisoč ton. Medsebojna odvisnost je vse večja, saj se Rotomatika z elektroplöčevino 60-odstotno oskrbuje v Acroniju, zanj pa to predstavlja približno 30 odstotkov izdelane elektroplöčevine, na tuje trge pa tako grede končni izdelki. • M.V., foto: G. Šinik

MARINŠEK
GOSTILNA DISKONT
PIVOVARNA

Tel.: 064/48-220
Fax, tel.: 47/155

Vas vabi vsak dan razen srede od 9. do 24. ure na:

- doma zvarjeno pivo
- malice, pripravljene jedi, kosila in jedi po naročilu
- praznovanje v posebnih sobah
- ob četrtkih, petkih in sobotah pa na ples ob živ glasbi

Vabljenil!

Na povabilo tržiškega župana Pavla Rugarja so se v torek sešli v Trziču župani in predsedniki občinskih svetov oziroma njihovi namestniki iz občin Kranj, Naklo, Radvljica in Trzič. Čeprav je pogovor potekal za zaprtimi vrati, je župan Rugar je dal tudi posebno izjavo za bralce Gorenjskega glasa. Več o tem na 4. strani! • S. Saje

PIS Bled, d.o.o., Kumerdejeva 18, BLED
TEL.064/78-170, FAX:064/76-525

za gostince, za obrtnike, trgovce, podjetnike

(tudi črtna koda) VODENJE POSLOVNIH KNJIG in za dom (tudi CD-ROM, MULTIMEDIJA)

RAČUNALNIŠKA IN PROGRAMSKA OPREMA

mobitel
Uradni prodajalec
YNI
064/225-060
DOBAVA TAKOJ

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ
VPIS V JEZIKOVNE TEČAJE - začetek 15. februarja 1995
naložba v znanje - prava pot k uspehu

LJUDSKO UNIVERZO KRANJ
telefon 217 481

PEKARNA
GUŠTAR
SENČUR
KLANJSKA C. 6-TEL. 41555

SLOVENIJA IN SVET

Zunanji minister Zoran Thaler prevzel ministrske dolžnosti

Najprej k sosedom

V sredo je bil v Strasbourgu, danes naj bi obiskal Zagreb, nato Madžarsko in prihodno sredo Rim, prav kmalu pa tudi Dunaj.

Kranj, 3. februarja - Novi zunanji minister Zoran Thaler je le nekaj dni po izvolitvi odšel na prvi obisk na tuje. V sredo je na sedežu Sveta Evrope v Strasbourgu podpisal okvirno konvencijo o varovanju manjšin, skupaj s predstavniki drugih 20 držav, vključno s predstavniki Italije, Avstrije in Madžarske. To je po ministrovih besedah zelo pomembno, saj je poslednja konvencija, ki je dokaj splošen in načelen dokument, obvezujoča tudi za vse države, v katerih živijo Slovenci kot manjšina. Raven zaščite manjšin v Sloveniji je dosti višji, kot so zahteve konvencije, prav tako pa naša ustava in zakonodaja jasno določata,

pričakuje madžarski zunanji minister Kovacs, v sredo pa se bo v Rimu pogovarjal z italijansko zunanjo ministrico Agnelli. Prav kmalu za temi obiskom pa bo Thaler obiskal še Dunaj in avstrijskega zunanjega ministra dr. Aloisa Mocka. Iz Rima naj bi prihajali spravljivejši toni, o katerih minister Thaler še ni želel govoriti. Povedal pa je, da je odnose s sosedi treba urediti trdnje in trajneje, saj je to pogoj za vključevanje v Evropsko unijo. Če bo Italija hotela še nadalje ovirati naše približevanje uniji, si bo lahko izmislila še dodatne razloge za izsiljevanje, je menil Thaler. Bo pa Slovenija v pogajanjih z Italijo zahtevala podatke, kdo so konkretni

Jelinčič je zaskrbljen

Predsednik Slovenske nacionalne stranke Zmago Jelinčič je povedal, da je podpis Okvirne konvencije o manjšinah za Slovenijo lahko poguben, morebitni ministrov podpis pa bo razlog za interpelacijo o njegovem delu. Dokument namreč govori o manjšinah in ne avtohtonih. Lahko se zgodi, da bomo kmalu imeli hrvaško, srbsko, albansko, avstrijsko in še kakšno manjšino. Zoper podpis konvencije se je izrekla tudi Slovenska nacionalna desnica in njena poslanska skupina.

Ministri potujejo

Ministrski predsednik dr. Janez Drnovšek je bil v Davosu na svetovnem gospodarskem forumu, domov grede pa je obiskal tudi kneževino Liechtenstein. Minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc je bil v Indiji, kjer je podpisal sporazum o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med državama, sprejel pa ga je tudi indijski zunanji minister, obrambni minister Jelko Kacin pa je bil gost obrambnega ministra Velike Britanije Malcolm Rifkinda. Ministra sta se dogovorila za sodelovanje armad, podpisala ustrezen dokument, in se dogovorila za skupno vajo britanske in slovenske vojske na Gorenjskem z zaključnim pohodom na Triglav. Slovenski obrambni minister je angleškega povabil na uradni obisk.

kateri manjšini sta v Sloveniji avtohtoni.

Danes naj bi minister Zoran Thaler odpotoval v Zagreb, kjer se bo srečal s hrvaškim zunanjim ministrom Granićem, v ponedeljek v Budimpešti, kjer ga

ljudje, ki zahtevajo lastnino nazaj, in preveritev, če so že dobili odškodnino, je napovedal minister in dodal, da pogajanja na vse ali nič ne prinašajo uspeha, ampak je rešitev samo sporazum. • J. Košnjek

IZ SLOVENSKEGA PARLAMENTA

Pripravljen je Zakon o spodbujanju regionalnega razvoja

Slovenija ni samo Ljubljana

Predlagani zakon predlaga tri kategorije območij s posebnimi razvojnimi problemi: razvojno šibka območja, razvojno nestabilna območja in obmejna območja. Razvojne spodbude pa naj bi usmerjal in usklajeval svet za regionalni razvoj pri vladi.

Ljubljana, 3. februarja - Javna predstavitev predloga zakona o spodbujanju regionalnega razvoja, ki je bila v sredo v Ljubljani, je potrdila upravičenost negovanja regionalizma v Sloveniji, čeprav gre za majhno državo, in opozorila, da smo doslej za to trošili kar precej denarja, vendar je prihajal neusklajeno iz različnih virov, informacijski sistem je bil slab, zato so bili "pri koritu" tisti, ki so bili bolj in pravočasno obveščeni. Imamo zakon za pomoč demografsko ogroženim območjem ter vrsto državnih intervencij. Samo intervencije v gospodarstvu prihajajo iz 40 različnih virov, leta 1993 pa so predstavljale 6,3 odstotka bruto domačega proizvoda. Po napovedih naj bi se intervencije v prihodnjih letih še povečevale. Medtem ko je ta

odstotek intervencij visok, pa so namenska sredstva za razvoj demografsko ogroženih območij nizka. Znašajo le 0,13 odstotka bruto družbenega proizvoda ali 12 dolarjev na prebivalca. Po razvitosti Sloveniji podobne države namenijo mnogo več: Irska 97 dolarjev, Portugalska 37 dolarjev, Španija 50 dolarjev in Grčija 39 dolarjev.

Novi zakon uvaja večjo usklajenost pomoči, boljši informacijski sistem ter nadzor nad trošenjem denarja. Kot je v sredo povedal državni sekretar v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj mag. Tone Rop, naj bi bile poslednje državne intervencije nepovratne in namenjene predvsem infrastrukturi. Oblikovali naj bi poseben sklad, v katerem se bo

zbirala tudi kupnina podjetij in bo v štirih letih zmožna od 50 do 100 milijonov mark. Svetovalec vlade za regionalni razvoj Ivo Piry je v prid regionalizmu povedal, da je razvojni nivo kljub majhnosti države različen, kar kažejo analize razvitosti posameznih krajevnih skupnosti, ki jih zakonodaja ne ukinja, da je zahodni del države razvojno pred vzhodnim delom, čeprav se elementi razvitosti oziroma nerazvitosti medsebojno prepletajo. Skoraj vsak del Slovenije ima vsaj enega od elementov, ki navaja k državnim pomoči. Kot nedopustna in slaboumna so bila označena razmišljanja, da Slovenija regionalizma ne potrebuje, saj bi se konec koncev vse preselilo bliže Ljubljani in se tam tudi zaposli-

li. Regionalizem ostaja slovenska stvarnost. Nujen je zaradi prihodnosti, saj Evropska unija, kamor prihajajo financirati razvoj posameznih regij ne glede na državne meje. Govorniki so poudarjali, da je nujno, zaradi racionalnega rabe denarja in večjih učinkov regionalni razvoj usklajati prostorskim in projektom lokalnega razvoja podeželja.

V Sloveniji naj bi dobili tipe območij, za katerih razvoj bo potrebna pomoč države, so razvojno šibka območja, razvojno nestabilna območja, obmejna območja. Pri vladi naj bi oblikovali svet za regionalni razvoj. Predlagatelji računajo, da bi bil zakon sprejet v letošnjih parlamentarnih posrednih volitvah. • J. Košnjek

Poslanci visoko cenijo svoje delo

Denar nikomur ne smrdi

Če bodo višje poslanske plače obveljale, bo šlo iz letošnjega proračuna zanje kar 1,2 milijarde tolarjev. Novi poskusi za predčasno upokojevanje poslancev.

Ljubljana, 3. februarja - Čeprav naj bi bili proti povišanju poslanskih plač (dobili naj bi jih danes) na komisiji za volitve, imenovanja in administrativne zadeve samo poslanci Združene liste socialnih demokratov, krščanskih demokratov in Slovenske nacionalne stranke, so sedaj, ko je sklep o povišanju plač v javnost, vsi glasni nasprotniki višjih poslanskih plač. Dejstvo pa je, in poslanci niso izjeme, da denar nikomur ne smrdi, in da komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni odločila kar tako, ampak gre verjeti njenemu predsedniku Tonetu Anderliču, ki je dejal, da so predlogi o povišanju plač prihajali skoraj iz vseh poslanskih skupin. Zato gre jemati sedanje opravičevanje bolj kot posipanje s pepelom, saj je težko pričakovati, da bodo poslanci sami predlagali ponovno znižanje plač.

V delu sklepa komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve gre res za izenačitev plač do dovoljene ravni, saj so poslanci 11. febr-

Ministri dr. Slavko Gaber, dr. Pavel Gantar in Janko Deželak. Njihove plače ostajajo za zdaj nespremenjene.

ruarja leta 1993 pristali na 20-odstotno znižanje plač. Sporno pa je dodatno, skoraj 10-odstotno povišanje. Če k osnovni plači poslancev dodamo še dodatek na minulo delo in tako imenovani funkcijski dodatek (predsednik državnega zbora ga ima 80 odstotkov na osnovno plačo, podpredsedniki 40 odstotkov, predsedniki in

podpredsedniki odborov in komisij pa od 30 do 15 odstotkov, ne glede, ali se delovna telesa sestajajo ali ne), pa v državnem zboru ni poslanca, ki bi imel pod 4.000 markami plače, povprečje pa se giblje po novem okrog 5.000 mark. Dobre plače poslancev z vidika odgovornosti za državo niso sporne, vprašljiva pa je moralna plat

povišanja v trenutku, ko letošnji proračun še ni sprejet, ko lepo del Slovencev zasluži slabo, in ko socialni partnerji s težavo sklepajo dogovor o letošnjih političnih plačah.

Ker je zakon o poslanskih vrhovni zakon in ga razne vladne odredbe ne morejo omejevati, intervencija premiera in finančnega ministra glede poslancev ni bila uspešna, sta pa izrecno prepovedala povišanje plač v vladi. Tako so sedaj poslanci precej bolj plačani kot ministri in predsednik vlade.

Državni svet je v torek razpravljalo o višjih plačah poslancev. Svetnik dr. Peter Glavčič je terjal sprožitev presojne zakonitosti na ustavnem sodišču, saj zakon prepoveduje kakršnokoli povečevanje trošenja državnega denarja pred sprejemom proračuna. Državni svet njegove pobude ni sprejel, bo pa posredoval pri ustreznih organih državnega zbora.

Iz državnega zbora je tudi prišla novica, da se poslanci spet ogrevajo za možno svoje predčasno upokojevanje. Ustavno sodišče je namreč razveljavilo dva člena Zakona o poslancih, ki sta omogočala upokojevanje pri 25 letih delovne dobe. Sedaj poskušajo znova. Poslanci naj bi se lahko upokojili pri 30 letih delovne dobe. • J. Košnjek, slika J. Jeras

STRANKARSKKE NOVICE STRANKARSKKE NOVICE STRANKARSKKE NOVICE

Izjave, protesti

Socialdemokratska mladina Slovenije najostreje obsoja zločinsko oskrnitev spominskih obeležij pod Ljubljano, kjer je bila med II. svetovno vojno podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen. Izraža zaskrbljenost zaradi pojavov neonacionalizma v Sloveniji in pričakuje, da bodo organi države izsledili storilce in jih najostreje kaznovali. Predsedstvo sindikata Neodvisnost in Socialdemokratske stranke Slovenije sta skupno ugotovili, da se večina slovenskih delavcev nahaja v težkem položaju in da so

nevdružne stalne kršitve delovnopravne zakonodaje. Nad 130 slovenskih sindikatov slabo ali sploh ne sodeluje. Sedanji trenutek terja močno sindikalno gibanje, neodvisno od strank in oblasti. Nerešeno je vprašanje delitve premoženja, kjer imajo še vedno monopol Svobodni sindikati Slovenije. Posebna delovna skupina bo pripravila predlog delitve premoženja. Sodelovanje med sindikatom in strankami slovenske pomladi je pri tem nujno. Nesprejemljivo je 40-odstotno povišanje plač ministrov lani in letošnje 30-odstotno povišanje plač poslancev. Slovenska nacionalna

desnica obsoja takšen način dogovarjanja med LDS in SKD ter kazanje mišic, kar škoduje nacionalnim interesom. V javnosti zmerjajo poslance, saj ne ločijo pozicije od opozicije, ter grajo dogovarjanje o stolčkih. Opozicija v državnem zboru ima 24 poslancev iz šestih poslanskih skupin in bo uporabila vsa s poslovnikom dovoljena sredstva. SND je tudi uspela s predlogoma, da se sedanji državni gozdovi ne bodo lastnili in da bo postal premoženje javnih zavodov in javnih podjetij, ustvarjeno s samopriskevki zadnjih deset let, last davkoplačevalcev oziroma lokalnih skupnosti. • J.K.

V sredo v kranjski cerkvi Molitveni maraton za mir

Kranj, 3. februarja - Vedno več vojnih žarišč in dejstvo, da politiki zaradi nezmožnosti rešiti probleme na miren način sprožajo vojaške spopade, terjata od kristjanov združitve v molitvi in prošnjah za mir. Verniki kranjske dekanije se bodo pod geslom Ne vrag, le sosed bo mejak združili v molitvi na II. molitvenem maratonu za mir v sredo, 8. februarja, v kranjski cerkvi sv. Kancijana in tovarišev v Kranju. Maraton se bo začel ob 9. uri z mašo, z bogoslužjem pa se bo ob 17. uri tudi končal. Vsako uro se bodo menjavali verniki iz župnij kranjske dekanije. K molitvam za mir so vabljeni tudi verniki

iz drugih krajev naše domovine. Ob 9. uri bo maša s somaševanjem duhovnikov kranjske dekanije ter sodelovanjem vernikov iz župnij Naklo in Podbrezje. Ob 10. uri bodo na vrsti verniki iz župnije Kranj - Šmartin, ob 11. uri verniki župnije Kranj - Zlato polje, ob 12. uri verniki iz župnije Kokrica, ob 13. uri verniki iz župnije Predoslje, ob 14. uri verniki iz župnije Kranj - Primskovo, ob 15. uri verniki iz župnij Kranj - Drulovka in Mavčiče ter ob 16. uri verniki iz župnije Besnica. Ob 17. uri bo maša za vse umrle kulturnike in dekanije Kranj. Sodelovali bodo skavti in mladi iz kranjske župnije. • J.K.

Ustanovitelj in izdajatelj:

Časopisno podjetje GORENJSKI GLAS
Kranj

Uredniška politika: neodvisni nestrankarski politično-informativni poltednik s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem / Predsednik časopisnega sveta: Ivan Bizjak / Direktor in glavni urednik: Marjan Valjavec / Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj / Novinarji in uredniki: Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Sajc, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl-Zlebir, Andrej Zalar, Stefan Zargi / Lektoriranje: Marijeta Vozlič / Fotografija: Gorazd Šinik / Priprava za tisk: Media Art, Kranj / Tisk: Podjetje DELO - TČR, Tisk časopisov in revij, Ljubljana / Uredništvo, naročnine, oglasno trženje: Zoisova 1, Kranj, telefon: 223-111, telefax: 222-917 / Mali oglasi: telefon: 223-444 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradno ceniku. Prometni davek po stopnji 5 odstotkov v ceni časopisa (mnenje RMI 23/27-92), CENA IZVODA: 95,00 SIT.

Bomo v Sloveniji podaljšali porodniški dopust

Za otroški in politični blagor

Predlog Slovenskih krščanskih demokratov za uvedbo možnosti triletnega porodniškega dopusta povzročila različne in tudi nasprotujoče si odmeve. Nekateri ga že umeščajo v predvolilne priprave za prihodnje volitve.

Ljubljana, 3. februarja - Trije poslanci Slovenskih krščanskih demokratov v državnem zboru so predlagali spremembo zakona o delovnih razmerjih, po kateri naj bi porodniški dopust enega od staršev lahko podaljšali na tri leta. Po mnenju predlagateljev bi dala taka sprememba možnost izbire staršem, da se pač odločijo skladno s svojimi možnostmi, predvsem pa naj bi bil daljši porodniški dopust prvi korak k uresničevanju resolucije o družinski politiki in prispevek k boljši vzgoji ter negi otrok in višanju rodnosti v Sloveniji, ki je že na kritični meji. **Krščanski demokrati predlagajo, da bi prvo leto dobivala oče ali mati novorojenega otroka 100-odstotno nadomestilo plače, drugo leto 75-odstotno nadomestilo, tretje leto pa polovično nadomestilo.** Skratka, lahko bi se

odločali, ali bo eden od roditeljev doma eno, dve ali tri leta. Vzgoja v družinskem krogu naj bi bila boljša, starša pa bi imela manj stroškov za varstvo in druge datjave. Odzivi na pobudo so različni. Nekateri so prepričani, da je to politična poteza predlagateljev in način za pridobivanje političnih točk pred državnoborskimimi volitvami. Splošnega nasprotovanja predlogu pa ni, čeprav prihajajo na dan povsem nasprotni argumenti. Zgolj družinska vzgoja ne prispeva k socializaciji otrok in privajanju otrok na težave življenja ter intelektualni razvoj. Problematičen bi bil razvoj otrok v neurejenih družinah (teh ni malo), kjer vladata nasilje in alkohol ter nerazumevanje, mnoge evropske države pa so dvo ali triletni porodniški dopust že imele, vendar ga

ukinjajo. Pomisleki niso le vzgojne narave, ampak tudi materialni. V tržnem gospodarstvu je konkurenca za delovna mesta in za mater ali očeta, ki bi bila dolgo doma, bi bilo zadržanje delovnega mesta vprašljivo. Namesto sproščanja delovnih mest, kar kot argument navajajo predlagatelji, bi se pojavila nova nezaposlenost. Večina Slovencev ima slabe plače in mnogo družin si ne bi moglo privoščiti, da bi eden od staršev v drugem ali tretjem letu porodniške dobival pod 30 in celo pod 20.000 tolarjev nadomestila na osnovi sedanjih izračunov. Lani je povprečno mesečno nadomestilo znašalo 38.200 tolarjev po izračunu ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V hudih težavah bi se znašle enostarševske družine in teh je v Sloveniji skoraj 20 odstotkov.

Statistika pove, da v Sloveniji izkoristi porodniški dopust v 99,7 odstotka mati, bi bile predvsem te postavljene v negotov položaj v razmerah, kakršne pač pri nas so. Enakopravnost mater in očetov v predlogu za podaljšanje porodniškega dopusta ni posebej poudarjena.

Odzivi strank

Liberalna demokracija Slovenije je v sredo povedala, da bi morali tak predlog uskladiti v vladajoči koaliciji, če pa tega ne bo, gre pobudo jemati kot predvolilno potezo partnerske stranke. Po mnenju stranke naj ostane porodniški dopust tak, kot je, več pa je treba storiti za vključevanje očeta v nego otroka. V Sloveniji smo podaljševali porodniški dopust, vendar se rodnost ni povečala. **Združena lista socialnih demokratov** načelno

ne nasprotuje predlogu, vendar je treba sprejeti še druge ukrepe, ki bodo olajšali življenje družin. Predlagani način bi utrdil patriarhalni odnos v družini, zaposlitvene možnosti žensk pa bi se zmanjšale. Slovenska ljudska stranka ni zoper predlog za podaljšanje porodniškega dopusta, vendar se morajo starši prostovoljno odločiti, kako ga bodo koristili. Podaljševanje porodniškega dopusta naj bo postopno. Demokrati so za trezen in vsestranski premislek o tem predlogu, Slovenska nacionalna stranka vidi v predlogu težnja SKD, da se zadržita ženska doma, v tržnem gospodarstvu pa je triletna odsotnost z dela izguba delovnega mesta. Rodnost se zaradi tega ne bo dvignila, sprašujejo se pa tudi, kdo bo zagotovil denar za dopust. Celo bogatejše države porodniški do-

pust skrajšujejo. Slovenska nacionalna desnica je za podaljšanje, vendar naj imajo koristi otroci in starši slovenskega rodu.

V razpravah o podaljšanju porodniškega dopusta kaže opozoriti na slovenski rek: **najprej štalca, potem kravca, oziroma streha nad glavo, nato pa družina.** Podaljšani porodniški dopust bo mogoče pomagal k večji rodnosti na Slovenskem in boljšim življenjskim razmeram družin, če bodo imele družine ali zakonci, ki se pripravljajo na ustanovitve družine, življenja dostojne prejemke in stanovanja, sicer bodo vsi ukrepi in programi strel v prazno. **Vprašati pa bi kazalo tudi tiste, ki jih to zadeva: ne generacijo, ki se posavlja, ampak generacije, ki prihajajo.**

J. Košnjek

Planinci o delovanju tovornih žičnic

Preveč bremen so naložili upravljalcem

Vsa odgovornost za obratovanje naprav je na plečih planinskih društev, čeprav tovrne žičnice niso namenjene le oskrbi planinskih postojank.

Kranj, 3. februarja - Zaenkrat je tovrno žičničarstvo prepuščen samo sebi, so ugotovili udeleženci ponedeljkovega pogovora v Kranju. Predstavniki osmih planinskih društev so sklenili pripraviti pravila za uporabo tovornih žičnic, za žičničarsko dejavnost pa bi radi imeli tudi poseben odbor v planinski organizaciji. Ker je vzdrževanje žičnic drago, namenjajo privabiti k sodelovanju vsa zainteresirana ministrstva, najprej obrambnega.

Planinska društva Celje, Jesenice, Jezersko, Kamnik, Kranj, Križe, Ljubljana-matiška, Nova Gorica, Radovljica, Toljca Loka, Zagorje in Želaznica imajo 14 tovornih žičnic, katerih skupna dolžina presega 25 kilometrov. Vsa odgovornost za delovanje žičnic je prepuščena upravljalcem, planinska društva pa tudi sama nosijo večino finančnih bremen pri vzdrževanju teh naprav. Ker je pri delu z žičnicami v preteklosti

prišlo do poškodb in celo do smrtnih primerov, čutijo upravljalci potrebo, da se končno oblikujejo pravila za uporabo tovornih žičnic. Obenem želijo pokazati na širše možnosti uporabe tovornih žičnic, saj z njimi že dolgo ne oskrbujejo samo planinskih postojank. V sodelovanju z drugimi uporabniki vidijo tudi edino možnost, da bi zagotovili dovolj denarja za drago redno vzdrževanje in še dražje posodobitve teh

Široke možnosti uporabe

Vsako planinsko društvo prevozi s tovrno žičnico sleherni leto na desetine ton materiala k postojankam, posebno veliko tovora pa roma na gore ob prenovah koč. V zadnjem času je pomemben tudi ekološki vidik, saj z žičnicami vozijo v dolino tudi prazno embalažo in odpadke. Čeprav so te naprave grajene le za prevoz tovorov, so ob izjemnih okoliščinah že doslej bile v pomoč pri reševanju v gorah tudi ljudem. Zlasti o

tem vidiku uporabe bi morali trezno presoditi in možnosti opredeliti tudi v pravilih za upravljalce tovornih žičnic. Doslej vsako društvo upravljalo s temi napravami brez kakršnihkoli navodil. Kot je planincem ponudil **Jože Klenc** iz Kamnika, lahko služijo njihova navodila za pravo skupnega pravilnika, ki ga bodo skušali oblikovati do prihodnjega srečanja.

Planinci so skupno ugotovili, da razen ob gorskih nesrečah utegnejo tovrne žičnice koristiti tudi v primeru boleznih obiskovalca ali osebe v koči, požara v postojanki in drugih izjemnih okoliščinah. Če se to zgodi v slabem vremenu, je namreč transport s helikopterjem nemogoč. Ker v gore prihajajo tudi lovci, turisti,

padalci in drugi obiskovalci, je možen prevoz njihovega tovora. Poleg tega bodo tovrne žičnice marsikje v pomoč pri oživljanju planinskih pašnikov, ne nazadnje pa lahko pridejo prav policiji in vojski.

Kako priti do denarja

Negativni odgovor Uprave RS za zaščito in reševanje na prošnjo za sofinanciranje vzdrževanja tovornih žičnic je posledica že razporejenih sredstev za letošnje leto, niso pa izključeni možni dogovori o teh vprašanjih za naprej, je med drugim seznanil udeleženec kranjskega srečanja **Andrej Bauman**. Kot delavec ministrstva za obrambo je ocenil, da so po podrobnejši predstavitvi možnosti uporabe

tovornih žičnic za reševalne in obrambne namene možne za dovoljve rešitve v obojestransko korist.

Podobne prošnje za denarno pomoč pri vzdrževanju žičniških naprav nameravajo planinci nasloviti tudi vsem drugim ministrstvom, ki bi jih utegnili zanimati sodelovanje z njimi. Prek skupnega odbora društev z žičnicami bodo zbrali podatke o dosedanjih zmogljivostih tovornih žičnic, namenih uporabe in stroških vzdrževanja. Zavzeli se bodo tudi za določitev strokovne skupine pri gospodarski komisiji Planinske zveze Slovenije, kjer bi se strokovnjaki posvetili tako tehničnim kot finančnim problemom pri upravljanju tovornih žičnic.

Stojan Saje

Združenje podjetnikov Gorenjske ima težave pri zaposlovanju

Med brezposelnimi ni mogoče dobiti dobrih delavcev

Gorenjski podjetniki, ki bi radi zaposlili dobre delavce, jih na "trgu delovne sile" večinoma ne morejo najti.

Kranj, 3. februarja - V Trzinu ni dobiti mizarja, čeprav je šel pred časom v stečaj ZLIT, eno večjih tržiških podjetij, je dejal podjetnik iz Trzina, ki pa se mu za delo ponujajo delavci od drugod, denimo iz Bohinja in Škofje Loke. Tudi drugi imajo podobne izkušnje. Vili Klanšek z Brezij jih je nanizal celo vrsto, od tega, da delavcev ni dobiti zaradi črnega zaposlovanja, sumarstva, prevelikih denarnih pomoči brezposelnim, do nekontroliranega razdeljevanja denarja za pospeševanje zaposlovanja. Med drugim tudi pravi, da brezposelni sicer iščejo zaposlitve, ne pa tudi dela.

Ko so se gorenjski zasebni podjetniki minuli teden pomnenovali o težavah pri iskanju in zaposlovanju delavcev, smo pogrešali glas "druge strani", namreč brezposelnih. Zasebniki so se namreč pritoževali, da ne morejo priti do dobrih delavcev, čeprav je na zavodu za zaposlovanje na Gorenjskem brezposelnih. Ljudje, ki so brez zaposlitve ali so izgubili delo v stečajih in "čiščenju" tehnoloških in drugih presežkov, pa tožijo, da se zlepa ne morejo zaposliti. Kje se zatakajo, da eni in drugi ne najdejo skupaj, ob odsotnosti drugih odgovorov. Podjetniki so med drugim okrivili tudi zavod za

zaposlovanje, ki da se premalo potrudil pri posredovanju zaposlitev. Zato poleg uradnega vira delovne sile iščejo tudi druge: med drugim se dogovarjajo tudi s sindikati, ki prav tako razpolagajo s peščico podatkov o iskalcih zaposlitve.

Brezposelnost prihaja v valovih, najprej po kapljicah

Direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje, območne enote v Kranju, **mag. Franc Belčič** je s podatki o brezposelnih in ukrepih zaposlovanja spodbil nekatere trditve gorenjskih podjetnikov. Gorenjska je imela z

9624 iskalci zaposlitve v novembru 12,3-odstotno stopnjo brezposelnosti (v Sloveniji 14,3). Od novembra 1993, ko je bilo na Gorenjskem prijavljenih še 12 tisoč brezposelnih, je torej brezposelnost padla domala za tretjino. Leto 1994 je bilo za gorenjsko zaposlovanje torej kar ugodno. Upajmo, da se bodo gibanja nadaljevala v to smer, je dejal mag. Belčič, sicer pa slika lahko naglo pokvari kak stečaj. Tudi pri zaposlovanju namreč velja, da se vrača po kapljicah, medtem ko brezposelnost prihaja z velikimi valovi. Na trditve, da prevelike denarne pomoči lažno brezposelnim ovirajo možnosti zaposlovanja, pa odgovarja, da večina brezposelnih ne uživa denarnih pomoči, temveč le brezposelnih prejema nadomestilo in le 12 odstotkov denarne pomoči, glavnina ne dobiva ničesar. V letu dni se je število brezposelnih, ki dobivajo ene ali druge prejemke, močno osulo. Za petino manj brezposelnih dobiva nadomestila in za polovico manj de-

narne pomoči, slednje zaradi zakona, ki je čas prejemanja denarja skrajšal na pol leta.

Podatki o zaposlovanju tudi kažejo, da se iskalci zaposlitve ne izogibajo delu v zasebnem sektorju: nekaj nad šest tisoč ljudi je bodisi zaposlenih pri zasebnikih, bodisi so se sami začeli ukvarjati z zasebno dejavnostjo. Med ljudmi zelo razširjeno mnenje, da je borza dela zbirališče delomrznih, tudi ne drži povsem. Izkušnje kažejo, da si večina brezposelnih zelo prizadeva, da bi našla delo, med iskalci zaposlitve pa je najti tudi nekaj odstotkov težje zaposljivih ljudi. Pa tudi med njimi niso vsi delomrzniki: nekaterim pot do zaposlitve zapirajo starostne ali zdravstvene ovire.

zaposliti, pravi mag. Belčič, o čemer med drugim pričajo tudi številke o tistih, ki so v minulemu letu izgubili nadomestilo za brezposelnost. Prek 2300 brezposelnih je že med prejemanjem nadomestila sklenila delovno razmerje za nedoločen ali še več za

določen čas. 137 se jih je "samozaposlila", začela torej z lastno obrtjo ali podjetjem. Med tistimi, ki so izgubili nadomestilo, pa je bilo tudi 139 takih, ki niso hoteli sprejeti ponujene zaposlitve in jim je zaradi tega zavod uknil denarne pravice. Ti podatki so eden od dokazov, da je večina brezposelnih vendarle pripravljena spet delati.

Spodbude delodajalcem

Zavod za zaposlovanje s širokim repertoarjem ukrepov spodbudno posega na trg delovne sile. Spodbude so namenjene tako iskalcem zaposlitve kot tudi morebitnim delodajalcem. Prvim večinoma pomagajo s pripravo na zaposlitev, izobraževanjem in usposabljanjem, s posebej namenjenimi deli pospeševanjem samozaposlovanja, skrbijo za zaposlitev invalidov, drugim pa denimo s subvencioniranjem pripravnosti. Lani sta bila uvedena še dva dodatna ukrepa: država povrne delodajalcu stroške prispevkov, če zaposli iskalca prve zaposlitve ali tistega, ki

je dlje časa prijavljen na zavodu za zaposlovanje; povrnejo pa tudi stroške prispevkov za delavca, ki je bil prejemanj nadomestila ali pomoči na zavodu za zaposlovanje. To povračilo prejema delodajalec toliko časa, kolikor bi brezposelnemu teklo nadomestilo ali pomoč, če bi ostal na zavodu.

Preštevavanje brezposelnih
V veliki meri drži očitke podjetnikov, da veliko brezposelnih tudi dela in služi na črnem trgu, kar zmanjšuje njihovo pripravljenost za legalno zaposlitev. Mag. Belčič priznava, da obstaja razkorak med registriranimi brezposelnimi in tistimi, ki so dejansko brez zaposlitve in vira preživljanja. V evropskih državah slednjih merilih in po njih je pri nas docela brezposelnih kakih 9 odstotkov ljudi. Problem brezposelnosti torej v resnici ni tako hud, kot kaže število registriranih iskalcev zaposlitve.

D. Z. Žlebir

IZ GORENJSKIH OBČIN

Več kot 800 pohodnikov na Kriški gori

Križe, 1. februarja - Tudi osmi zimski pohod planincev na Kriško goro je dobro uspel, je povedal v imenu organizatorjev Ivan Likar iz Planinskega društva Križe. V nedeljo, 29. januarja 1995, se je namreč zbralo pri tamkajšnji koči več kot 800 pohodnikov.

Med njimi je bilo tudi 64 planincev, ki so jim prvič doslej podelili bronaste plakete za osemkratno udeležbo na dosedanjih prireditvah. Poseben dokaz, da so množični pohodi pozimi še mikavni za mnoge obiskovalce, je bilo kar 109 na novo vpisanih udeležencev pohoda. Takim udeležencem podelijo ob plačilu izkaznice bronasto priponko, tretji pohod nagradijo s srebrno in peti pohod z zlato priponko. V prihodnje bo možnosti za nabiranje spominkov te vrste še več, saj bodo za 16 pohodov udeležencem poklonili srebrno plaketo in za 24 pohodov zlato plaketo.

Prireditelji so s pomočjo radioamaterjev iz društvenih vrst dobro poskrbeli za red na cesti do Gozda, varen vzpon na goro pa so zagotavljali tržiški gorski reševalci. Pot je bila namreč zaradi novega snega kar zahtevna, še posebej na mestih, kjer so stopinje poledele. Zato so marsikomu prišle prav dereze dupljanskega kovača, ki so bile na voljo tako v Gozdu kot na Kriški gori. Za domačine bo razen uspešne izvedbe pohoda pomemben tudi dobiček od srečelova, s katerim so pohodniki prispevali denar za dokončno ureditev koč in za priprave na prenovalne žičnice. • S. Saje

Sestal se je občinski svet Cerklje Po občinske simbole v zgodovino

Cerklje, 30. januarja - Občinski svetniki v Cerkljah so se že odločili, kakšna bosta občinski grb in zastava. Idejno ju je zasnoval profesor likovne pedagogike Janez Močnik, ki je po rodu Cerkljan.

Profesor Močnik je pripravil tri osnutke za občinski grb, vsi sledijo heraldičnim zakonitostim in imajo korenine v zgodovini Cerklje. Spočetka je razmišljal, da bi pri oblikovanju simbolov uporabil prvotno ime Cerklje, Trnovlje, vendar bi trnje v grbu bolj spominjalo na Trnuljico kot pa na prvotno naselje v sedanjem cerkljanskem okolišju. Kot zgodovinski temelj je naposled uporabil troje cerkva, ki so bile nekakšna posebnost v obdobju, ko se Cerklje prvič omenjajo. Po cerkvah je vas dobila tudi ime. Leta 1154 pa je znamenita letnica, ko se ti kraji prvič omenjajo. V prvo, realistično verzijo grba, je avtor narisal tri cerkve, v srednji je z rimskimi številkami zapisal tudi letnico 1154, drugi dve rešitvi pa sta bolj simbolični, saj je cerkve nadomestil s tremi križi, v enem primeru so enake velikosti, v drugem je srednji večji, kot je v realistični rešitvi večja tudi srednja cerkev. Med barvami, ki jih dopušča heraldika, je izbral rumeno in modro (moder ščit in rumeni simboli), v manjšem belem ščitu pa je pri obeh simbolnih rešitvah zapisal še letnico. Občinski svetniki so se odločili za simbolno verzijo, in

sicer tisto s tremi enakimi velikimi križi, ki ima tudi elegantnejšo obliko ščita. Potrdili so tudi avtorjevo zamisel o zastavi, ki bo tudi rumeno - modra.

Cerkljanski občinski svetniki pa so se tokrat ukvarjali tudi z manj prijetno tematiko. Njihova nedokončana tema so občinski prostori v zadruženem domu. Dogovorili so se, da je treba najprej urediti lastninski status zadruženega doma, preden se lotijo obnove prostorov v drugem nadstropju. Sicer pa so prostori nujna, saj niti župan niti občinski organi ne morejo več delovati improvizirano, ljudje pa se že zanimajo tudi, kdaj bodo uradne ure. Danes zaseda tudi zadružni svet, kar je priložnost, da se srečajo predstavniki občine in zadruge ter rešijo nejasnosti v zvezi s prostori. Svetniki pa so se pogovarjali tudi o finančnih vprašanjih. Velike izdatke za novo občino predstavljajo prevozi osnovnošolskih otrok, zato na tem področju terjajo racionalizacijo. Ta bo potrebna tudi pri subvencijah otrokom v vrtcih, kjer imajo zdaj veliko večjo možnost nadzora kot jo je imela stara občina Kranj, podobno pa tudi pri oskrbi v socialnih zavodih. Nekateri ostareli, ki so v domovih upokojevcov, imajo v lasti tudi nekaj premoženja. Če naj jim občina doplačuje oskrbo, bo v povračilo terjala tudi svoj delež oskrbovančevega premoženja.

D. Z. Žlebir

Elektrika v Topolah

Mengeš, 3. februarja - Na seji občinskega sveta občine Mengeš v sredo je član sveta opozoril, da jsta napetost in razsvetljava v Topolah potrebni ojačitve. Predlagal je, da bi morali to potrebo vključiti v bodoči proračun občine Mengeš.

Čeprav denarja ne bo na pretek, saj bodo občinski proračun nedvomno obremenjevali še drugi izdatki razen komunalnih, pa bodo poskrbeli za predračun pri pooblaščenem upravljalcu oziroma izvajalcu. Kako naj bi potrebno investicijo letos uresničili, bo znano ob sprejetju proračuna. A. Ž.

S srečanja predstavnikov gorenjskih občin v Trziču

Tržičani niso nikomur dajali obljub

Pogovor se je sicer nanašal na skupno odlaganje odpadkov za več občin, vendar o tem zaenkrat niso sprejemali nikakršnih odločitev.

Tržič, 1. februarja - Vzdušje pred srečanjem v Trziču so naelektrili ključni številni prebivalcev, ki so spraševali o nadaljnji usodi komunalne deponije pri Kovorju. Po končanem pogovoru je župan Rupar povedal, da so se res pogovarjali s sosedi o problematiki odpadkov, niso pa nikomur obljubili odprtja vrat njihove deponije za dovoz odpadkov od drugod. O teh stvareh bodo spregovorili tudi na zboru krajanov KS Kovor prihodnji teden.

"Pobuda za srečanje z župani in predsedniki občinskih svetov iz Kranja, Naklega, Radovljice in Trziča je prišla že pred časom z naše strani. Dolžni smo namreč obvestiti prebivalce o aktualni problematiki odlaganja odpadkov in načrtih naših sosedov glede tega. Če doslej je bilo s tem v zvezi storjenih kar nekaj napak pri obveščanju ljudi. Nikakor ne bi želeli, da bi se to ponovilo pri nas. Precej vznemirjenja je namreč povzročila že napoved tega sestanka, saj so širjenju deponije. Potem so sledili tudi številni telefonski klici v pisarno in domov," je opisal razloge za srečanje in vzdušje pred njim tržiški župan Pavel Rupar.

"Na sestanku smo odkrito spregovorili o problemih pri odlaganju odpadkov, ki so trenutno najbolj pereči v radovljiški občini

zaradi zaprtja njihove deponije. Tudi kranjska in tržiška deponija sta neurejeni in potrebni sanacije. Ker smo vsi zainteresirani za skupno rešitev težav, smo predlagali oblikovanje treh komisij; strokovna bi pripravila in predstavila projekt skupnega centra za odlaganje odpadkov, medobčinska bi ugotovila možnosti financiranja, komisija krajanov pa bi pripravila vse potrebno za odločanje. Edini sklep posveta je potrdil potrebo po nadaljnjem iskanju najprimernejše lokacije za skupno odlagališče, ki jo zaenkrat vidimo nekje na meji občin Naklo, Radovljica in Tržič. Prebivalcem in vodstvu KS Kovor želimo predstaviti možnosti skupnih rešitev pri odlaganju odpadkov, zato bomo o tem spregovorili na zboru krajanov prihodnji teden. Brez njihovega soglasja pa nikakor ne nameravamo naročiti niti dragih raziskav, ki bi bile potrebne pred urejanjem skupnega odlagališča," je zagotovil tržiški župan.

Želja je tudi Rupar omenil, da so se med pogovori dotaknili tudi uresničitve načrta za izgradnjo vodovoda od Radovljice proti Hudem; načrt je izdelan, pred začetkom del pa bodo morali zbrati še vsa potrebna soglasja. Obenem so se strinjali s predlogom, naj bi stekli pogovori o izgradnji čistilne naprave za potrebe tržiške in nakelske občine. • S. Saje

Metod Ferbar, v.d. načelnika upravne enote Kranj

Ključavnice dol, ključavnice gor

Zaradi zakonskih vrzeli bi bilo strpno dogovarjanje o tem, kaj po pokopu stare občinske uprave pripade novi mestni občini in kaj upravni enoti več kot nujno. V Kranju pa je, kot kaže, ravno nasprotno, saj "dvoboju" med županom in v.d. načelnikom upravne enote trpijo predvsem ljudje v občinski hiši in ne država, ki bi si to zaslužila.

Kranj, 3. februarja - Zakonodajca, ki ureja pristojnosti, premoženje in ljudi prejšnje občine med novo upravno enoto in občinsko upravo, je v marsičem nedorečena ali pa so rešitve slabe. Na to glasno opozarjajo predvsem novi slovenski župani. Nič bolje pa se v takšnih razmerah ne godi od vlade imenovanim vršilecem dolžnosti načelnikov upravnih enot, zadolženim, da po zakonih, kakršni pač so, speljejo reorganizacijo državne uprave na lokalni ravni. V.d. načelnika upravne enote Kranj (enota pokriva območja petih novih občin na ozemlju prejšnje kranjske občine) Metod Ferbar je v prvem pogovoru za Gorenjski glas po novem letu poudarjal predvsem željo po strpnem dogovarjanju z županom mestne občine Kranj Vitomirjem Grosom. Žal pa še zdaleč ne gre gladko.

"6. januarja sva s kranjskim županom preverila spisek ljudi, ki naj bi bili razporejeni v upravno enoto (118) na eni ter v mestno občinsko upravo (61) na drugi strani. Za večino delavcev sva se lepo sporazumela, za peščico kakšnih osem odstotkov pa sva tehtala. Vitomir Gros je zahteval delavko, ki naj bi v upravni enoti prevzela vodenje upravnega področja varstva okolja in urejanja prostora, na kar sem, sicer nerad, pristal. Zahteval je tudi arhivarja, s čimer pa se nisem mogel strinjati, saj arhiv po zakonu prevzame upravna enota. Ta je še vedno predmet spora," pravi Metod Ferbar.

Namesto prve kandidatke za vodenje področja varstva okolja in urejanja prostora so v upravni enoti poiskali drugo, ta je tudi pristala, da delo prevzame, vendar ji župan ne da delovne knjižice. Predajo knjižice pogojuje z arhivarjevo knjižico, čeprav pravilnik o delovni knjižici določa, da je delodajalec dolžan delavcu izročiti knjižico na njegovo zahtevo in podpis. "Gre za prevzem delavcev po zakonu. Občinski uslužbenci praviloma zaradi nalog, ki jih opravljajo, niso pristočno izbirali, pod katero kapo bodo šli, prerazporeditev smo napravili po najboljši volji. Ko sem bil prepričan, da je najhujše že mimo, pa se je začelo nagajanje."

"Župan Vitomir Gros se še vedno razglasa za predsednika skupščine občine Kranj, čeprav mu je funkcija prenehala z 31. decembrom in čeprav od županov drugih štirih občin nima nikakršnih pooblastil za odločanje v njihovem imenu. To je umetno podaljševanje prejšnjega statusa brez zakonske podlage in negacija drugih štirih županov pa tudi upravne enote in mene kot njenega v.d."

Na vprašanje, v čem se kaže županovo nagajanje, Metod Ferbar omenja predvsem zaplete okrog kadrovske službe in delovnih knjižic bivših občinskih uslužbencev. Knjižice bi morale biti zaključene s prenehanjem delovnega razmerja 31.

nosti, kdo bo kam "padel", to ni bilo narejeno. "Ko je župan to ugotovil, je zahteval vrnitev vseh občinskih žigov, pečatov in stampilk. Proti temu nisem imel nič, upr pa sem se, da predam delovne knjižice iz kadrovske službe in tudi razložil, zakaj; delavka v kadrovski službi jih

mora zaključiti, za to potrebuje tudi žige, ki sem jih zadržal in zanje sprejel odgovornost. 20. januarja smo kadrovske mape in delovne knjižice ljudi, ki niso na spisku zaposlenih v upravni enoti, predali v občinsko upravo. Tri dni kasneje pa je župan s sodelavci prišel v kadrovske službe in od delavke zahteval preostale tri žige. Žigi so bili pri meni, Gros pa je delavki dal pet minut časa, da odide iz pisarne, češ da je kadrovska služba občinska. Opozoril sem, da je ravnal nezakonito, pisarno odklenil in delavko poslal nazaj. Ko sem se vrnil iz Ljubljane, delavke spet ni bilo v pisarni, vse omare so bile zapečatenе, vrata zaklenjena. Takrat sta bila še oba delavca iz kadrovske službe na spisku upravne enote. Kaže pa, da je tistega dne Gros drugega po metodi "kdor je meni izrekel nezaupanje, ne bo več na občini" prepričal, da se je odločil za službo v občinski upravi. Ko sem župana (sam sem bil petnajstkrat na pogovoru pri njem, on pa še ni prestopil moje pisarne) v dokaj strpnem pogovoru vprašal, na kakšni osnovi je dal zakleniti in zapečatiti kadrovske službe, je vstopila delavka iz kadrovske. Župan jo je fizično pahnil ven. Mene je ustno vrigel iz pisarne 20. januarja."

S tem pa prerekanj okrog kadrovske službe še ni bilo konec. Metod Ferbar je v pismenem opozorilu o nezakonitem ravnanju od Grosa zahteval, naj pisarno odklene, postavi tudi rok. Ker župan

strokovnjaka, ki je odstranil ključavnice z vrat in omar, je delo opravil, pa so prejšnje občinski vršilci in spremenili ključavnice. "Ocenil sem, da je nesmiselno, da drug drugega stražimo, to bi šlo lahko v nedogled. Kadrovska dokumentacija, pripada upravni enoti, smo preselili v drugo pisarno. Kadrovska pisarna je še vedno zaklenjena, na njej je občinska ključavnica. Ko je ugotovitveni sklep o razporeditvi delavcev postal pravnomočen, smo delovne knjižice zaposlenih zaključili in žige vrnili. Kot rečeno, ostalo odprto samo še vprašanje delavke, ki naj bi v enoti vodila upravno področje varstva okolja in urejanja prostora."

Metoda Ferbar pravi, da omejena raba občinskih arhivov in bilobov za potrebe upravne enote ne moti toliko (vsaj službene naloge razen nje podpisuje tudi župan), čeprav zakon natančno pravi, da delavci upravne enote delajo v prostorih in s sredstvi, ki jih kot družbeno premoženje do tedaj uporabljali občinski upravni organi. Prostori in sredstva ostajajo v lasti občine, ki pa jih je dolžna prepustiti v uporabo upravni enoti.

"Ni res, da bi dal Gros kogarkoli iz upravne enote, menda celo mene, preseliti v kletno pisarno, katere okna naj bi bilo založeno z drvini. To je dezinformacija, ki je, ne vem od kod, prišla v dnevni časopis."

Akt o sistemizaciji delovnih mest in notranji organizaciji upravne enote naj bi bil pripravljen do 15. februarja, posameznimi ministrstvi, katerih podaljšana roka je upravna enota, bodo najbrž za potrebe malenkostne usklajitve. Presežnih delavcev privedoma ne bo. V upravni enoti naj bi delali 104, upravi mestne občine 63, jih je prešlo neposredno po ministrstvu za obrambo, pa pod državno geodetsko upravo. Za delitvijo delavcev pride na vrsto detitev prestopov, kar bo gotovo vsaj tak "pestro" opravilo kot delitev ljudi. Če ne še bolj.

Metod Ferbar priznava, da mu na mestu v.d. načelnika upravne enote ob partnerju kakršen je kranjski župan, lahko. Vlada ga je imenovala začasno, za končno imenovanje bodo morali dati glasje občinski sveti. Želja se na njegovo začasno imenovanje slišijo številni ugovori, češ da ga je minister Andrej Šter na to mesto predlagal samo zato, ker je svak zadnjega predsednika kranjske vlade Petra Oreharja.

Metod Ferbar: • H. Jelovčan

KOCKA POHIŠTVO, BELA TEHNIKA ORTOPEDSKE VZMETNICE
TRGOVINA S POHIŠTVOM, SP BESNICA 81
TEL: 064/403-871

IZ GORENJSKIH OBČIN

Nova občina, nov statut - in stare metode

“Prosjačenje“ ostaja finančni vir

Novi osnutek statuta občine ne namerava kratiti doslej pridobljenih pravic krajevnih skupnosti

Radovljica - Župan Vladimir Černe je v ponedeljek predsednik vseh enajstih krajevnih skupnosti z območja občine povabil na sestanek, na katerem so razpravljali o uresničevanju programa gospodarske infrastrukture v minulim letu, o še ne uresničenih nalogah, o pripravah na letošnji program in o opredelitvi krajevnih skupnosti v novem statutu občine. Bistvo dvehurne razprave bi lahko strnili v županovo ugotovitev, da "sistema, ki daje dobre rezultate, ne gre podirati, ampak je treba z njim nadaljevati tudi v novi občini". Krajevne skupnosti naj bi ostale in delale tako kot doslej, župan in drugi predstavniki občine pa naj bi se predsedniki "po stari navadi" sestajali redno vsak mesec. Ker je vzorec statuta občine, ki so ga pripravili na republiko, že povzročil nekaj strahu v krajevnih skupnostih, je občinski svetnik in predsednik komisije za pripravo statuta Bogomir Vnučec pojasnil, da z novim statutom, ki ga bo sicer potrdil občinski svet, ne

nameravajo kratiti doslej pridobljenih pravic krajevnih skupnosti. V statutu bodo le opredelili krajevne skupnosti in njihovo vlogo pri odločanju o zadevah, ki so za njih pomembne (predvidevajo oblikovanje posvetovalnega organa), medtem ko bodo podrobnosti urejali statuti krajevnih skupnosti. Lado Eržen, predsednik krajevnih skupnosti Radovljica, je menil, da bi Radovljica kot mestna krajevna skupnost morala dobiti večje pristojnosti. Predsedniki predvsem podeželskih krajevnih skupnosti se s tem niso strinjali in so poudarili, da imajo "njihovi" krajin enake potrebe kot meščani in da mestne krajevne skupnosti ne bi smele biti v prednosti. Niko Legat iz krajevnih skupnosti Begunje je opozoril na nevarnost, da bo krajevna skupnost z okoli 2.600 krajin v občini "pozabljena", ker nima v občinskem svetu nobenega svetnika. V krajevni skupnosti Lesce se ne strinjajo, da bi postalo občinsko premoženje tudi vse tisto, kar so krajin zgradili sami, brez prispevka

občine. (Kot smo slišali, v občini o čem takem ne razmišljajo.)

Čeprav so v večini krajevnih skupnosti lani na področju gospodarske infrastrukture naredili, kar so načrtovali, ali še celo precej več, je nekaj nalog še vedno ostalo neuresničenih. V krajevni skupnosti Mošnje se že nekaj let zaman prizadevajo, da bi dobili nov most v Globokem, ki bi po nekaterih ocenah stal od 35 do 45 milijonov tolarjev. (Župan je dejal, da bo most prednostna naloga in da se bo zanj zavzemal tudi iz moralnih razlogov.) V krajevni skupnosti Radovljica se sprašujejo, zakaj v občini še vedno niso pripravili obljubljenih študij o prometni ureditvi Radovljici.

Ob tem, ko so predsedniki precej kritizirali financiranje po proračunskih dvanajstih, je bilo glasno in jasno rečeno, da v krajevnih skupnostih tudi pod okriljem nove občine ne bo razvoja in napredka brez "fehtanja", nabiralnih akcij, udarniškega dela in podobnega. • C. Zaplotnik

Nova občina v Poljanski dolini

Imajo jo, čeprav nič preveč radi

Poljanci imajo po novem svojo občino Gorenja vas - Poljane, svojega župana, pa tudi skrbi, ali bodo sami sposobni svojo občino tudi vzdrževati

Z novim letom se je občina Škofja Loka razdelila na kar nekaj manjših občin. Ena med temi je tudi nova občina Gorenja vas - Poljane. Ljudje nič kaj radi niso šli v novo občino. Razlogi so jasni, saj je v Poljanski dolini, stisnjeni med Blegošem in Polhograjskimi hribi le malo industrije, poleg te, kar je v Poljanah in Gorenji vasi je, pa le nekaj zasebnikov nudi delo domačinom. Poljanci živijo v glavnem od zemlje, te pa v ravnini ni dovolj, zato je precej kmetij raztresenih po hribih, tam pa je življenje še posebej trdo.

To prav dobro ve Ivan Klemenčič iz Dolenjega Brda. O tem, da se bodo v novi občini stvari začele spreminjati na bolje dvomi. Poljanska dolina industrijsko ni močna, zato ne bo velikih dohodkov. Nekaj ga vsekakor prinesejo kmetije, vendar le tisti v dolini, hribovski kmetje delajo le za preživetje. Njegova kmetija leži nad 700 metri,

kjer dohodka praktično ni, kar pa ga je, zraste v gozdu. Najbrž tudi več denarja ne bo ostalo v občini, saj velikega dohodka občina ne bo imela. Precejšen del financiranja tako cest kot tudi drugih stvari bo še vedno ostal na plečih ljudi. S tisto malo denarja se bo pač že občina sama komaj preživela.

dumu naj bi bili Poljanci za svojo samostojno občino, a so jih kasneje "priključili" h Gorenji vasi. To, kako bo nova občina zaživela in ali bo dovolj sredstev zanjo bo pokazal čas.

Ana Čadež iz Poljan se ni mogla opredeliti o novi občini. To, ali bo v novi občini boljše ali slabše, bo pokazal čas. Ljudje so bili v glavnem proti novi občini, raje bi še naprej ostali pod okriljem stare občine, a je država tokrat pač odločila in naredila po svoje. Poljanci in Gornjevaščani tako imajo svojo novo občino, za katero pa lahko le upa, da bo čimprej zaživela.

Pravzaprav bi se misli Poljancev dale na kratko strniti takole. Nova lokalna samouprava je prinesla razdrobljenost, tako bo uprava še dražja, kot je bila doslej. Po vseh opravkih bo treba še naprej hoditi v Škofjo Loko, kar ljudi sploh ne moti preveč, saj so na to navajeni. Poljanci delajo v tistih dveh industrijskih obratih, ki jih občina premore, precej ljudi je zaposlenih pri zasebnikih, nekaj pa je tudi kmetov. Davke plačujejo vsi, tako kmetje, kot podjetniki in delavci. Vsakdo da državi tisto, kar pač mora biti državnega, o bogu bom kdaj drugič. Vprašanje pa je, koliko da država ljudem nazaj. Če je nova občina darilo države Poljancem, moram reči, da je zelo čudno. Zakonodajca o lokalni samoupravi, ki je takšna kakršna je, nikakor pa ni dobra, nudi vse prej kot relativno trdno osnovo občini, tako da bodo morali Poljanci za svoje novoletno darilo še veliko veliko postoriti. Ljudje dvomijo, če bodo občino lahko preživeli. To pa, da se bo z njo za Poljance kaj spremenilo, pa je žal utopija vsaj za eno leto, dokler se na svoje noge ne postavijo nova očina. Razlogi za in proti so pravzaprav taki kot v vseh novih očinah, vsekakor pa sem najpristranejši odgovor dobil od poštarja Pavleta Šturna - bom vsaj poznal svojega župana. • Uroš Špehar

foto bobnar

Dvomi radovljiškega občinskega sveta

Je bil začasni poslovnik sprejet pravilno?

Župan Vladimir Černe je svetnike opozoril, da so začasni poslovnik občinskega sveta na prvi seji sprejeli nezakonito.

Radovljica - Ker so bila med svetniki različna mnenja o tem, ali je bil začasni poslovnik sprejet pravilno ali ne, so na torkovi seji na predlog vodij poslanskih klubov sklenili, da bodo do naslednje seje sveta pridobili mnenje pristojne vladne službe.

In kaj je povzročilo zaplet? Ze na prvi seji je svetnik Marko Bezjak (LDS) predlagal, da bi začasni poslovnik sprejeli z dvotretjinsko večino. Bogomir Vnučec (SKD), ki je bil potlej tudi imenovan za v.d. tajnika občinskega sveta, je pojasnil, da je to le začasni poslovnik, o katerem zakon o lokalni samoupravi nič ne govori, in za katerega je od odločitve svetnikov odvisno, ali ga bodo sprejeli z dvotretjinsko ali z navadno večino. Ko so svetniki potlej o tem glasovali, so zavrnili Bezjakov predlog in sklenili, da začasni poslovnik sprejmejo z večino glasov navzočih članov sveta. Tako so potlej tudi storili in poslovnik soglasno (vsaj tako piše v zapisniku) tudi sprejeli. Ob tem, ko je Stanislav Perc (SNS) na torkovi seji občinskega sveta oporekal temu, da bi poslovnik sprejeli soglasno (sam pravi, da ni dvignil roke), je tudi opozoril, da bi ga morali glede na zakonske določbe sprejeti z dvotretjinsko večino. Enako je svetnik opozoril tudi župan Vladimir Černe, ki je posebej poudaril, da je bila odločitev občinskega sveta nezakonita. Svetnik Marko Bezjak je županovo opozorilo na napako sveta ocenil za korektno in je predlagal, da bi odpravili sklep s prejšnje seje sveta in poslovnik sprejeli z dvotretjinsko večino. Predsednik sveta Zvone Prezelj (SDSS) je podvomil v napako in umestnost županovega opozorila in je dejal, da naj župan kar uresniči grožnjo,

Občina je še brez tajnika

Čeprav je bilo na dnevnem redu seje tudi imenovanje tajnika občine, so to točko umaknili, ker je župan že na začetku povedal, da tokrat še ne namerava predlagati nikogar. Na seji so razpravljali tudi o nadaljevanju gradnje v Prešernovi ulici v Radovljici in imenovali komisijo, ki bo o tem pripravila izčrpano poročilo.

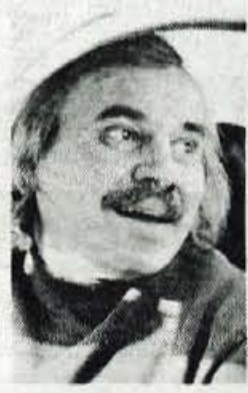
in da naj zakonitost sklepa občinskega sveta preveri na ustavnem sodišču. Bogomir Vnučec je zatrjeval, da je zadnji sklep vedno "močnejši" od prejšnjih, in da je svet

dejansko sprejel začasni poslovnik celo z večjo večino, kot je dvotretjinska. Od tega, ali je bil poslovnik sprejet pravilno, je tudi odvisno, ali so ostale odločitve legalne ali ne, je dejal Janko Stušek (Združena lista) in poudaril, da v zapisniku izrecno piše, da začasni poslovnik (ne glede na dejanski izid glasovanja) ni bil sprejet z dvotretjinsko večino.

Ker zapletu ni bilo videti konca, so se med sejo sestale vodje poslanskih skupin in predlagale, da naj bi do prihodnje seje sveta pridobili mnenje pristojne vladne službe. S takšnim predlogom so se strinjali tudi svetniki. • C. Zaplotnik

Kristina Andreuzzi iz Žirovskega Vrha o novi občini zaenkrat še ne ve ničesar. Doma je v hribovih, tako da še ne ve niti, kje bo sedež občine. Čas bo pokazal, kako v novi občini zares bo, sedaj je še vse na začetku. Z županom je zadovoljna, za kakšen vtis več o občini pa bo pač treba še počakati.

O upravičenosti samostojne občine dvomi tudi Bojan Grošelj iz Dobja. Tako Poljane kot Gorenja vas sta dokaj blizu Škofje Loke, tako da lahko praktično vsak uredi vse potrebno tam. To, da bi se v krajih v novi občini kakšna stvar več postorila, se mu ne zdi posebej verjetno. Na referen-

Kaj so šolarji ugotovili v ekološki anketi

Eko frajerji iz Aljaževe šole

Namen krožkarjev ni, da postanejo komunalci, ampak da skrbijo za ekološko ozavešanje

Kranj, 3. februarja - Prvi rojstni dan ekološkega krožka so njegovi člani iz osnovne šole Jakoba Aljaža na Planini počastili s pomembnim delom. V torek so javno (žal brez pričakovanega odziva) predstavili rezultate ekološke ankete. Iz njih je razvidno, da so učenci željni ekološkega znanja, da pa jim ga sedanji učni načrti v okviru rednega pouka ne dajejo, in da tudi v okolju nimajo pravih vzorov.

Na dvanajst anketnih vprašanj je odgovorjalo 372 učencev Aljaževe šole od petega do osmega razreda. Učenci iz petih in šestih razredov so se izkazali za dokaj resne anketirance, medtem ko so starejši vrstniki precej vprašanj puščali brez odgovorov.

Anketa je med drugim pokazala, da le dobra polovica vprašanih šolarjev dobro

ve, kaj pomeni ekologija, le 38 odstotkov jih doma varčuje z vodo, 60 odstotkov z elektriko (v blokih vsak plača svoj račun, kar za vodo ne velja). Učenci razmeroma dobro poznajo odpadke, ki se počasi razgrajujejo, kar 69 odstotkov jih je pripravljanih odpadke doma sortirati, zanimiv pa je tudi podatek, da večino učencev moti neur-

ejenost v šoli in domačem okolju. V zvezi s tem so predlagali tudi nekaj konkretnih ukrepov, kot uvedbo šolske zelene straže, namestitve več košev za odpadke, več čistilnih akcij, razredno dežurstvo za čiščenje okolice šole, pogovore o bontonu in ekologiji, za lepše domače okolje pa predlagajo ureditev zelenic, zasaditev več dreves, umik avtomobilov z zelenic, lastniki domačih živali pa bi morali za svojimi ljubljenci pospravljati izsrebke. Za to bi v soseski potrebovali več smetarjev in komunalnega redarja.

Krožkarji so se razgovorili tudi o svojem delu. Povedali so, da jih je trenutno dvajset, in da z veseljem sprejemajo nove člane (v vsakem razredu želijo imeti vsaj enega predstavnika), da so zadovoljni s svojo mentorico, učiteljico zemljepisja Vlasto Sagadin, da jim je dobra osnova za delo knjižica Prvi koraki v ekologijo, da so lani dvakrat zbirali star papir, pospravljali okrog šole, sodelovali pri čiščenju kanjona Kokre, poslušali predavanje o ogroženih vrstah ptic, da postopno urejajo ekološko knjižnico, da se prek mentorice povezujejo z drugimi odgovornimi za urejeno okolje (upravo šole, športno zvezo, krajevno skupnostjo, hišnimi sveti), da pa bodo morali še marsikaj postoriti, da bodo postali pravi eko frajerji. • H. Jelovčan

Prošnja na policijo

Medvode, 3. februarja - Na seji občinskega sveta občine Medvode so v torek ugotovljali, da je prehod za pešce na Gorenjski cesti pred Medvodami na neprimernem kraju in bi ga zato veljalo prestaviti (zarisati) na bolj preglednem delu. Pa tudi sicer je križišče na tem delu z Ziljsko cesto izredno nevarno. Zato so člani sveta ocenjevali, da bi policija vsaj trikrat na dan na tem nevarnem odseku posredovala pri prehodu šolarjev in občanov čez cesto, dokler prehoda za pešce ne bi označili na preglednejšem mestu.

Na očitke, da policija zdaj kaznuje tiste, ki cesto prečkajo izven sedanjega prehoda za pešce, namesto da bi omogočila varen prehod na kraju, kjer prehoda sicer ni, je pa odsek preglednejši, je župan predlagal, naj na policijo raje naslovijo pobudo oziroma pismo s prošnjo, kot pa očitke. • A. Ž.

Slovensko-švicarska družina Hladnik

Gorenjski glas je bil moj prvi učbenik

Ko se je Anna Hladnik, Švicarka iz Basla, pred 12 leti poročila v Slovenijo, si je zapomnila bencinsko krizo in pomanjkanje v trgovinah, slovenskega jezika pa se je učila tudi iz našega časopisa.

Kranj, januarja - Prvi vtisi o Sloveniji so bili kaj malo podobni tistemu, kar je poznala o domovini, toda Anna je hotela živeti v Sloveniji in se prilagoditi, čeprav je bil bencin na bone, v trgovini ni bilo masla, TV program enostranski, cestni promet kaotičen, avtobus pa je le nekaj kilometrov od centra vozil enkrat samkrat na uro.

Danes je Slovenija že bolj podobna Švici, pravi Anna Hladnik, ki svojo novo domovino ponosno razkazuje sorodnikom. Znanecem v

trov vsakič. Otroka, 10-letnega Andreja in 8-letno Sonjo, je Anna naučila tudi materne jezika, najprej švicarskega dialekta, zdaj pa se učita tudi knjižne nemščine.

Anni se je bilo kot tujki pri nas spočetka težko uveljaviti. V domovini je končala najprej medicinsko in nato še poslovno šolo. V Sloveniji se je v začetku zaposlila v ne-

Švicarska jezikovna šola dela leto dni.

"Dobro se počutim, odkar imam svoje delo," pravi zadovoljno. "Motili so me namreč očitki, da sem kot tujka komu odžrla delo. Zdaj poučujem nemški jezik za vse starostne stopnje, konverzациjo, poslovno korespondenco, nekakšen evro-tečaj za vse, ki veliko potujejo in potrebujejo fraze v štirih evropskih jezikih. Dvakrat tedensko poučujem tudi otroke. Pri tem počutju zelo uživam, kajti vedno sem si želela poučevati. Moj cilj je sproščeno učenje jezika. Vsak ima pravico, da se uči tako hitro in na način, ki mu najbolj ustreza. Z mojem sva v jezikovni šoli in tudi sicer v življenju dober team. Ko se lotim prevajanja, je on tudi moj lektor."

O razlikah med našim in švicarskim načinom življenja Anna takole razmišlja:

"Zdaj ko že 12 let živim v Sloveniji, vidim, da so Slovenke veliko bolj zaposlene kot Švicarke. Švicarka se namreč lahko odloči, ali bo ostala doma ali se bo posvetila karieri. Spominjam se, da se je moja mama spet zaposlila, ko mi je bilo osem let, in to za dvakrat tedensko, kar je bilo za švicarske razmere nezaslišano. Povprečna Švicarka je manj emancipirana kot povprečna Slovenka, saj je slednja zaradi lastnega zasluzka lahko tudi bolj neodvisna."

Pred leti, ko so v Slovenijo začeli prihajati begunci s Hrvaške in Bosne, so Hladnikovi spodbudili tudi zbiranje humanitarne pomoči pri švicarskih rojakih. Prostovoljci iz tamkajšnje evangeličanske cerkve so večkrat pripeljali pomoč za begunce in jo namenili škofješkemu begunskemu centru.

D. Z. Žlebir

Švicarsko - slovenska družina Hladnik

Sloveniji spočetka ni bilo razumljivo, da se je Anna odločila za življenje pri nas, namesto da bi ji mož Mladen sledil v obljubljeno deželo Švico. Toda Hladnikovi so v Stražišču zgradili hišo, tu je Mladen po diplomi kot mlad inženir videl svoje poklicne možnosti, videl jih je tudi za Anno. V Švico ji je pošiljal učbenike slovenskega jezika nekoga črnkega študenta, da bi ji olajšal prihodnost v novi domovini. Anna ima izrazit

glas. Prihajal je dvakrat tedensko in ji približal slovensko pisano besedo. Zdaj Švicarka, ki je od leta 1993 slovenska državljanica (opraviti je morala tudi preskus znanja slovenščine), naš jezik lepo obvlada in le trda izgovorjava daje slutiti, da ni od tu. Nepoznavalci ji največkrat pripisujejo koroško poreklo.

Hladnikovi so običajna slovenska družina, le da gredo trikrat, štirikrat letno na obisk v Švico, 980 kilome-

kem izvoznem podjetju v Ljubljani, pozneje je zaradi slabega sinovega zdravja ostala doma. Neredko je slišala očitke, da je prišla v Slovenijo zato, da bo lahko neomejeno izkoriščala bolniško odsotnost, česar med strogimi in racionalnimi Švicarji ne bi mogla. Pozneje je honorarno delala na centrih za tuje jezike, najprej v pionirskem domu v Ljubljani, potem v Kranju in Škofji Loki, zdaj je končno samostojna. Njena

IZ GORENJSKIH OBČIN

Prednostna naložba v jeseniški občini

Nov vrtec v Žirovnici

O nujnosti adaptacije in prizidave prostorov vrtca osnovne šole v Žirovnici so se strinjali tudi jeseniški svetniki. Kandidirali bodo za republiška sredstva.

Jesenice, 2. februarja - Ministrstvo za šolstvo in šport je lani novembra razpisalo natečaj za sofinanciranje investicij v vrtcih za izboljšavo prostorskega standarda vrtcev v Sloveniji. Po podatkih razpisa se iz republiških sredstev sofinancira največ do 50 odstotkov normative skupne vrednosti investicije brez komunalno opremljenega zemljišča ter projektov in inženiringa. V natečaju je bilo določeno, da bodo vloge za sofinanciranje obravnavane po več kriterijih.

Osnovna šola v Žirovnici že nekaj časa načrtuje investicijo v adaptacijo in prizidavo prostorov vrtca in namerava kandidirati na natečaju. Maja lani je bila za ta zavod izdelana predinvesticijska študija za prenovo in povečavo šole in vrtca. Izračuni so pokazali, da je šolskega prostora premalo. Vrtec s svojimi igralnicami zaseda

prostore, ki so bili načrtovani za učilnice. Vrtec naj bi se izselil, zgradili pa naj bi se novi prostori za igralnice.

Po mnenju strokovne službe je investicija v adaptacijo in prizidavo prostorov vrtca osnovne šole Žirovnica potrebna in upravičena. V jeseniški občini za zdaj ni drugih potreb po investicijah v vzgojnovarstvene oddelke.

O tem, da je vrtec nujna in potrebna naložba, so se strinjali tudi svetniki jeseniške občinskega sveta. Prizidava obsega izgradnjo štirih igralnic, veznega hodnika in izolacijske sobe, adaptacija pa obsega kvalitetno obnovo na isti lokaciji garderob in sanitarij za otroke, garderob in sanitarij za vzgojno osebje in sobo za pedagoškega vodjo. Predračunska vrednost za

adaptacijo je okoli 103 tisoč tolarjev za kvadratni meter in za novogradnjo 148 tisoč tolarjev. Predračunska vrednost tako znaša 46 milijonov tolarjev, od tega naj bi bilo za 20 milijonov tolarjev republiških sredstev.

Investicija v adaptacijo in prizidavo prostorov vrtca osnovne šole v Žirovnici je tako prednostna naložba v vzgojno varstveni prostor jeseniške občine. Tako se bo osnovna šola v Žirovnici lahko prijavila na natečaj Ministrstva za šolstvo in šport za sofinanciranje, občina pa bo zagotovila potrebna sredstva po predračunski vrednosti v višini 26 milijonov tolarjev v letošnjem in v prihodnjem letu. • D.S.

Župan izposloval bankomat

Preddvor, 27. januarja - Ko je na drugi seji občinskega sveta Preddvor župan Miran Zadnikar poročal o aktualnih dogajanjih pri vzpostavljanju nove občine, se je dotaknil tudi nekaterih finančnih vprašanj. Prvo dejanje s tega področja je bilo odprtje žiro računa občine. Kot podjetnik, ki ima dobre izkušnje z SKB banko, se je najprej tam zanimal za odprtje občinskega računa. Potem se je s

svojo ponudbo pojavila Gorenjska banka in župan je pristal na odprtje žiro računa pri osrednji banki, vendar je banka občinam dala ugodnejše pogoje, kot so bili ponujeni spočetka. Hkrati se je z banko še dogovoril, da v tem letu poskrbi za obnovo pročelja na poslovni stavbi Gorenjske banke v Preddvoru in tam namesti tudi bankomat.

D.Ž.

Druga seja sveta občine Mengeš

Polovica točk na naslednjo sejo

Občinski svet je sprejel pobudo članov z liste LDS, da se razveljavi pogodba o najemu in upravljanju Kulturnega doma Mengeš.

Mengeš, 3. februarja - Pet ur je trajala v sredo seja občinskega sveta Mengeš, ki je bila sklicana sicer v prostorih nove občine, pred sejo pa potem vendarle "postavljena" spet v dvorano Gasilsko-godbenega doma. Čeprav so posamezni člani sveta med pripombami poudarili tudi, naj bo gradivo pripravljeno tako, da ne bodo "zapravljali časa" na dolgih sejah, se je vseeno zgodilo, da je ob polovico skrajšanem dnevnem redu seja vseeno trajala polnih pet ur.

Na naslednje, tretje zasedanje, ki naj bi bilo čez štirinajst dni, kot je napovedal predsednik sveta Andrej Kozelj, so preložili razpravo in odločanje o uredniškem odboru Občinskega glasila Mengšan, imenovanje odbora za usklajevanje kulturnih prireditev v Kulturnem domu, odbora za varnost v cestnem prometu, odbora za pokopališki red in pogrebno dejavnost in obravnavo kadrovske problematike občinske uprave. Za izločitev teh točk, kjer je prevladalo mnenje, da gradivo ni ustrezno pripravljeno (kar pa zadeva občinsko upravo, naj župan pripravi predlog) in izoblikovanje dnevnega reda potem, so porabili kar poltretjo uro. Čeprav je na trenutke razprava imela precej politični privoz in je kazala na strankarsko oblikovanje koalicije in opozicije v občinskem svetu, je nenazadnje sporazumno prevladalo mnenje, da mora biti gradivo pravočasno in korektno pripravljeno, zato je prav, da župan ponudi predloge, da bo to delo lahko v sedanjih razmerah oblikovanja oziroma delovanja nove občine in uprave čim lažje steklo.

Na seji so potem imenovali tri člane sveta v medobčinski sklad stavbnih zemljišč občine Domžale, s pripombo, da je tretji član (Franc Ručigaj) glede na razplet in usklajevanje z ostalimi občinami na območju bivše občine Domžale lahko tudi samo možni kandidat za člana. Sprejet je bil odlok o ustanovitvi o izdajateljstvu javnega glasila Mengšan in sklep o določitvi programske zasnove glasila. Podprta pa je bila še pobuda, da bi v okviru Mengšana izhajal tudi Uradni vestnik občine Mengeš.

Zapletlo pa se je nazadnje spet pri pobudah in vprašanjih, kjer je skupina članov sveta z liste LDS Mengeš v zvezi z imenovanjem odbora za usklajevanje kulturnih prireditev v Kulturnem domu menila, da je sporna tudi pogodba o najemu in upravljanju Kulturnega doma Mengeš. Predvsem župan je pojasnil, da je svet KS pogodbo večkrat obravnaval in si prizadeval, da bo le-ta tudi zagotavljala vzdrževanje doma, vendar je pri glasovanju očitno prevladalo mnenje, da je pogodba sporna, ker ni bila sklenjena na podlagi javnega razpisa. • A. Žalar

Druga seja občinskega sveta v Medvodah

Krajevnim skupnostim začasno dvanajstine

Občina se bo preselila v Medvode, ko bodo stvari formalno pravno urejene.

Medvode, 3. februarja - Predsednik občinskega sveta občine Medvode Mitja Ljubeljšek je v torek na začetku seje napovedal, da bo druga seja sveta prenešala tudi TV Medvode, in da načrtuje, da bi morala trajati dve uri. Vendar pa pri kadrovskih vprašanjih ni šlo brez strankarskih zapletov, zato se je seja zavlekla na štiri ure. Prijetna sprememba v primerjavi s prvo sejo občinskega sveta pa je bila nova lokacija zasedanja na Višnarjevi 5, ki pa očitno nekaterim tudi ni bila všeč, saj je član sveta iz stranke SKD "komentiral", če je morda razlog za novo lokacijo, ker se na stari spet prodaja kakšno erotično perilo.

Pa ni bil, pač pa je odločitvi botrovala ugotovitev, da je lastnik prostora občina in dokler stvari pravno formalno ne bodo razrešene, kot je na uvodni predstavitvi napovedal med drugim tudi župan občine Stane Žagar, ta prostor za sejo sveta naj ne bi bil sporen. Sicer pa je župan v predstavitvi med drugim pojasnil, da bo občina imela 419 milijonov tolarjev priliva, da mora biti delitvena bilanca "pod streho" pol leta po sprejetju statuta, da je trenutno le denar za KS (zato ni moč v financiranje vključiti ta trenutek tudi društvo, kot je predlagal Peter Militarov). Preprosto in enostavno občina se bo preselila v Medvode, ko bodo stvari formalno pravno urejene (pa ne le glede prostorov). "Dokler pa smo v Šiški, imamo večji pregled tudi nad delitveno bilanco." (Tudi pri takšnih malenostih, kot so računalniki in podobna oprema, da ne bi čez noč nenadoma izginili.)

Zaplet o imenovanju komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja in za pripravo statuta, kjer so člani sveta iz stranke SKD pogojevali svojega predstavnika, da mora predsednika izvoliti svet (ne pa kasneje komisija sama), so razrešili po pravilu: volk sit, koza cela. SKD je umaknila svojega kandidata in predlagala hkrati Alojza Izlakarja (ZLSD), komisija pa bo sama imenovala predsednika. Komisijo za pripravo statuta pa bo sestavljalo pet članov občinskega sveta in še dva zunanja člana; poleg župana tudi Miroslav Mozetič; slednjega je kot zunanjega člana predlagala SKD. Za sestavo nadzornega odbora pa je svet sprejel amandma dr. Jožeta Duhovnika, da morajo vsi člani predhodno podpisati izjavo, da niso tako ali drugače "povezani" z denarjem iz občinskega proračuna.

Za redno dejavnost in delovanje krajevnih skupnosti na območju nove občine je župan predlagal, da bi le-te do sprejetja proračuna zaradi trenutne negotovosti dobile 60 odstotkov mesečne dvanajstine, vendar pa so se vključno z županom vsi člani sveta strinjali s predlogom dr. Jožeta Duhovnika in Alojza Izlakarja, da KS dobijo polne dvanajstine na podlagi lanskih povprečnih dohodkov na mesec.

• A. Žalar

Občina, ki gospodarsko zagotovo ne bo med slabšimi

Občina Škofja Loka je v primerjavi še s tremi na območju nekdanje občine edina, kjer državi ne bo treba nič dodatno primakniti

Škofja Loka, februarja - Občina Škofja Loka zagotovo ne sodi med tiste, kjer bi si župan z občinskim svetom moral "beliti glavo", kako bo z njenim preživetjem. Že včeraj, ko je pod istim imenom obsegala veliko večje območje, na katerem so zdaj štiri občine, je bila občina Škofja Loka med tistimi, ki so po trdnosti sodile v sam vrh ali pa vsaj v ospredje v državi Sloveniji. Tako se kaže tudi zdaj, saj ima na svojem območju več industrijskih dejavnosti; od lesne oziroma lesnopredelovalne, tekstilne, strojne in mlečne industrije... Tudi kmetijstvo je trdno in ima za naprej velike možnosti. Podjetništvo se prav tako že kaže z nekaterimi spodbudnimi zgledi, velike "rezerve" pa imajo še na področju storitvenih dejavnosti, v turizmu.

Na podlagi zadnjih podatkov je z 21.030 prebivalci občina Škofja Loka med večjimi in v primerjavi še s tremi na loškem območju največja. Dobra tretjina (7.775) je zaposlenih v 459 podjetjih na območju enajstih krajevnih skupnosti (Bukovica - Bukovščica, Lenart - Luša, Log, Godešič, Reteče, Sv. Duh, Trata, Zminec, Škofja Loka - mesto, Podlubnik, Kamnitnik). Sicer pa je delež delovnih mest na število prebivalcev še na drugih področjih zaposlenosti (poleg podjetij) kar 41-odstoten. Po številu prebivalcev predstavlja dober odstotek vseh v Sloveniji, po gospodarski moči pa precej več, saj na prebivalca občine odpade 17 odstotkov družbenega proizvoda. Glede na tiste, ki iščejo delo (teh pa je okrog 5,5 odstotka), je med gorenjskimi občinami na zadnjem mestu. Zanimivo je, da na območju današnje občine v preteklih letih ni šlo v stečaj nobeno podjetje. Delež bivše občine v slovenskem izvozu je znašal 3,3 odstotka, pomembno mesto pa ima tudi ta trenutek. V nekdanji občini je bilo zaradi restrukturiranja v minulih letih ukinjenih okrog 2.700 delovnih mest, v novi občini pa jih na tem področju tudi čakajo še spremembe.

Razvejanost na industrijskem področju

Med pomembnimi industrijskimi vrstami v občini so danes prav gotovo lesna oziroma lesno-predelovalna

industrija, kjer so največja imena Jelovica (največji proizvajalec montažnih hiš in stavbnega pohištva v državi), LIO (zelo priznan proizvajalec za lesno stavarstvo) in s pomembnim deležem kljub raznovrstnosti svoje dejavnosti tudi Obrtnik (poznani po opremi lokalov). V strojni, kovinsko predelovalni in elektro industriji so poznana imena LTH s hladilno tehniko, Corona Reteče (največji proizvajalec malih gospodinskih aparatov v državi), Lokaterm z znanimi pečmi, Limos (klavniška oprema). Močna in kvalitetna je tekstilna industrija - Gorenjska predilnica, Šešir, Odeja, Kroj. Največji izvoznik v novi občini pa je Termo Škofja Loka.

Med gospodarsko pomembnimi podjetji je vsekakor še Tehnik Škofja Loka, pa spet Obrtnik z razvejano dejavnostjo, ki predstavlja pomemben potencial na področju gradbene operative. Med največjimi trgovskimi podjetji je Loka Škofja Loka, Gozdarsko kmetijska zadruga se predstavlja s pomembnim deležem na področju mlečne predelave, škofjeloški Mesoizdelki - mesna industrija pa so na svojem področju na Gorenjskem poznani pod blagovno znamko Gorenjske mesnine. Seveda pa je k pregledu podjetij treba dodati tudi EGP - Embalažno grafično podjetje, ki je edino s certifikatom kakovosti v občini, potem je Bandag (poznano in uspešno po obnavljanju avot plašče),

Peks (pekarska in slaščiarska dejavnost), Alpetour Tovorni promet in Eurošped ...

Velike možnosti v storitvah

Čeprav na območju današnje občine niso v preteklih letih beležili nobenega stečaja, se je prestrukturiranje dogajalo. Na tem področju pa bo še precej dogajanj tudi v novi občini. Prav gotovo se bo zmanjšal delež zaposlenih v industriji, povečale pa naj bi se storitvene dejavnosti. Zgled za dobro in trdno podjetništvo sta danes na primer podjetji Airstem in Atair, ki sta obe po dejavnosti sicer specifični, vendar prodorni na tujem trgu. Zelo uspešno je tudi zasebno podjetje Loka star s sedmimi hčerami. Pomembna pa so še: Difa, Šibo, Kmečki stroj, Weber, Jenko, Starman Godešič... Takšnih podjetij si v občini želijo še več.

Trenutno je v občini 457 obrtnikov, ki zaposlujejo 299 delavcev - skupaj torej 756 delovnih mest, zasebnih podjetij je 297 s 325 zaposlenimi, drugih podjetij pa je 162. Skupaj je zaposlenih 8531. pa imajo Ob tem je pomembno, da je precej zaposlenih v občini Škofja Loka iz Poljanske doline oziroma iz sedanje občine Gorenja vas - Poljane.

Skrb občine bo še posebej usmerjena v obrtništvo. Njen interes bo pomagati obrtnikom, seveda pa brez njihove lastne zainteresiranosti (udeležbe) ne bo šlo. Občina naj bi se vključila s Skladom za razvoj drobnega gospodarstva in s pomočjo za ureditev prostora za obrtno cono na Trati. Prostorske "rezerve" pa so tudi v industriji, kjer bo prišlo do programskih sprememb v proizvodnji sedanjih podjetij.

Druga zanimivost je, da je danes krajevna skupnost Trata tista, kjer je na majhnem prostoru največ industrijskih prodajal - na majhnem prostoru velika ponudba izdelkov za široko potrošnjo po ugodnih cenah. Sicer pa se je trgovska dejavnost z majhnimi obratovalnicami zelo razvejala na območju celotne občine.

Hrana z dopolnilno dejavnostjo

Posebnost občine Škofja Loka je tudi, da ima dve vrsti kmetijstva, zaradi katerega nimajo bojazni glede prehrane. V občini imajo ravninske in hribovite kmetije (75 odstotkov zemlje je v hribovitih predelih). Sicer pa je na 544 kmetijah skupaj 4.772 glav goveje živine in tudi predelav mesa, kot rečeno, opravijo v občini. Sicer pa se z župani ostalih treh občin nameravajo na tem področju dejavnosti dogovarjati za skupno politiko.

Usmeritev in razvoj pa bosta vsekakor nagnjena k dopolnilnim dejavnostim. Gre za lastno predelavo hrane na eni strani in dodatno ponudbo (na primer v obrti) na drugi. To naj bi bil tudi koncept razvoja podeželja. Zato pa bo potrebno seveda znanje. Osnove za takšno usmeritev pa so nenazadnje tudi v zadnjih letih v zelo obogateni komunalni infrastrukturi. Urejene ceste, preskrba z vodo, elektrika, telefon, naj ne bi bile sami sebi namen, ali pa olajšana priložnost za spoznavanje in razmišljanje, kako je v dolini boljše in se je zato vredno podati tja. Ravno obratno: sposobni gospodarji na kmetijah so jutrišnje "bogastvo" celotne občine. In če bo pripravljena za razvoj takšna, kot je bila na teh območjih doslej, jo bo občina seveda tudi spodbujala.

Neizkoriščenost turizma

Največ neizkoriščenih možnosti, ki pa glede na že urejeno komunalno infrastrukturo v občini niso majhne, treba jih je s sposobnimi ljudmi samo začeti urediti (saj je tudi idej vedno več), pa v občini ugotavljajo, je v turizmu. Danes je Škofja Loka, kar zadeva kvalitetne turistične postelje, še vedno zelo deficitarna.

Eden od ciljev v občini je vsekakor ustanovitev neprofitnega turističnega podjetja, ki bi lahko delovalo za vse štiri sedanje občine na tem območju. Vključili naj bi se tisti, ki že zdaj in bodo tudi jutri od tega živeli. Občina bo koncept podprla na podoben način kot s Skladom za obrt. Županovo razmišljanje s tem v zvezi, kar zadeva turizem, pa je, da bi le-ta dosegel v prihodnje okrog 3 odstotke družbenega proizvoda.

Stane Paulus, Partizanska 23, 64220 Škofja Loka, Slovenija
PRODAJA VOZIL in tel./fax: 064/631-260
SERVIS

LOKATERM p.o., Kidričeva 55, 64220 Škofja Loka,
Telefon: 064/634-466, Telefax: 064/631-235

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
Škofja Loka, p.o. Kidričeva 53 ☎ 634-300

KRUH in SLAŠČICE IZ NAJBOLJŠE MOKE
- to je PEKS iz Škofje Loke

VELEBLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA d.o.o.

Trgovsko podjetje,
Titov trg 1, 64220 Škofja Loka
Tel.: 064/621-581, Fax: 620-958

KDOR IŠČE, TA NAJDE ... V NAMI

SLIKOPLESKARSTVO
ŠKOFJA LOKA

TAVČARJEVA UL. 21, tel. 632-700

UMWALL - direktni nanos na steno je antistatičen in odporen proti nabiranju prahu in onesnaževanju.

POKLIČITE ☎ 632-700

industrija termičnih izolacij Škofja Loka
tel. 064/6140

Kamena volna TERVOL -
toplotna, zvočna in protipožarna zaščita
Industrijska prodaja - tel. 064/631 602

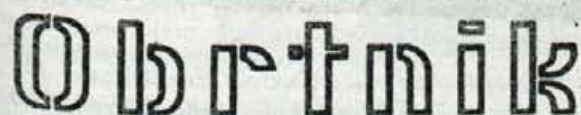
ORODJARNA IN LIVARNA

Vincarje 2, ŠKOFJA LOKA
TEL. 386 64 611 500
FAX. 386 64 624 176

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

Kidričeva 35/a, tel.: 634-433
Stara cesta 2, 64220 Škofja Loka

Blaževa ulica 3, telefon 064/620-381, fax 064/623-065

ZA VSA OBRJNIŠKA DELA -
OBRNIK ŠKOFJA LOKA

Kidričeva 57
Tel.: 634-222, 634-653

Mercator - Meso - Izdelki Škofja Loka
MESTNI TRG 20
KVALITETNE MESNINE na VAŠI MIZI

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Stebrišni dvorani Mestne hiše razstavlja slike in plastike akad. slikar **Peter Abram**. V galeriji Mestne hiše razstavlja slike, akvarele in objekte akad. slikar **Klavdij Tutta**. V Mali galeriji Likovnega društva Kranj razstavlja slikar in grafik **Silvester Plotajs-Sicoe**. V galeriji Šenk v Britofu razstavlja akad. slikarka **Klementina Golija**. V galeriji Bevisa je na ogled razstava olj in akvarelov **Franceta Šlane**.

JESENICE - Stalne zbirke v Ruardovi graščini so odprte vsak dan od 9. do 14. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva rojstna hiša je s februarjem spet odprta vsak dan, razen ponedeljka, med 9.30 in 13. uro, ob nedeljah med 11.30 in 16. uro.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 17. ure, v soboto in nedeljo od 10. do 16. ure.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je na ogled tematska razstava "Rodbina Vurnik iz Radovljice". V galeriji Pasaža radovljiške graščine je na ogled razstava fotografij "Frankfurtski utrinki" Benjamina Vrankarja, člana FD Radovljica.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu je na ogled slovenska razstava fotografij **Kranj 1994**. V galeriji Ivana Groharja razstavlja fotografije **Vinko Skale**. Stalne zbirke Loškega muzeja so na ogled le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure, med tednom pa med 9. in 13. uro. V okroglem stolpu-pedagoški delavnici je na ogled razstava **Partizansko šolstvo na Gorenjskem**. V galeriji Fara razstavlja **plastike** učenci šestih razredov osnovne šole Vodmat iz Ljubljane pod mentorskim vodstvom Mire Narobe. V mini galeriji občine Škofja Loka razstavlja oljne slike **Franc Rant**, član likovne skupine Domel iz Želznikov.

PRIREDITVE OB PRAZNIKU

Sobotna matineja

Škofja Loka - Na Loškem odru bo jutri v soboto, ob 10. uri v sobotni matineji gostovalo Lutkovno gledališče ZOOM z lutkovno igrico Kam pa kam, kozle - za izven. V nedeljo, 5. februarja, ob 10. uri pa bo Loški oder s Pfistrovo Marvično ribico gostoval v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah.

Ponovitev Jančarjeve tragikomedije

Preddvor - V spodnji dvorani penziona Zaplata v Tupaličah bo gledališče Tateater v nedeljo, 5. februarja, ob 16. uri uprizorilo Zalezujoč Godota Draga Jančarja. Režija Marjan Bevč, igrajo Kondi Pižorn, Pavel Rakovec, Šabira Hajdarevič.

Lutkovna matineja

Kranj - V Ragtime klubu, Sejmišče 2, bo jutri, v soboto, ob 10. uri Gledališče Papilu uprizorilo lutkovno igrico Pipo.

Vaša naša matineja

Jesenice - V Gledališču Toneta Čufarja bo v nedeljo, 5. februarja, ob 10. uri v okviru nedeljske matineje nastopila mlada igralska skupina Loškega odra s pravljeno igrico Mavrična ribica Marcusa Pfistra v priredbi Branke Štrekelj. Prišel bo tudi dedek z uganko in razdelil nagrade, ne b o manjkalo tortic in risanja.

Komedija v gosteh

Sv. Duh - V Kulturnem domu v Sv. Duhu bo jutri, v soboto, ob 19.30 gostovala igralska skupina iz Preddvora s komedijo o novih občinah z naslovom Sonce na lipovem vrhu.

Do tiste stezice

Adergas - Osemnajst mladih igralcev dramske skupine kulturno umetniškega društva Velesovo bo v nedeljo, 5. februarja, ob 16. uri v dvorani v Adergasu pri Cerkljah uprizorilo igrice Vike Grobovšek Do tiste stezice. Igrajo režiral domačim Silvo Sirc, za glasbeno opremo je poskrbel Franci Kern. Prihodnjo soboto in nedeljo, 11. in 12. februarja, pa pripravljata odrasla dramska skupina uprizoritev komedije Cvetka Golarja Vdova Rušinka.

Proslava v kinu Storžič

Kranj - V počastitev kulturnega praznika bo v torek, 7. februarja, ob 19. uri v dvorani kina Storžič proslava, na kateri bo slavnostni govornik župan Kranja Vitomir Gros, v kulturnem programu pa bo s koncertom nastopil Komorni orkester Carnium pod vodstvom Petra Škrjanca, solisti pa bodo Tibar Kerekes, trobenta, Brane Brezavšček, violina in Nedka Petkova, čembalo.

Glasbeno literarni večer

Škofja Loka - V novih prostorih Centra kulturnih dejavnosti v Martinovi hiši. Mestni trg 26, bo v ponedeljek, 6. februarja, ob 19. uri literarno glasbeni večer s pevko Melito Osojnik in pesnico Nežo Maurer.

Proslava in razstava

Gorenja vas - V Osnovni šoli Ivana Tavčarja bo v nedeljo, 5. februarja, ob 17. uri proslava ob kulturnem prazniku in otvoritev razstave. Sodelujejo domači pevski zbori, učenci osnovne in glasbene šole ter Vlastja in Hani Simončič s fotografijami V Zali, Metod Bohinc s predstavitev knjige in razstavo Iz albuma Jožeta Kalana ter učenci z razstavo na temo V Zali.

Proslava na Sovodnju

Sovodnje - V počastitev kulturnega praznika bo v nedeljo, 5. februarja, ob 15. uri KUD Sovodnje pripravilo proslavo.

PRIREDITEV V VRBI

Vrba - Muzej Jesenice pripravlja v rojstni hiši Franceta Prešerna spominsko proslavo, ki jo bodo popestrili še s filmskimi zapisi starejšega datuma. V prvem delu prireditve, ki bo v sredo, 8. februarja, ob 18. uri, bo nastopila igralka Milena Zupančič, pet pesmi pa bo zapela kalna skupina Kvarta.

V drugem delu pa bodo predvajali filme Boacka o obnovi in otvoritvi Prešernove rojstne hiše iz leta 1939, film Rudija Omota in Marjana Foersterja O, Vrba iz leta 1940 ter film Metoda in Milke Badjura o Francetu Prešernu, posnetem leta 1949. Filme presnete na videokaseto je posodil filmski oddelek Arhiva republike Slovenije.

Koncert ob 25-letnici APZ France Prešeren

SREBRNI ZBOROVSKI JUBILEJ

Kranj - S slavnostnim koncertom v dveh delih - v kranjski župnijski cerkvi in v nadaljevanju v Prešernovem gledališču bo eden najboljših slovenskih pevskih zborov Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj pod vodstvom Damijana Močnika proslavil svoj visoki jubilej. Prireditve bo v nedeljo, 5. februarja, ob 19. uri.

Za koncert je APZ France Prešeren Kranj izbral poseben program. Kot je na tiskovni konferenci pred koncertom povedal dirigent Damijan Močnik, ki vodi zbor od leta 1992, naj bi s premišljeno izbranim programom poudarili vse najboljše pevške dosežke. V ta okvir gotovo sodi že dlje časa utečeno sodelovanje s komornim orkestrom Slovenicum pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica, ki je že pred časom kranjske pevce povabil v obširni glasbeni projekt Mozart z večjim številom glasbenih matinej v Slovenski filharmoniji in koncerti po Sloveniji. Sodelovanje se nadaljuje tudi z glasbenim programom Haydn, iz katerega so za slavnostni koncert v Kranju odbrali Te deum laudamus za soliste, zbor in orkester. V tem delu koncerta bodo izvajali še Brucknerjevo Ave Mario, uglasbeni psalm F. Mendelssohna-Bartholdyja Richtemich, Gott in in mašni stavek

S pevskim zborom bo tokrat sodeloval komorni orkester, ki ga sestavljajo priznani glasbeniki iz več slovenskih orkesterskih sestav, kot solisti pa se bodo predstavili še Damijana Božič Močnik, klavir, pozitiv, Barbara Tišler, sopran, Irma Močnik, alt, Marjan Trček, tenor, Tomaž Faganel, bas. program bo povezovala Alenka Bole Vrabc.

Gloria angleškega skladatelja Johna Rutterja za mešani zbor, trobila, tolkala in orgle. Ta skladba in v drugem delu koncerta še dve Rutterjevi, bosta tokrat pri nas prvič izvedeni.

Pred začetkom drugega dela koncerta se bodo pevci in tudi

poslušalci na poti v dvorano Prešernovega gledališča ustavili ob spomeniku Franceta Prešerna, kjer bodo zapelili tri pesmi slovenskih skladateljev. Drugi del koncerta v Prešernovem gledališču bo sestavljen iz dveh pesmi, ki jih je uglasbil skladatelj in dirigent John Rutter in ene pesmi Johna R. Sweneya in Johna Coatesa ml. Za zaključek pa je zbor pripravil še štiri slovenske ljudske pesmi, kot so Dajte, dajte, Pjesme iz Medjimurja, Dekle, to mi povej in Kolo, same popularne zborovske uspešnice skladateljev Kumarja, Žganca, Mirka in Adamiča.

Z izborom Rutterjevih skladb je APZ France Prešeren hotel še posebej poudariti svoje pevsko sodelovanje na lanskem Evropa Cantat, zborovskem seminarju na Danskem, kjer se srečajo najboljši evropski pevski zbori. V seminarjem delu so kranjski pevci študirali prav s skladateljem in dirigentom Johnom Rutterjem in se še posebej uspešno predstavili tudi na koncertu, kot sestavnemu delu festivalnega dogajanja.

Sicer pa ima APZ France Prešeren Kranj na svojem "spisku" celo vrsto tako doma kot v tujini priznanih dirigentov, s katerimi so sodelovali občasno ali pa dlje časa. To za zbor s takšnim pevskim ugledom seveda ni nič nenavadnega. Skozi vseh petindvajset let je zboru, ki je kranjsko zborovstvo večkrat predstavljal na najuglednejših pevskih tekmovanjih doma in v tujini (štirikrat zlata medalja na tekmovanju Naša pesem), prejel celo vrsto priznanj od Prešernove nagrade Gorenjske do Gallusove plakete, uspevalo obdržati kvaliteto raven brez posebno očitnih in za zbor sicer običajnih nihanj, kot je na

Dirigent Damijan Močnik: "Prezeti dirigentstvo pri tako uveljavljenem pevskem zboru je zame pomenilo vsekakor velik izziv. Skupaj se bomo trudili za pester in zanimiv program, zaradi katerega bodo sedanji pevci ostajali, novi pa prihajali."

tiskovni konferenci posebej poudaril predsednica zbora Mija Mravlja. Za to imajo seveda zasluge tudi njihovi stalni dirigenti, ki so znani iz pevcev vedno izvirati najboljše - Matevž Fabijan, Tomaž Faganel, Baki Jashari, in tudi srečanja z svetovno cenjenimi imeni kot so Eric Ericson, John Rutter, Fabio Luisi in drugimi, s katerimi se je zbor srečal tudi

na številnih koncertih in festivalih v tujini.

Čeprav je ob jubileju pozornost namenjena že doseženemu, pa pri APZ France Prešeren Kranj seveda načrtujejo marsikaj novega in zanimivega tudi za naprej. Poleg letošnjega koncertnega programa, ki ga ustvarjajo z dirigentom Močnikom, razmišljajo tudi o svoji prvi CD plošči. Doslej so sicer posneli šest plošč, snemali za televizijo. S Komornim ansamblom Slovenicum in dirigentom Lajovcem se pripravljajo na spomladanski cikel glasbenih matinej v Slovenski filharmoniji o skladatelju Josephu Haydnu. Med drugimi dogodki v prihodnosti bodo nastopili v zanimivem koncertu v okviru festivala Idriart. Med velike želje pa so si letos zapisali udeležbo na glasbenem festivalu v Izraelu. Zanj bi seveda potrebovali velikodušno finančno pomoč sponzorjev, ki razmišljajo iz Slovenije na raznih konic sveta. Navsezadnje ni kar tako tudi odziv na udeležbo na lanskem Evropa Cantat, kjer so v naslednji glasbeni program tega evropskega zborovskega festivala najboljših uvrstili in proučevanje slovenske pevskosti ustvarjalnosti - katere del so očitno zanimivo in uspešno predstavili kranjski apezejevalci.

• Lea Mencinger

RAZSTAVA O RODBINI VURNIK

Radovljica - Tematska razstava o rodbini Vurnik v galeriji Šivčeve hiše odkriva del bogate zapuščine treh rodov rodbine Vurnik. Originalni načrti, risbe in študijske skice so iz zapuščine Janeza Vurnika st. (1819-1889) in Janeza Vurnika ml. (1849-1911). Drugi del razstave pa obsega izbor originalnih risb iz študijskega obdobja Ivana Vurnika (1884-1971), ter načrte in skice iz kasnejših obdobij arhitektovega snovanja (nekateri so celo prvič predstavljene javnosti), pri nekaterih je sodelovala tudi arhitektova žena Helena.

Radovljiška razstava poleg predstavitev arhitekturnih risb Ivana Vurnika v galeriji DESSA v Ljubljani omogoča dodaten vpogled v izjemno zapuščino rodbine Vurnik. Ob tem je potrebno omeniti, da je velika pregledna razstava o delu Ivana Vurnika v Cankarjevem domu podaljšana še v februar. Na sliki: rodbina Vurnik - Janez Vurnik st. z vnukom Ivanom.

MED NAJBOLJŠIMI

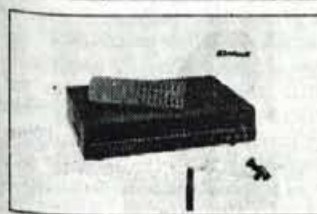
V začetku tega tedna, v ponedeljek, se v Novi Gorici v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije začne dvodnevna prireditve Sredi prostora '95, pregled ustvarjalnosti slovenskih plesnih skupin.

Plesna produkcija očitno postaja tudi pri nas vse bolj priljubljena vrst dejavnosti. Trenutno je namreč v Sloveniji kar 120 ljubiteljskih plesnih skupin. Selektorica letošnje prireditve Sinja Ožbolt je za prireditve odbrala le mladinske in odrasle skupine, otroške skupine se bodo predstavile na posebni prireditvi. Skupaj se bo v dveh dneh na odru novogoriškega Kulturnega doma zvrtilo dvajset izbranih plesnih skupin. Kranjski plesni skupini Nova je pripadla čast, da kot eno najzanimivejših plesnih koreografij v kraljestvu Z. (koreografija Alenka Hain, produkcija Center kulturnih dejavnosti Kranj) predstavi ob zaključku plesnega srečanja. • L.M.

Popravek

V članku "Muzejski časopis, zbornik, predavanja" v prejšnji, torkovi številki Gorenjskega glasa, 31. januarja 1995, na 8. strani napačen naziv ob imenu Toneta Konoblja. Pravilno je dokumentalist in ne kustos. Za napako se opravičujemo.

Ti dve ponudbi veljata SAMO DANES in JUTRI - 3. in 4. II. 95

SATELITSKA ANTENA

PARABOLA ø 60 cm, iz jekla, 1 sprejemnik, daljinsko vodenje:

samo neto ATS

1.659

(bruto 1.990)

namesto ATS **2.490**

VELJA SAMO 2 DNI!

"THOMAS" SESALEC ZA MOKRO IN SUHO "HOBBY VAC", 800W, PROSTORNINA 20 litrov, prostornina za vodo 12 litrov, ÖVE - testiran, standardna 32-mm DM - dodatna oprema.

namesto ATS

1.298

neto samo ATS **832**

(bruto 998)

cena velja samo 2 DNI!

BENCINSKA MOTORNA ŽAGA

"WOODSMAN 2100 - 14", 33 cm2 prostornina, 1,4 KW, elektronski vžig, avtomatsko mazanje in zavora verige, blažilec vibracij, bencinski tank ločen od motorja, blažilec hrupa, rezilo 35 cm.

neto ATS **2.082**

(bruto 2.498)

dodatno dobite še brezplačno rezervno verigo v vrednosti ATS 366

MEŠALNA PIPA "CORSO NEU" KROMIRANA, Z ODVODNO GARNITURO.

neto ATS **333**

(bruto ATS 399)

baumax

56 -krat v Avstriji
BELJAK/VILLACH, Maria Gailer Strasse 28
CELOVEC/KLAGENFURT, Südring

MERKUR

V Merkurjevih prodajalnah

DNEVI OKOVJA IN VIJAKOV

od 1. do 11. februarja.

Za vse izdelke iz bogate ponudbe

10% POPUST

- ⇒ pohištveno okovje, odmične spono, ročaji, obešalne kljuke...
- ⇒ stavbno okovje za okna in vrata, kljuke, ključavnice...
- ⇒ vijaki, žičniki in drugi žični izdelki.

Z Merkurjevo kartico zaupanja - okovje ali vijaki še ceneje!

odkar
znam
prati,
berem

EUROPIZZA **NOVO*NOVO**
OGROMNA
DRUŽINSKA PIZZA
DOSTAVA PIZZ
del čas: VSAK dan od 9 do 22 ure
ob nedeljah od 12 do 22 ure
064/331 511
NOVO: KUPONI - VSAKA 10. PIZZA BREZPLAČNO

GOSTILNA IN
PIZZERIJA
BRUNARICA ŠTERN
KOKRICA pri KRANJU
NOVO →
NUDIMO TUDI
MALICE
ODPRTO: 9. - 24.
TOREK ZAPRTO!
Tel.214-420

Srednja lesarska šola
Škofja Loka
Kidričeva 59
objavlja delovno mesto
1. UČITELJA ŠPORTNE VZGOJE
za polni in določen čas
(nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
Pogoj: končana Fakulteta za šport (lahko tudi absolvent)
Nastop dela po dogovoru.
Prijave z opisom dosedanjega dela in vsemi dokazili pošljite na naš naslov v 8 dneh po objavi.
Kandidati bodo o naši odločitvi obveščeni v 10 dneh po končanem roku objave.

radio GLAS ljubljane

99,5 MHz, 100,2 MHz, 104,8 MHz

TEČAJI NEMŠKEGA JEZIKA

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE KRANJ
Center za izobraževanje in svetovanje

- vas vabi k vpisu v:
- * nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaj nemškega jezika;
- * priprava na maturo iz nemškega jezika;
- * priprava na mednarodni izpit II. stopnje za nemški jezik

Začetek tečajev 21. februarja 1995.
Dodatne informacije dobite na telefonski številki:
064/221-887.

**ODKUPUJE
KOSTANJEV LES**

PO NOVIH ODKUPNIH CENAH.

Les je lahko tudi kriv, grčav, razpokan!

Če nimate možnosti lastnega poseka, vam to napravimo mi!

Vse informacije dobite
na tel. številkah 0608/41-044 ali 41-349.

TUDI POZIMI LAHKO OBNAVLJAMO STANOVANJA

Prenova oken in vrat s suho montažo

Življenjska doba hiše je brez dvoma daljša od življenjske dobe oken in ker je zunaj zima, vi pa kurite in kurite, pa vas še vedno zebe, ker vam pri zaprtih oknih piha v stanovanje, je mogoče zdaj čas, da razmislite, ali ne bi bilo pametno zamenjati stara okna s kakovostnejšimi novimi okni in tako prihraniti pri energiji, pa še zeblu vas ne bi več.

Na razpolago sta vam dve možnosti:

- klasično izbijanje starega okna in "mokra" vzdava novega okna z malto, s katero si v vseljenem stanovanju lahko umazete talne obloge, poškodujete fasado in notranji zid ali

- suha prenova starih oken po sistemu Jelovica, kjer se izognete vsem zidarskim delom in umazaniji. Sam postopek zamenjave je precej preprost. Monter sname stara okenska krila in v obstoječi okenski okvir vstavi novega, ga zatesni, nanj zmontira novo okensko krilo in vstavi notranjo okensko polico. Vse stike zatesni, pokrije s pokrivnimi letvami in delo je gotovo. In ker se okna izdelujejo za vsakega kupca po meri, ni problem niti dimenzija, niti velikost ali oblika okna. Nobene ovire ne predstavljajo okna niti na spomeniško zaščitene stavbah, saj se je možno prilagoditi obstoječim oknom.

In ker se večina dela opravi v proizvodnih obratih Jelovice, na domu pa le končna suha montaža, je mogoče prenovo oken izvajati ob vsakem letnem času, tudi pozimi. Montažna skupina Jelovice prenovi okna v povprečno velikem stanovanju v enem dnevu.

Če je vaše stanovanje v bloku, ste gotovo že pomislili na zamenjavo vaših vhodnih vrat v stanovanje z močnejšimi in varnejšimi vrati. Zamenjava obstoječih oblog z masivnimi oblogami, novo, polno vratno krilo z varnostno zaporo, ki vrata zaklene na petih mestih je prava rešitev, za realizacijo katere prav tako poskrbi Jelovica.

Montažne stene

Pozimi je tudi čas, ko lahko uredimo vaše želje po pregraditvi prostorov, zaprtju teras in balkonov ali morebitni ureditvi prijetnega podstrešnega stanovanja, saj Jelovica iz Škofje Loke izdeluje suhomontažne notranje in zunanje stenske elemente, s katerimi brez zidarskih posegov pregradite sobo, uredite neizkoriščeno podstrešje, seveda pa lahko z montažnimi stenami postavite tudi prizidke ali pa garažo za vaš novi avto.

Prednosti gradnje z montažnimi stenami so:

- majhna teža - možna kombinacija s klasično gradnjo,
- dobra toplotna izolacija,
- dobra odpornost proti požarom,
- boljše izkoriščenost prostorov,
- preprost transport,
- zidarska dela niso potrebna,
- preprosta suha montaža,
- adaptirani prostori uporabni takoj.

Na razpolago so zunanje stene in notranje nosilne in nenosilne stene. Ti elementi so lahko polni, lahko pa dobite tudi okenske elemente, elemente z notranjimi ali z vhodnimi vrati. Za inštalacije so vam na razpolago inštalacijski elementi z vgrajenimi cevmi in dozami.

Kot vidite, možnosti je nešteto, potrebno se je le odločiti, pri realizaciji vaše želje pa vam bodo svetovali in pomagali strokovnjaki iz inženiringa za montažne objekte.

Vse informacije v zvezi s prenovo oken, vrat in montažnimi stenami dobite v Jelovici, Škofja Loka, Kidričeva 58, tel. št.: 064/6130, fax: 064/634-261.

JELOVICA

11. Pod Mengeško marelo

Jutri bo v Mengšu veselo in prijetno

Pod 11. Mengeško marelo se bo jutri, 4. februarja, poleg Mengeške godbe in Boutiqua Moped show trikrat predstavilo kar devet ansamblov in glasbenih skupin.

Mengeš, 3. februarja - Že deset let Mengeška godba, ki je lani praznovala 110-letnico obstoja in delovanja, prireja priljubljeno in do zdaj vsako leto v tem času zelo obiskano prireditev Pod Mengeško marelo. Tako kot na prvi ob 100-letnici tudi zdaj še vedno nastopajo na tej narodnozabavni prireditvi domači ansambli, ki na neki način izhajajo iz vrst godbenikov ali pa so z njimi tako ali drugače se danes povezani. Jutri, 4. februarja, bo v Kulturnem domu v Mengšu že 11. prireditev po vrsti.

bel Slovenski muzikantje in Fragner muzikanten iz Avstrije. Za veselo in prijetno razpoloženje pa bo poskrbel tudi Boutique Moped show.

Sicer pa bodo tokrat Pod marelo poleg Mengeške godbe nastopili še ansambli Krim, Borisa Razpotnika, Stoparji, Nagelj, Slovenski kvintet in Mengeški zvon. Nastopila boste tudi pevca ansambla Nagelj, skupaj z godbeniki pa se bo predstavil tudi najmlajši član družine Per. Vsaka skupina se bo predstavila s tremi skladbami, pevci pa s po dvema pesmima.

Mengeški godbeniki se danes lahko že primerjajo kar s profesionalnimi orkestri v Sloveniji. Zasluge za to ima vsekakor dirigent prof. Franc Gornik, po organizacijski plati pa si prizadeva s člani predsednik godbe Lado Kosec.

Sicer pa je tudi letos 11. prireditev Pod Mengeško marelo sestavni del letošnjega programa Mengeške godbe, od katere ob vseh stroških, ki jih ni malo, god-

beniki nameravajo izkupiček nameniti za nadaljnje delovanje godbe.

"Naš cilj je, da čimprej dobimo narodne noše in nove inštrumente. Sicer pa, kar

Deseta prireditev Pod Mengeško marelo je bila še posebej slovesna in praznična, vendar prireditelji napovedujejo, da tudi letošnja ne bo drugačna.

Pravzaprav bodo tudi tokrat na pogramu kar tri prireditve: ob 14., 17. in 20. uri. Za slednji dve, ob 17. in 20. uri, ki se med seboj in od prve, ki bo ob 14. uri, po scenariju prav nič ne razlikujeta, so bile vstopnice tako rekoč v trenutku razprodane. Za prvo popoldansko prireditev ob 14. uri pa smo pred zaključkom redakcije izvedeli, da je v Hramu Rožice v Mengšu na voljo še nekaj kart.

Poleg Mengeške godbe je letos soorganizator prireditve tudi Razvedrilni program Radia Slovenija, ki bo prireditev za radijsko predavanje tudi posnel. Prireditev bo vodila Simona Vodopivec, radijski urednik bo Alenka Skale, scena in luč pa bodo "v rokah" Toneta Bendeta, Petra Krušnika in Slavta Piška - mlajšega.

Tudi jutri bodo za veselo soboto, ko bodo prišli na račun ljubitelji narodno-zabavne glasbe, poskrbeli domači ansambli in skupine z godbeniki ter gostje. Tokrat ob 111-letnici godbe na 11. prireditvi Pod Mengeško marelo.

Srečna dobitnika vstopnic

Da Gorenjci poznamo tradicionalno prireditev pod Mengeško marelo in da smo ji na nek način tudi zvesti, potrjujejo odgovori, ki smo jih dobili v uredništvo na nagradno vprašanje, po drugi strani pa veliko povpraševanje po vstopnicah. Dobili smo 131 odgovorov na zastavljeno vprašanje, katera po vrsti Mengeška marela bo 4. februarja v Mengšu. Vsi, razen enega, ste pravilno odgovorili, da bo to 11. prireditev.

Po dve vstopnici za jutrišnjo prireditev ob 14. uri dobila BOŠTJAN ŽBOGAR, Ul. J. Puharja 7, Kranj in GAŠPER RIBIČ, Begunje 15 A, Begunje na Gorenjskem. Vstopnice smo Vam že poslali po pošti.

Izžrebali pa smo tudi tri tolažilne nagrade: Kaseto, ki je izšla ob lanskem jubileju Mengeške godbe. Dobijo jo: Milica Kalan, Podlubnik 246, Škofja Loka; Antonija Potočnik, Dragočajna 23, Smlednik in Jože Bizjak, Trstenik 1 A, Golnik.

zadeva letošnji program, načrtujemo tudi koncert, ki bo namenjen v prvi polovici leta našemu skladatelju in aranžerju Vinku Štruclu, poleti bomo gostovali na Krku, v Mariboru, sodelovali bomo pri organizaciji različnih prireditev v Mengšu in nenazadnje imamo

v programu tudi tradicionalno letošnji koncert po ulicah Mengša in okolice. Radi pa uresničili tudi zamisel o srčanju godb v kamnolomu Mengšu, je pred jutrišnjo prireditvijo pod Mengeško marelo povedal predsednik godbe Lado Kosec. • A. Žal

Svečarstvo Pire

Stara pot 2, 61234 Mengeš, tel./fax: 061/737 185

Delovni čas: od 8. do 19. ure
sobota: od 8. do 13. ure

Obiščite nas!

Marlow

Design

Zavrti 2, 61234 Mengeš
tel./fax: 061/737-208

Vam nudil:

- izdelava svetlobnih tabel
- izdelava obcestnih tabel
- avtodekoracije
- izdelava transparentov
- napisi na cerade
- zastave in ostali tisk na tekstil
- izdelava zaščitnih znakov
- izdelava filmov za tisk
- izdelava prospektov
- namizno založništvo

magnetne folije

trede avtomati

11. prireditev Pod Mengeško marelo so tudi tokrat podprli številni sponzorji. Glavni pokrovitelj je Warsteiner pub, med sponzorji pa je tudi Gorenjski glas.

Predsednik Mengeške godbe Lado Kosec nam je povedal, da bo letošnja 11. prireditev po vrsti "v znamenju tradicije" dosedanjih priljubljenih in zelo obiskanih prireditev. "Potrudili smo se tako glede kvalitete ansamblov in skupin, ki bodo nastopile, seveda bo scena tokrat malce drugačna, scenarij pa je delo Ivana Sivca. Morda je razlik od dosedanjih že utečenih tirnic ta, da tokrat (žal) ne bo nastopil tudi ansambel Alpski kvintet, bodo pa zato med gosti Zoran Zorko z Multi harmo showom, ansam-

PRODAJALNA

5% POPUST
PRI
GOTOVINSKEM
PLAČILU!

STRUNCA

61234 MENGEŠ, TRDINOV TRG 4, TEL.: 061/737 - 808

TRGOVINA Z NAJVEČJO IZBIRO GLASBIL IN GLASBENE OPREME.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!

TRGOVINA STRUNCA JE ODPRTA 9.-13. IN OD 16. DO 18. URE,

SOBOTA OD 9. DO 12. URE!

Slovenska 26
61234 MENGEŠ
SLOVENIJA

☎ (+386) 061/738-959

Helena Maver

NUDIMO VAM
pestro izbiro
ŽENSKE in MOŠKE
OBUTVE.

Pri takojšnjem plačilu
s čeki ali gotovino,
vam NUDIMO

5% POPUST.

Veseli bomo
vašega obiska!

INŽENIRING,
MEDNARODNI TRANSPORT,
POSLOVNE STORITVE,
TRGOVINA

- MEDNARODNI TRANSPORT Z LASTNIMI VOZILI V RUSIJO, UKRAJINO, ROMUNIJO, POLJSKO IN AZIJO
- VODENJE INVESTICIJ IN NADZOR NAD GRADNJO VSEH VRST OBJEKTOV
- SVETOVALNI IN FINANČNI INŽENIRING
- V SODELOVANJU S KARO d.o.o. PRIČENJAMO Z GRADNJO POSL. STAN. OBJEKTA NA VIRU PRI DOMŽALAH
- V SODELOVANJU Z RAZVOJNIM ZAVODOM DOMŽALE PRIČENJAMO Z GRADNJO TRGOVSKO POSLOVNEGA CENTRA C-12 V DOMŽALAH

INFORMACIJE NA TEL./FAX: 061-737-010
0609-618-218, 0609-619-696
061-737-349

Martin Močnik

BISTRO LOVEC

NUDIMO:

MALICE, KOSILA,
JEDI PO NAROČILU.

PRIPOROČAMO

VAM GIBANICO,
SIROVE ŠTRUKLJE,
DOMAČE PREKAJENE KLOBASE,
NAREZEK S PRŠUTOM, ITD...

NA ŠTIRIH KOLESIH

Hyundai accent še s tremi in petimi vrati

V teh dneh poteka natanko pet let, odkar so pri Hyundai Avto Tradeu, uradnem zastopniku avtomobilske tovarne Hyundai v Slovenijo pripeljali prve avtomobile hyundai pony. V jeseni lani so pri Hyundai Avto Tradeu predstavili nov model ponyjev naslednik accent, sprva kot štirivratno limuzino pred kratkim v ponudbo še dve karoserijski izvedbi, štirivratne osnovni trivratni model, ki po karoserijskih značilnostih še najbolj spominja na kupe, in petvratno kombilimuzino.

Osnovni model s tremi vrati je na voljo za maloprodajnih 17.500 nemških mark, najcenejši petvratni pa za 18.990 mark. Na voljo sta dva različna motorja 1,3 oziroma 1,5 litra in trije osnovni paketi opreme. Trenutno se po slovenskih cestah vozi že okoli 300 accentov, kar je glede na dejstvo, da se je prodaja začela lanske jeseni, kar spodbudna številka.

Pri Hyundai Avto Tradeu so lansko leto zaključili s številko 1460 prodanih vozil, kar jih med uvozniki uvršča na sedmo mesto, med prodajalci avtomobilov z Daljnega vzhoda pa so daleč najuspešnejši. Tudi za letošnje imajo pri tem zastopniku kar ambiciozne načrte. Poleg novega accenta bodo precej pozornosti namenili tudi dostavnemu vozilu H 100, ki naj bi ga že do letošnjega slovenskega avtomobilskega salona predstavili tudi kot bivalnik in predelanega v gasilsko vozilo. Posebej se bodo še naprej posvečali razširitvi in razvoju servisne in prodajne mreže ter zagotavljanju kvalitetno oskrbo z rezervnimi deli. • M. G.

Uspešno leto za Porsche Slovenija

Podjetje Porsche Slovenija, zastopnik treh avtomobilskih znamk (Audi, Volkswagen in Seat) je uspešno zaključilo lansko poslovno leto. Prodali so nekaj manj kot 5000 novih avtomobilov, med njimi največ Volkswagnov, ki so imeli med novo registriranimi avtomobili 10-odstotni tržni delež in s tem dosegli peto mesto pri prodaji osebnih avtomobilov. Dobra je bila tudi prodaja Audijev, posebej v primerjavi z drugimi državami in upoštevanju števila prebivalcev. Največje presenečenje je seveda blagovna znamka Seat s 1255 prodanimi avtomobili. Za letošnje pri prodaji avtomobilov, ki jih zastopa Porsche Slovenija, obetajo nekatere spremembe, med drugim tudi ugodnejši nakupni pogoji, ki jih bodo zagotovili s pomočjo Porsche banke. • M.G.

Avtomarket
magazin

vsa poteka pri vašem prodajalcu

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- TEST: PEUGEOT 306 2.0 ST, VW CARAVELLE 2.5 SYNCRO
- SPORT: PREGLED SEZONE FORMULE 1 (2. DEL) • NAGRADNA IGRA
- ZA NOVE NAROČNIKE • BREZPLAČNI MALI OGLASI • NAGRADNA KRIZANKA

Izpušni sistemi za vse osebne avtomobile

AMBROŽ

Podgorje pri Kamniku
Tel. (061) 812-541

- Najnovejša tehnologija
- Dvojna ALU pločevina

Proizvodnja, servis, montaža

STOP - Pooblaščen **Securmark** servis:

Naredite konec krajaj avtomobilov

KAKO?

S pomočjo neizbrisne gravure v steklu

AVTOKLEPARSTVO AVTOVLEKA

Rudolf DRNOVŠEK

64294 Krize, Sebenje 5/a
Tel.: 064/58-174

Securmark INTERNATIONAL

Povezovanje izdelovalcev in prodajalcev igrač

Kranj, 1. februarja - Sredi januarja so se sestali izdelovalci in prodajalci igrač, ki se nameravajo povezati, da bi lažje reševali skupne probleme.

Po vzoru drugih naj bi ustanovili združenje pri gospodarski zbornici ali sekcijo pri obrtni zbornici, odločili se bodo, ko bodo o tem pridobili vse potrebne informacije. Združenje nikakor ne bo omejevalo konkurence na trgu, temveč naj bi skupaj reševali probleme, ki jih občutijo vsi. Z dosedanjimi oblikami povezovanja imajo slabe izkušnje, zato se zavzemajo za sekcijo oziroma združenje pri zbornici. Izdelovalci in prodajalci igrač denimo sodijo, da igrače ne bi smele biti obdavčene, skupaj bi se lahko dogovarjali o nastopih na sejmih, z dobavitelji in kupci v tujini, podeljevali naslov "dobra igrača", sestavili "črne" liste kupcev in podobno.

STATISTIČNE INFORMACIJE

Zavod Republike Slovenije za statistiko Ljubljana

INDEKSI CEN NA DROBNO IN CEN ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN, JANUAR 1995

	195 XII 94	195 I 94	195 I 92
Indeksi cen na drobno, skupaj	101,1	117,8	173,0
Indeksi cen življenjskih potrebščin, skupaj	102,0	119,8	177,1

KOMENTAR: Januarja so bile cene na drobno v primerjavi z decembrom 1994 v povprečju višje za 1,1 %. Na to rast so najbolj vplivale za 32,6 % višje cene kmetijskih proizvodov. Industrijski živilski izdelki so bili dražji za 0,4 % (živila skupaj za 3,3 %), industrijski neživilski za 0,5 %, pijače za 0,2 % in storitve za 0,6 %. Cene življenjskih potrebščin pa so bile januarja v primerjavi z decembrom 1994 v povprečju višje za 2,0 %, v glavnem zaradi za 4,0 % višjih cen izdelkov in storitev v skupini hrana, in za 2,0 % višjih cen izdelkov in storitev v skupini prometna sredstva in storitve.

Obrtniki opremili šolske delavnice

Kranj, 1. februarja - Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola v Mariboru je odprla preurejene učilnice, ki so jih opremili z nemško pomočjo.

Skupna prizadevanja Obrtne zbornice Slovenije in Srednje kovinarske, strojne in metalurške šole iz Maribora pri uvajanju izobraževanja za potrebe obrti že prinašajo rezultate. S pomočjo Obrtne zbornice za Muenchen in Zgornjo Bavarsko bo Obrtna zbornica Slovenije projektno opremila izbrane šole s sodobno izobraževalno tehnologijo. Prvi dve takšni učilnici so v torek, 31. januarja, odri na omenjeni mariborski srednji šoli. Opremljeni sta s CAD/CAM tehnologijo in diagnostiko vozil oziroma motorjev,

oprema je vredna 160 tisoč mark. Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola iz Maribora pa se skupaj z Obrtno zbornico Slovenije že pripravljata na mojstrske izpite za obrt.

mobitel

BEŽKOVA VILA - arh. PLEČNIK 1936

PE KRANJ, Koroška c. 27
Tel.: 064/222-616

AVTO ŠOLA
ing. HUMAR

ORGANIZIRA TEČAJE CESTNOPROMETNIH PREDPISOV v kranjski gimnaziji začetek tečaja PONEDELJEK 6. februarja 1995, ob 18. uri.

NAJBOLJŠA AVTO ŠOLA

☎ 311-035

MEŠETAR

Cene pašnika

V jeseniški občini je za kvadratni meter pašnika prvega bonitetnega razreda treba odšteti 112 tolarjev, za pašnik drugega razreda 96 tolarjev in za pašnik tretjega razreda 80 tolarjev. Četrti razred je po 64 tolarjev, peti po 48, šesti po 32 in sedmi po 16 tolarjev za kvadratni meter. Cene so izhodiščne, sicer pa so odvisne od številnih ekonomskih vplivov, ki lahko povečajo cene tudi za polovico.

Gozdno gospodarstvo Bled

Bled, Ljubljanska c. 19

ODKUPNE CENE GOZDNIH SORTIMENTOV

(cene veljajo od 1. februarja 1995 dalje)

Les iglavcev v ljubju, dostavljen do kamionske ceste (v SIT/m³):

	E	A	B	C
* hlodi smreke	15.300	11.000	8.500	5.300
* hlodi jelke	11.000	8.500	6.000	4.000
* hlodi macesna	15.300	11.000	8.000	4.000
* hlodi ostalih iglavcev	10.000	8.000	5.500	3.600
* drobni tehnični les iglavcev (premer od 12 do 20 cm)	4.000			
* celulozni les iglavcev:				
I.	2.500			
II.	1.300			

Les listavcev, dostavljen do kamionske ceste (v SIT/m³):

hlodi	L	I	II	III, drva
* bukev, javor, jesen	11.000	8.000	6.500	3.000
* brest	11.000	7.000	5.000	3.000
* hrast, češnja	13.000	8.000	6.500	3.000
* oreh	20.000	10.000	6.000	3.000
* ostali trdi listavci	8.000	3.500	3.000	3.000
* lipa	8.000	3.500	3.000	3.000
* ostali mehki listavci	7.000	3.000	2.000	1.000

Za dostavo na skladišče Rečica ali Bohinj plačamo 500 SIT/m³ z davkom.

Prometni davek od lesa plača GG Bled, zato so navedene cene neto (toliko dobi lastnik).

Plačilo za prodani les je 14 dni po zaključku obračunskega obdobja, ki traja en teden (od ponedeljka do petka).

V nujnih primerih za že posekan les dajemo akontacije.

Odkupujemo tudi les na panju, opravljamo storitve za vsa dela v gozdu in prevzemamo gozdne površine v upravljanja ali zakup.

Naročila sprejemamo po telefonu 741 - 800 ali na upravi podjetja.

AVTO-MOTO DRUŠTVO KRANJ

Koroška 53 d

oddaja v najem "POSLOVNI PROSTOR"

primeren za pisarno, izobraževanje, razmnoževanje in drugo podobno dejavnost.

Informacije po tel.: 224-114

MONTANA

Y 10 1.1 IE CAT. (92)	13.490 DEM
Y 10 1.1 IE CAT. (94)	14.990 DEM
UNO 1.0 IE CAT. (93)	12.490 DEM
TIPO 1.4 S IE CAT. (93), MAQ	16.490 DEM
TIPO 1.6 SX IE CAT. (93), MAQ, KLIMA	18.990 DEM
TIPO 1.7 DS ECO (92), KLIMA	15.490 DEM
TEMPRA 1.6 SX IE CAT. (92), KLIMA	18.490 DEM
TEMPRA KARAVAN 2.0 IE CAT 4x4 (92), MAX. OPR	26.990 DEM
ALFA ROMEO 33 1.3 IE CAT. (93), KLIMA	16.490 DEM
ALFA ROMEO 33 1.3 SW IE CAT. (94), KLIMA	17.490 DEM
ALFA ROMEO 164 Q 3.0 V6 (92), KLIMA, ABS, USNJE,	
AKTIVNO PODVOZJE, 200 KM, MAX OPREMA	45.000 DEM
IBIZA 1.7 SPORT LINE (93) KLIMA 5 VRAT	15.990 DEM
IBIZA 1,5 SX-i (93) 5 VRAT	14.990 DEM

STARO ZA NOVO, MOŽNOST PLAČILA S KREDITOM

MONTANA, d.o.o., Celovška 135, Ljubljana
Tel.: 061/159-30-30, Mobitel: 0609-615-648

STE ŽE KUPILI NOVEGA FORDA?

Kaposi

AVTOHIŠA KAPOSI, LJUBLJANA d.o.o.,
trgovina Kranj, Jezerska c. 121,
tel. 064/241-358, fax 064/241-367

SNOVANJA

VSEBINA 67

MIHA NAGLIČ:

Augsburg, Krainburg in "rovtarske Atene"

DRAGO JANČAR
na Glasovi preji:

Svet, kot bi si ga izmislil zdolgočaseni hudič

LITERARNA SNOVANJA

EDI GNILŠAK: Navzgor

Beseda urednice

Tokratnu uvodni prispevek je razmišljanje Mihe Nagliča o svetovljanstvu in provincializmu v kulturi in se pravzaprav navezuje na nekatere misli, ki jih je pisatelj, dramatik in esejist Drago Jančar v pogovoru z moderatorjem Jaroslavom Skrušnyjem med drugim razpredal kot gost Glasove preje sredi januarja letos. V Literarnih snovanjih so prispevki z glasbenega, likovnega in literarnega področja.

Lea Mencinger

Miha Naglič

Svetovljanstvo, Provincialnost, Rovtarstvo

Augsburg, Krainburg in "rovtarske Atene"

Treba je kultivirati svoj rovt

Prešernov dan, ki je slovenski kulturni praznik, je pred vrati in spodobi se, da zapišemo katero o kulturi. Kakšna lamentacija, ubogega kulturnika tožba, bi bila ravno pravšnja. Vendar se to pot raje podamo v nekakšno meditacijo, ne pregloboko razglabljanje o razmerju med kozmopolitizmom, provincializmom in rovtarstvom. Drugače rečeno: o razmerjih med svetovljansko, provincialno in rovtarsko kulturo. Jančarjev Augsburg, pripoved evropskega formata, naj bo primer za prvo. Krainburg - kranjska kulturna scena - zgled druge. Kaj pa slednja - je sploh mogoča? So "rovtarske Atene", pri Prešernu ironične, lahko tudi zaresne? Naj bo ta zapis poskus odgovora na to vprašanje.

Jančarjev Augsburg si lahko preberete v izvorniku, v tej številki Snovanj pa vam je na voljo še zapis o Glasovi preji, njemu posvečeni. Augsburg naj bo sinonim za kulturno metropolo, za svetovljansko mesto, kakršna so tudi tista, v katero bodo kmalu odšli prvi slovenski kulturni atašeji: na Dunaj, v Prago, Milan, Muenchen in Pariz... Krainburg je staro ime za Kranj, ki je danes čisto spodobno kulturno mesto, saj premore gledališče, galerije, kinodvorane, knjižnice in knjigarne, muzej, zavidljivo bogastvo nepremične in premične kulturne dediščine... Kaj pa "rovtarske Atene"? Kje so? Kaj premorejo? So to (denimo) kraji na koncih gorenjskih dolin, ki štejejo vsak po enega ali dva pevski zbora, nekateri celo pihalno godbo, gledališko skupino, izposojevališče ene od mestnih knjižnic, lokalno navdahnjeno in primerno zaprašeno muzejsko zbirko ter bolj ali manj zapuščeno dvorano v združenem domu...?

Primer bratov Sedej

Če bi bilo tako, potem je razmerje med gornjimi tremi kulturnimi možnostmi (razsežnostmi) podrejeno znamenitemu dialektičnemu razmerju med kvantiteto in kvaliteto; če prva narašča, slej ali prej preskoči v drugo. In če hoče kak rovtar postati svetovljan, mora v svet, najprej v Krainburg in nato še v Augsburg. Tako kot je šel v svet Maksim Sedej (1909-74), čigar veliko in res imenitno retrospektivno razstavlo si lahko ta čas ogledate v ljubljanski Moderni galeriji. Z

Med Rovtarji in rovtarji

Preden nadaljujemo in sklenemo, je treba reči še katero o zemljepisnih, zgodovinskih in duhovnih posebnostih naših "rovtarskih Aten". Rovte so "ime širne hribovske pokrajine med Škofjo Loko, Idrijo in Logatcem". Tako jih opredeli dr. Joža Glonar v svojem Poučnem slovarju (1933). Današnji Slovar slovenskega knjižnega jezika pa ob pridevniku rovtarski zapiše, da se nanaša na pokrajino med Škofjo Loko, Logatcem in Tolminom. Če po teh razlagah pogledamo na slovenski zemljevid, imamo pred očmi rovtarski trikotnik, ki leži na 46., edinem slovenskem vzporedniku in še kakih 15 geografskih minut nad njim. Znotraj njega se razprostirata porečji Sore in Idrije, ozemlje, ki ga odmakata ti dve reki s svojimi pritoki. Rovte so torej združba gorenjskega in (severno)primorskega ozemlja. Znotraj njega pa teče črta, ki je silna ločnica. To je črta razvodnica med Posavjem in Posočjem. Dr. France Koblar (1889-1975), literarni kritik, zgodovinar in teatrolog, doma iz Železnikov (torej tudi sam Rovtar in svetovljan), je zapisal, da je ta črta, ki je bila meja dveh avstrijskih kronskih dežel (Kranjske in Goriške) in je danes meja dveh slovenskih regij (gorenjske in severnoprimorske) tudi meja dveh slovenskih narav: srednjeevropske gorenjske in južnoevropske (sredozemske) goriške. In s tem meja dveh različnih kulturnih občutij...

Rovte so torej v sebi razločene, skupna jim je zgodovinska geneza. Nastale so tako, da si je moral vsak, ki je vanje iz kakršnihkoli razlogov zašel, izkrciti svoj rovt. (Iz nemškega Geront Reut; bavarsko: Raut. Kar v slovensčini pomeni: laž, trebež, krčevina, novina.) Vsak posebej torej. Sicer pa se je to, kot uči Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev (Zgodovina agrarnih panog, I, 1970, str. 78-79), zgodilo v zaporednih valovih dveh kolonizacij: "mlajše" (od 12. do 15. stol.) in "rovtarske" (od srede 16. do srede 17. stol.). Zanju značilno je, da nista omogočali nastanka večjih naselij; z njima so nastala razložena naselja in samotne domačije v hribih, ki imajo svet navadno v enem kosu. Bistveno za rovtarsko gospodarstvo pa je to, da ne omo-

goča skupinskih načinov gospodarjenja. Zato se je v njem močneje uveljavil posameznik. Iz tega sledi domneva, da se nam je (rovtarjem) v stoletjih ta posamičnost in samotnost zapisala v gene in smo rovtarji bistveno večji individualisti, kot so ljudje iz dolin ali z ravnine. Ta individualizem je seveda lahko pozitiven in negativen. Pozitiven v smislu samostojnosti, negativen kot samozadostnost in svojevrstna omejenost. Iz slednje pa sledi tudi tisto, kar vsakdanja govorica navadno pojmuje z besedo rovtarstvo: nerodnost, neuglajenost, nekulturnost...

Če jih sodimo po številnih ustvarjalnih posameznikih, ki so se v njih rodili ter šli po svetu in postali veliki svetovljani, potem so Rovte res lahko rovtarske Atene. Kaj pa mi, ki tu, sredi njih živimo, jim lahko sledimo? Ali pa nam je usojeno, da ostanemo "rovtarji" - nerodni, neuglajeni, nekulturni?! Na to vprašanje mora odgovarjati vsaka generacija znova. Odgovor se vidi že v rovtarski krajini sami. Če bi naše prednike sodili po tem, kako so posegali v zatečeno naravno pokrajino in jo spreminjali v kulturno ("škofjeloško-cerkljanski stil" v gradnji, ubranost njiv, travnikov, senožeti in potov med njimi z gozdnatim ozadjem...), potem lahko rečemo, da so imeli svoj in dober "okus". Povojne generacije, ki so to skladnost skorajda izničile, pa so imele očitno bolj slabega. In nič ne pomaga, če dejansko razdejano kulturno krajino skrivamo za podobami, kakršne so o njej naslikali rovtarski krajinarji: Ivan Grohar, Ive Šubic, Janez Sedej, Jože in Konrad Peternej, Rafael Terpin... Ali za fotografijami Toneta Mlakarja in Rafaela Podobnika. Tudi spomeniki, ki so jih ubesedili Ivan Tavčar, France Ravk, Ciril Kosmač in Vladimir Kavčič, niso posvečeni nam, ki živimo zdaj in tu.

Ravninstvo, dolinstvo in hribovstvo

Po tem samokritičnem izpraševanju se spustimo z Blegoša in Žirovskega vrha po Poljanski dolini še na pravo Gorenjsko, na ravnino. Z Sairachberga proti Krainburgu, na poti v Augsburg. Po poti, ki je ravno obratna od tiste, po kateri so bili vsi ti kraji prvič

poseljeni. V mislih imam sila preprosto, a kapitalno dejstvo, na katerega je opozoril publicist Jože Horvat v Poskusu z ravnino (Razgledi, 20. januarja 1995), eseju o poetiki ravninskega sveta. Gre za to, da so se v Evropi ljudje najprej naseljevali po ravninah; ko je na njih prostora zmanjkalo so šli v doline; in ko so te postale pretesne, so se odpravili še višje, v hribe, izkrcit vsak svoj rovt. Tako smo sčasoma dobili tri različne tipe Evropejcev: ravnince, dolince (poljance) in hribovce (rovtarje). In tri različne civilizacijske in kulturne držve: ravninstvo, dolinstvo in rovtarstvo. Horvat je obdelal prvo, mi tretje; drugo je pa tako ali tako nekje vmes, tako kot je Krainburg nekje na sredi med Augsburgom in Gereutom.

Vprašanje je zdaj še, ali ni nemara ravninstvo s svojimi širokimi in daleč vodečimi potmi že samo po sebi bolj svetovljansko od dolinstva, stisnjenegega med bregove in od rovtarstva, ujetega v gozdove. Ravninec ima najbrž večje možnosti, da postane svetovljan, a sam po sebi to pač ni. Ne pozabimo, da rovtarji nis(m)o samo bolj odmaknjeni in v svoje gozdovništvo zamejeni. ("Hlodo-bučni" bi rekel rovtarski pesnik Franc Kopač.) Smo tudi (po naravi) večji individualisti. Tak je bil Maksim Sedej, ki je šel v "ravnino" in postal "poet intimnega sveta" (Breda Ilich-Klančnik); poet "grozljivega občutka nemoči, tavanja brez izhoda" (dr. Ivan Sedej). In tak je bil Janez, ki je ostal doma, v "rovtah" in postal prefinjeni podobar domače krajine temnega občutja; individualnega občutja, ki ga je v to krajino vnašal sam, nemara spodbujen s slutnjami in obeti "hude ure" in ekološke katastrofe. Bila sta tedaj oba rovtarja po rodu in svetovljana po občutju.

Svetovljanstvo, provincialnost in rovtarstvo so torej precej relativne reči, razpete med objektivne danosti in subjektivne (z)možnosti. Rodiš se kot ravninec, dolinec ali hribovec; svetovljan, provincialec ali rovtar pa šele postaneš. Augsburg je daleč, "rovtarske Atene", kolikor jih jemljemo zares, so še dlje. Kako je že rekel Voltaire (skozi Kandida): "Treba je kultivirati svoj vrt". Zapišimo tedaj 300 let po velikem Francozu še to, da je treba kultivirati tudi svoj rovt. In misliti na Atene, ki jih ni več.

Glasova preja: pisatelj, dramatik, esejist Drago Jančar

SVET, KOT BI SI GA IZMISLIL ZDOLGOČASENI HUDIČ

Prispodoba za naslov je seveda iz Augsburga, kratke proze, za katero je Drago Jančar lani prejel evropsko nagrado mesta Arnsberg za kratko prozo. V obrazložitvi nagrade je med drugim tudi zapisano, da je to redko primer pripovedi tiste intelektualne intenzivnosti in poštenosti, ki izzivajoč tehta vseevropski tek stvari. Prav ta "vseevropski tek stvari" pa je prav gotovo vprašanje, h kateremu se Drago Jančar nenehno vrača s svojimi esejji, romani in dramami: ukvarja se z literaturo, to je z estetiko, da bi lahko povedal, kakšna je etika sodobnega sveta. Spretno in uglajeno je sobesednika prav o teh vprašanjih spodbujal k odgovorom Jaroslav Skrušny, urednik umetniškega programa TV Slovenija. Nekoliko skrajšan in prirejen zapis pogovora, ki je bil 19. januarja 1995 v Tupaličah pri Preddvoru, je za objavo pripravila Lea Mencinger.

Vечно vprašanje literature: resničnost in imaginacija

Literatura se napaja pri viru resničnosti, literatura so tudi sanje, ki sanjajo neko čudno, od nekoga dolgočasnega hudiča sprevrženo resničnost. Kdaj pisatelj prestopi to mejo med resničnostjo in namišljeno resničnostjo, kamor spada literatura, kdaj neha črpati iz gole realnosti in uporabi zgolj lastno imaginacijo?

"To je večno vprašanje literature: koliko je vezana na resničnost in koliko je resničnost vezana na literaturo, kdaj so sanje resničnost in obratno. Pred leti, ko sem še kot študent urejal mariborski študentski časopis, je bila na Slovenskem v modi zelo hermetična literatura, tako imenovani "nouveau roman". Glavni predstavnik tega je bil Rudi Šeligo. Nenehno se je govorilo - literatura mora biti čista, ne sme imeti nikakršnega stika z idejami, ne sme biti eksplisitna v nobenem smislu. Meni se je to zdelo samoumevno. Stvari, ki so zadevale družbo, so bile na eni strani, literatura spet na drugi. Pozneje mi je bilo seveda že bolj jasno, da se stvari med seboj vendarle prepletajo. Z mojim prvim kratkim romanom Petintrideset stopinj pa že nastane ta "zmešnjava". Razločenosti sem se sicer še nekaj časa držal, na primer v romanu Galjot, ki je čisto literarno delo. Z leti pa se je ta meja brisala, popolnoma pa je zabrisana v mojem zadnjem romanu Posmehljivo poželenje. In tudi v tej zadnji, nagrajeni noveli."

Je vloga pisateljev danes hvaležnejša?

Kako je nastal Augsburg?

"Tekst sem napisal kot odziv na Bosno. Nisem vedel ali pišem esej ali prozo ali nekaj vmes. Pred dvema letoma sem prav ta tekst bral na literarnem večeru v Frankfurtu: drugi dan je pisalo v tamkašnjem časopisu - na frankfurtskem sejmu se niso knjige samo kupovale in prodajale, ampak smo slišali tudi pravo literaturo. Vprašal sem se, ali je to prava literatura; saj sem le prebral esej in povedal svoje stališče do nekaterih stvari, ki se dogajajo okoli nas, v Bosni, v bivši Jugoslaviji..."

Leto zatem je bila ta novela nagrajena. Takrat sem jasneje spoznal, da Nemci ločujejo med kratko prozo, in prozo, ki je čista imaginacija, fikcija. Pod to oznako - kratko prozo - bi spadalo pravzaprav karkoli,

tudi ti stvarni podatki. Na ta način je Augsburg tudi napisan - meja med resničnostjo in literaturo je tu pravzaprav zabrisana."

Ali se morda ne spreminja tudi resničnost? Mar se ne ponavlja to, kar je nekaj pripadalo najbolj "sprevrženi" domišljiji, sanjam, na neki način ponavlja v resničnosti kot najbolj drastična realnost. V noveli omenjate pisatelje, ki z človeškimi glavami igrajo nogomet, ki se sprehajajo s pištolami za pasom - žal to niso izmišljilje, pač imajo tudi konkretna imena....

"Pred kakimi dvajsetimi leti bi bil vesel, če bi si lahko, pa ne razumeti kot cinizem, take zgodbe, ki se dogajajo v Sarajevu, Bosni, lahko izmislil. Zelo dolgo smo živeli v nekem zelo mirnem času. Rojen sem bil po vojni. To, kar se je dogajalo pred tem, so bile zame in moja generacija zgodbe, ki nas niso ne emocionalno ne fizično zadevale, kvečjemu intelektualno. Potem se je zgodovina konec osemdesetih let začela strašno hitro dogajati, spremenila se je na žalost v nekaj, kar je podobno izmišljenam nekakega dolgočasnega hudiča. Celo v tej zadnji slovenski vojni smo bili šokirani, nihče ni bil pripravljen na takšno brutalnost spopada."

Konec zgodovine? Kje pa!

Tako kot pred dvajsetimi, tridesetimi leti tudi danes zasledimo v literaturi pričanje, da so se vse velike zgodbe tega sveta že zgodile. Literatura nima več kaj pisati, lahko se samo ponavlja in igra na tako imenovan postmodernističen način, kjer je vse eno, en sam popolni relativizem tako glede vrednostnih kot estetskih meril. Kaj mislite kot pisatelj o tej poziciji, ki govori o koncu zgodovine - ta pa se na najbolj drastičen način dogaja pred našimi očmi?

"Tik pred koncem drugega tisočletja je v zraku ideja - nič velikega se ne more več zgoditi. Toda ali se nam ne dogajajo kar naprej velike stvari? Svet se nenehno spreminja, nenadoma smo dobili petnajst ali koliko že novih držav, ogromen sistem je razpadel... Vsi mi, učenci modernizma, smo na neki način zapirali oči pred resničnostjo, ali pa preprosto nismo vedeli, kaj nas čaka. Morda pa bi lahko vedeli: celo stoletje je bilo polno sprememb, vedno znova smo govorili, da, to je zadnja sprememba. Tako so bile "zadnje" spremembe prva svetovna vojna, nove države, socialne revolucije, nove ideje, druga svetovna

vojna, pa nov sistem. Zdelo se je, da bomo poslej živeli tisoč let v nekem stabilnem, urejenem svetu. Nenadoma pa se je ob izteku stoletja spet izkazalo, da to sploh ni res. Vsak dan gledamo na televiziji, kaj se dogaja v tem nesrečnem Sarajevu, v Čečeniji itd. Živimo v nekem spreminjajočem se času cikličnega nasilja; s tem se je treba sprijazniti in živeti naprej.

Kako se literatura odziva na vse to? Želim zadržati, kar je prinesel modernizem, neko distanco do spreminjanja sveta, neko ironijo, tudi nekaj humorja, upam, da je vsega tega nekaj v mojih literarnih tekstih. Da pa je svet zgolj igra in zgolj privid, to ne drži, saj smo izkusili na svoji koži."

Televizijska "resničnost"

Dogaja pa se tudi neki drug proces. Ne samo v literaturi, spreminja se tudi resničnost. Predvsem je ne sprejemamo več neposredno, pač pa preko medijev, pomembno vlogo ima pri tem televizija. Ta prinaša v naše domove svet, ki nima več pravih dimenzij, je bolj igra, spektakel vojn, nasilja... vse postaja manj resnično, kot da je vse le ponavljajoča se predstava. Resničnost ni več, kar je bila. Literatura najbrž to postavlja pred dodatne zahteve?

"Mislim, da obstajajo tehtni razlogi za prepoved tele-

vstopa v naše domove, našo percepcijo in to enakovreden način kot žrtve v Bosni, Čečeniji ali kje drugje. Zato pravim, televizija dela ideje plosko, življenje plosko, skratka reliefnost sveta se na ta način izgublja.

No, ni nobenega upanja, da bi televizijo ukinili, s tem bomo živeli naprej. Morda bo prihodnje stoletje prineslo možnost, da se bodo ljudje spet ukvarjali s pomembnimi stvarmi in bodo lahko razlikovali med pomembnim in manj pomembnim. Televizija nas je navadila na razmišljanje, da so vse stvari enako važne vsaj tiste, ki jih sama predstavlja. Zato se mi zdi, da televizija najslabši izum dvajsetega stoletja. To stoletje tehnologije, hkrati pa stoletje, ki ni prepredeno niti ene vojne niti ene nasilja. Kljub možnostim za prenos idej, televizija ni izkoristila možnosti, da bi recimo naraslo zanimanje za estetska, filozofska vprašanja, za glasbo. Celo nasprotno. Kar je za televizijo kriterij, to postane naš skrupulni kriterij."

Nenadomestljiva literatura

Literatura pa je še vedno okopih zoper poenotenje, imagoško totalizacijo sveta. Še brani stališče individualnega, posamičnega življenja, ki se ne da vključiti v sliko, podobo, ki je tako kompleksna, da pot...

Sarajevo - med resničnostjo in navideznim

Konec oktobra lani sem bil v Sarajevu. Zazdelo se mi je, da so resnično stvari med imaginacijo in resničnostjo pomešane. Morda sem na neki način že prej začutil, da je treba pisati o teh stvareh, govoriti, jih preletiti v stavke. Ne zaradi tega, da bodo to ljudje brali čez petdeset let, pač pa zaradi nas samih.

vizije kot medija: pred leti jih je navedel neki kanadski teoretik. Sam sem sicer enaka žrtev televizije kot vsi drugi. Poglejte: na začetku stoletja smo imeli literaturo, ideje so se širile s knjigami, časopisi, danes pa se s televizijo, kar pa pušča ljudi na neki način neprizadete. Slike strahot s tega in onega konca sveta postajajo enakovredne nekim drugim problemom, situacijam, ki so predstavljene. CNN na primer predstavi uboj žene Boba Simsona, uspešnega črnca, kot centralni problem, s katerim se ukvarja celotna ameriška družba, vse to

buje ustrežnejši medij kot zgolj slika. Mar ne?

"Seveda, sam sem prepričan gutenbergovec. Svet nam dim skozi črke, potiskajo na strani. Literatura je nenadomestljivi prostor, ta, ki ga večplastno, reliefno zaznava kot pa slika. Literatura je imela nenehno skeptično distanco do ideologij. Televizija se ideologiji sploh ne more upreti, ker preprosto prenese na pogled na svet, literatura pa je človeka vedno videla v njegovi ranljivosti, večplastnosti itd."

Drago Jančar ima obsežen literarni opus: zbirke novel Smrt pri Mariji Snežni, Pogled angela, romane Petintrideset stopinj, Galjot, Severni sij in Posmehljivo poželenje. Drame: Disident Arnož in njegovi, Veliki briljantni valček, Klementov padec, Dedalus, Zalezovanje Godota in Halštat. Eseji: Sproti, Jerra incognita, Razbiti vrč, Augsburg in druge resnične pripovedi. Pravkar pa je pri založbi Mihelač izšla njegova nova knjiga esejev Egiptovski lonci mesa.

Znameniti francoski pisatelj Andre Malreaux je dejal - moja tragedija je v tem, da je zgodovina potrdila vsebino mojih romanov. Zgodovina včasih naknadno potrdi nekaj, kar si je pred tem literatura izmislila. Primer je s Češke. Policaj, ki je imel "na skrbi" Vaclava Havela, je z opazovališča leta in leta kontroliral hišo ob Vltavi, kjer je pisatelj živel in še danes biva tudi kot predsednik. Na drugi strani reke je policaj z daljnogledom oprezal, kdo prihaja na obisk k Havelu, takrat v sedemdesetih in osemdesetih letih znamenitemu disidentu, preganjanemu in večkrat zaprtemu pisatelju. Po žametni revoluciji leta 1989 je Havel postal predsednik države, nesrečnemu policajju pa ni nihče povedal, da Havela ni treba več nadzorovati. Policaj je še naprej vestno hodil v "službo", pisal zaznamke, opazoval predsednika, kot bi se zanj in njegovo opazovalsko službo ustavil čas.

Tudi gledališče?

"Seveda, literatura in gledališče sta nenadomestljiva. Ko je nastal film, so vsi mislili, da je konec gledališča, kar pa se seveda ni zgodilo. Gledališče je nadomestljivo tudi zato, ker tisto, kar ima literatura s svojo kompleksno zgradbo, ima gledališče s prisotnostjo igralca, atmosfero v dvorani, napetostjo in podobnim. To nam navzlic vsemu tehnološkemu napredku nenadomestljive stvari."

Razmerje med pisanjem proze in pisanjem za gledališče. Kaj sproži v pisatelju odločitev, da bo nekaj napisal ne kot roman, pač pa kot dramo?

"Naročilo za dramo. Prav prvo - Disident Arnož mi je naročil Marko Slodnjak. Gledališče sem imel sicer vedno zelo rad, vendar sem bil prepričan, da je treba drame pisati, ko si mlajši. Tej prvi drami so potem sledile še druge. Seveda obstaja bistvena razlika med pisanjem proze in pisanjem drame. Ko sem napisal svojo prvo igro Disident Arnož in njegovi, ko sem videl to atmosfero v gledališču, mi je postalo jasno, kje je ta razlika. Tisto, kar napolni igralčeva prisotnost, glasba, koreografija, prostor, v katerem se igralec giblje, tam razen odločilnih stavkov skozi dialog, ni potrebno nič drugega. Novela, da ne govorim o romanu, mora celo atmosfero za bralca šele ustvariti - s celo vrsto stavkov. V teatru se vse samo po sebi ustvari. To pa seveda zahteva natančne dialoge, sicer ni možnosti, da bi igralci in gledalci "napolnili" tiste vmesne prostore, ki jih stavki ne morejo. To je bistvena razlika med literaturo in gledališčem."

Pogled na svet - z ironično distanco

Znotraj vašega dramskega opusa obstajajo različice: če primerjamo prve drame, kot so Disident Arnož, Veliki briljantni valček ali pa zadnje kot sta Zalezovanje Godota, Halštat, opazimo precejšnjo spremembo v načinu pisanja: prej seriozna literatura, pri zadnjih dveh dramah pa sproščena, distanca, ironija. Kaj se je spremenilo?

"Resničnost se je postarala skupaj z menoj. Pri petindvajsetih letih pač zremo v svet drugače kot pri šestin-

štiridesetih. Vsak dogodek tega sveta ni več tako pomemben, tako odločilen, ni več potrebe po nenehnem opredeljevanju. Zdaj se lahko tudi ironično nasmehnem. Seveda se to pozna tudi v literaturi. Morda so bili zato srečnejši pesniki, ki so umrli pri petindvajsetih, njihov opus je ostal jasen, čist, odločen, premišljen, poln navdiha. Mi, ki živimo dlje, postanemo skeptični, ironični in kritični do sveta in samega sebe. Nenadoma stvari nimajo več takšne teže, nenadoma niso več tako pomembne. Z neko intelektualno distanco so celo malo lažje, v nekaterih smešnih soodvisnostih, ponavljajih itd. Verjetno se to pozna pri obeh mojih zadnjih dramah. Zalezujoč Godota sem napisal pred leti, še preden se je začel svet sesuvati in so družbe in države padale kot hiše iz kart. Na neki način sem predvidel, no, ne smem se preveč hvaliti, da se bodo nekatere stvari bistveno spremenile: ljudje moči bodo nenadoma obstranski, nepomembni: ko se bo svet sesul, bodo še naprej živeli z svojo idejo, toda koga zdaj še to zanima. Lahko postanejo le dramski junaki, nič drugega."

Najbrž ni naključje, da je okvir tej drami Beckettov tekst Čakajoč na Godota...

"Moje delo je samo skromna replika na Beckettovo klasično delo moderne literature. V dosedanjih postavitev se je pokazalo, kako v različnih okoljih učinkuje, od smešne pa vse do tragične variante. Igra so leta 1989 igrali v Sarajevu. Eden od junakov, igral je Dragan Jovičić, Srb, v usnjenem udbovskem plašču davi Zijaha Sokolovića z vrvjo. Čudna situacija je zrasla iz te igre. Že takrat so mi rekli, da je v igri ujet duh sarajevskega časa. V mojem delu dva, ki sta zamudila čas, opazujeta in zalezujeta nekoga na drugi

strani ulice, kar sploh ni več pomembno, a za njiju je popolnoma resno. V Sarajevu sem oktobra lani, ko sem bi znova tam, mislil prav na to uprizoritev. Pred štirimi leti so igro igrali z daljnogledi, danes pa ostrorelci dejansko lovijo skozi daljnogledne ljudi - s krogli. Pred leti je bilo komično, gledalci so se zabavali, danes gre za tragedijo.

Zalezujoč Godota so igrali tudi v Washingtonu in sicer kot čisto komedijo v stilu Abbotta in Costella. V Ljubljani pa kot varianto na Becketta. Igra lahko živi v

drugačnih ljudi. Mislim, da brez kritičnega glasu ne more obstati nobena družba. Sam sem bil zelo nesrečen po prvih volitvah v Sloveniji, ko sem moral braniti Demos. Slabo sem se počutil, ker sem imel občutek, da branim oblast, nekaj, kar ni moje. Na srečo se je hitro spremenilo in sem bil spet lahko v svojem naravnem kritičnem položaju. Ne zaradi političnih simpatij, ampak ker mislim, da mora biti obstajati skupina ljudi z znanjem in občutljivostjo, da so preprosto kritični v vsakem času."

Koga zanima literatura?

različnih časih, v različnih okoljih, enkrat se jih lahko smejemo, drugič spet ne. To je skrivnost literature."

"Niste samo pisatelj, ki je na pisateljski način reflektiral svet in ga še, ga anticipiral ali ga na neki hudičevski način sanjal: leta 1990, ko so ruski tanki vdrli v Litvo, ste kot nekaj prerok napisali Spomine na Jugoslavijo. Ste tudi angažiran intelektualec, ki ga občasno zgrabi sveta jeza, in se v dnevem časopisu in revijah oglašate s teksti, ki niso literatura, pač pa izrazito politični teksti. Od kod takšna potreba, od kod ta sveta jeza?"

"Pisatelj ima različne možnosti. Vse življenje lahko prebije v tako imenovanem slonokoščnem stolpu in se ukvarja z znamenitim kitajskim vprašanjem - ali je metulj sanjal Kitajca ali obratno. Lahko pa se odziva tudi drugače: razen tega, da piše zgodbe in drame, lahko ohranja stik z življenjem. Pokazalo se je kot slabo, če so pisatelji urejali družbo. Pisatelji, ki so stopili v politiko, niso bili posebno uspešni. Politika je dejansko stvar

Iz totalitarizma v liberalizem

Zdi se, da je bila vloga pisateljev v času totalitarizma na neki način hvaležnejša od današnje...

"...včasih so te sicer malo zaprli, ampak drugače je bilo kar v redu..."

...vedelo se pa je, kje je tekla meja ločnica. Po spremembi režima - imamo parlamentarno demokracijo, svobodno državo, je mogoče vse izreči, vse napisati. Nenadoma pa se je pokazalo, da je nasprotnik pisatelja, njegove prave duhovne svobode prav ta ta liberalizem v najslabšem pomenu besede - ko je vse dovoljeno, vse dopuščeno, nobenih vrednostnih kategorij ni več, vse je enako. Kateri nasprotnik je hujši?"

"Boljši je pač tisti, ki te ne zapre, ko kaj napišeš. To že moram reči. Situacija pa je brez dvoma paradoksalna. Sredi osemdesetih let mi je pisatelj Peter Handke dejal: pri vas ste lahko ste srečni, kar napišete, začnejo napadati, o tem se piše, ljudje pa kupujejo vaše knjige, predstave vaših dram so še bolj obiskane. Pri nas na zahodu pa lahko rečemo karkoli, pa nikogar prav nič ne zanima."

Res gre za nekakšen paradoks. Problem je v tem, da smo se nenadoma znašli brez idej. Javnost se ukvarja tako kot politika z vprašanji o koaliciji. Stranke pa se niti najmanj ne ukvarjajo z idejami, kot je ta, da je smisel družbe v ustvarjalnosti. Jasno tudi v blagostanju. Obstajati pa vendar mora tudi višja ideja o družbi. V slovenski družbi se je to popolnoma razpljuznilo, izginilo je iz vsakršne zavesti. Zato je bila prejšnja disidentska pozicija

malo lažja, kot je današnja. Komunizem je imel idejo kako svet urediti. Potem pa smo rekli, da je slabo urejeno že zato, ker ni svobodno urejeno. Enostavno. Danes pa je komplicirano."

Vse je dopuščeno, ni več vrednostnih, etičnih meril, osnov...

"To me niti ne moti preveč, s tem naj se ukvarja katoliška cerkev, pedagog, kdorkoli pač. Saj so važna, ampak to ni končni cilj, etika mora vsekakor biti vgrajena v človeško obnašanje. Problem je zdaj to, da je vse dovoljeno, nič ni prepovedano - enostavno ni mogoče napadati nobenega tabuja več. Edini tabuji so danes politične stranke in cel politični sistem. Demokracijo pa spet ne gre napadati, če smo se zanj zavzemali. Treba je razbirati, najti je treba tisto, kar je ustvarjalnost, kar je kultura, od tistega, kar je prosti tek stvari in kar okupira večji del slovenske javnosti. V zadnjem času dejansko prevladuje nekakšen "lehrlauf"..."

No, zaradi tega pač ne gre braniti komunizma, ki je občasno z danes povsem nesmiselnimi prepovedmi povzročal, da so naklade literarnih revij visoko skočile, saj so vsi hoteli brati prav tisto. Saj se razumeva, sprašujem pa, kaj zdaj, ko vsi s pisatelji vred opazamo, da je napetost v družbi popustila...

"Seveda je nastala grozovita zadrega. Ne samo pri nas, celotna srednjeevropska situacija je enaka. Prepričan sem, da je bila literatura vedno nadomestek za nekaj bistvenega - pomanjkanje nacionalne, politične in socialne svobode. To je pomenilo, da družbe niso bile

ki jim pravzaprav ne pritiče, bili so pač nadomestek. Novo revijo so napadali časopisi od Ljubljane do Beograda, v stotisočih nakladah so napadli misli pisateljev, filozofov, nenadoma je bil to velikanski družbeni problem. Povsem nenaturno. S tem naj se ukvarja tistih deset odstotkov prebivalstva, ki ga to zanima. To več pove o teh družbah kot pa o pisateljih."

Ko je bila v šestdesetih letih na Češkem prepovedana literarna revija, se je zganil ves tako imenovani vzhodni blok. Prepoved je bila prikazana kot tragedija za narod, za pisatelje, za svobodomiselnih ljudi. V Franciji na leto izgine, umre 50 ali 100 literarnih časopisov, pa se nihče ne zmeni, niti opazijo ne. Televizija pa prevzema njihovo funkcijo...

Evropa - Titanic: v podpalubje dere voda, zgoraj pa plešejo naprej...

V Zahodni Evropi se literatura godi na opisani način že stoletja. In ta Evropa se danes povezuje. Kaj pa so dejavniki povezovanja: gospodarstvo, uprava, tehnologija. Zakaj pa se zdaj pojavlja slika moralno oglušele Evrope, ki gleda proč, medtem ko se dogaja Bosna, Čečenija. Je duhovna struktura v tem procesu nekaj marginalnega?

"To je res. Očitno neka etična sila v teh evropskih družbah ni dovolj prebojna, da bi razvila občutljivost za

V Sloveniji nenehno govorimo Evropa, Evropa, ko bomo v Evropi in podobno. Imam občutek, da je v Sloveniji kot tudi v vsej Vzhodni Evropi prišlo v zavest, da zdaj nismo Evropa. Kot bi dejansko bili na delu možgani uničeni od petdesetletnega življenja v kominizmu. Ne razumite me napak, sploh ne mislim biti kak poceni antikomunist; ves čas so nam govorili, ko bo socializem, ko bo komunizem - ideja o življenju je na neki način zasvojen s tem, da bo v prihodnosti življenje idealno. Ko je bilo tega konec, smo dobili Evropo na mizo. Ko bomo v Evropi, bo pa vse v redu. Problem ene in iste zamisli o življenju in svetu. Sami moramo početi to, kar se nam zdi pametno. Ni bistvenih razlik. Kadar odprem televizijo, mi eno primaže z Evropo v stilu - ko bo Evropa, bomo zmagovali ne samo v smučanju, ampak še kje. Mi pa smo Evropa že ves čas, nič manj in nič bolj kot Nizozemska z vso kompletno civilizacijsko in vsakršno inercijo. Enostavno moram protestirati, ker iz Evrope in evropskega delamo nekakšno utopijo.

normalne, z njimi je bilo nekaj narobe. Ni pa to "naravno" stanje literature. Naravno stanje literature je pripovedovati zgodbe; da se jih poslušajo, bere, hodi gledat v gledališče. Ko bo mimo tako imenovano tranzicijsko obdobje, se bo pokazalo, da obstajajo elite, ki jih literatura zanima, devetdeset odstotkov ljudi pa ne. Mi bomo pač pisali za teh deset odstotkov. Nobene tragedije ne vidim v tem. V totalitarnih družbah so literarni teksti nenadoma dobili razsežnost,

marginalne skupine, se moralno opredeljevala do žarišč, kot je Bosna. Za Sarajevu sem napisal, da je kot evropski kontinent, kot Titanik, v podpalubju skozi luknjo dere voda, zgoraj pa plešejo naprej. Je to prihodnost Evrope? Če sile razuma ali kako naj jim rečem, ne bodo prevladale glede etičnega občutka, potem se Evropi res obeta takšna žalostna prihodnost."

LITERARNA SNOVANJA

POEZIJA

Bojan Pisk: SONČNI GONG

Celovec, Mohorjeva založba 1994

Pesniška zbirka *Sončni gong* Bojana Piska, ki je izšla pri celovski Mohorjevi založbi v Ellerjevi knjižni zbirki, prinaša izbor iz dosedanjega literarnega opusa avtorja, ki živi in ustvarja v Kranju. Bojan Pisk je na literarno obzorje slovenske poezije po drugi svetovni vojni vstopil nekako kot sodobnik generacije *Pesmi štirih*. Literarno občinstvo ga pozna po pesniških zbirkah (*Upadla gladina 1964*, *Polnoletje odpovedi 1971*, *Predrti klic 1983*, *Ko se smejem, vse razgrejem 1983*, *Vesela raketa 1992*), po objavah v osrednjih literarnih časopisih ter po izborih slovenske poezije doma in na tujem.

Uvršča se med vidnejša imena slovenske ljubezenske lirike, v zadnjem obdobju pa se uveljavlja močnejša razpoloženska, miselna in bivanjska nota njegove poezije. Njegovo literarno delo zaznamujejo nekatera pomenljiva dejstva.

Intervali, v katerih se na knjižnem trgu pojavljajo njegove knjige poezije, so časovno precej obsežni in zbuja misel, kakor da se njegova umetniška vizija sveta in njegova navzočnost v javnosti ogiblje viharim časom in avantgardnim tendencam v slovenski književnosti zadnjih desetletij. V nasprotju s takšno domnevo pa odraža poezija Bojana Piska tenkočutno spremljavo razpoložanja svojega časa, od nadrealističnega svobodnega asociiranja predstav do najzlahtnejših tradicij slovenskega predvojnega ekspresionizma. Nič manjša ni napetost v notranjem zorenju ali pa recimo tesnoba in občutenju in začudenosti nad sodobnim svetom, nič manjša ni

groza ob dejstvu, da se sesiplje obstoječi sistem vrednot in poimenovanj, ali zgroženost nad omejenimi močmi, s katerimi človek rojeva novo spoznanje, išče novo pot in se predaja novi luči.

V svojih pesmih se loteva večno mladih tem o ljubljenski ženski in o svetu, ki mu v umetniški izpovedi oblikujemo specifično podobo, ter o pesniškem jeziku, ki je naša komunikacija s svetom in hkrati tudi naš dom.

Piskova izpoved o razzlogovani realnosti sveta, ki se je napovedala v programski pesmi *Name se krušijo zlogi stvari* (*Polnoletje odpovedi*, 1971) in ki je človeka postavlja v položaj ogroženosti in tesnobe spričo stvari, ki se sesipljejo in mu jemljejo varnost ter sredino, ga izrivajo na obrobje v pasivno zgroženost in začudenje, je zdaj lapidarno stisnjena ob krčevito kritičnost *Rekvie*ma za hišo in napoveduje, da bo gotovo ostala tudi v prihodnje eno od najbolj

pretresljivih pesniških obdelav našega časa.

Bojan Pisk spada med vidnejša imena slovenske ljubezenske lirike, pri tem pa ne gre prezreti, da je transpozicija erotičnega motiva od civilne osebe, ki je nekej na začetku njegove ustvarjalnosti še prepoznavna - in to kar po imenu - v starožitnost obrednega zebiranja s pesmimi o Ajdni razkrila izjemne razsežnosti ljubezenskega motiva, ki Ajdinjo uvrščajo med najlepše ženske like naše književnosti.

Rekvie za porušeno hišo ob deželni cesti, ki so jo ljudje zapustili in ki samo še čaka na gradbene stroje ali razsutje, je z otroško začudenostjo še tožil nad ostanki struktur, ki so nekoč bile domačnost in dom, čustvo in srce. Ciklus pesmi o Ajdni pa že napoveduje zrelost in modrost. Ajdna je arheološko najdišče, je pa tudi refugij, pribežališče, v katerem bo dozorel ljubezenski motiv. Bivanjska tesnoba se ob liku Ajdinje, starosvetnega in pravzaprav že kar eteričnega ženskega bitja, ki je svečenica in vsa že na robu realnega in fizičnega, sredi puščavskega biotopa nekje nad gozdno mejo izčisti v novo spoznanje, poišče novo pot in se izpostavi novi, doslej komaj sluteni svetlobi.

Franc Drole

GLASBA

NOVA PLOŠČA JANEZA LOTRIČA

Slovenski tenorist mednarodne kvalitete *Janez Lotrič* je pred nedavnim (*laserska plošča št. 8.553030 nosi datum 1994*) pri ugledni nemški založniški hiši "NAXOS" HNH International Ltd. izdal v tistem času že drugo podobno diskografsko uspešnico.

Še preden napišemo nekaj podatkov o tem najnovejšem, mednarodnem Lotričevem uspehu, seveda ne moremo mimo prejšnjega, dvojnega albuma laserskih plošč, ki je izšel pri ljubljanski Založbi kaset in plošč RTV Slovenija (Lucijan Marija Škerjanc, Sonetni venec, kantata v treh delih za soliste, zbor in orkester; poleg tenorista J. Lotriča so na tem dvojnem albumu še baritonist J. Lešaja in basist J. Vasle, Slovenski komorni zbor in MPZ Consortium musicum, ki ju je pripravil še en "Gorenjec" - zborovodja dr. Mirko Cuderman, celotno izvedbo in Simfonikom RTV Slovenija pa dirigira *Marko Munič*, tačas prav gotovo eden najbolj poklicanih slovenskih maestrov za izvedbe podobnih, vokalno-instrumentalnih projektov).

Ta projekt je bil še v povezavi z enim od rednih abonmajskih koncertov zelenega abonmaja Simfonikov RTV Slovenija iz prejšnje sezone, ko je hkrati dirigent M. Munič praznoval 30-letnico svojega umetniškega dela, v pričujočem diskografskem dosežku (DDD) pa gre za vzporedni študijski-arhivski posnetek skoraj uro in

pol trajajoče kantate).

Sedaj pa seveda k zadnjemu diskografskemu dosežku našega Lotriča (roj. 1953 v Železnikih v Selski dolini). Ta je nastal ob umetnikovem zadnjem malo večjem angažmaju v slovaški Bratislavi (1994), ko sta skupaj z ukrajinskim baritonistom *Igorjem Morozovom* in s Slovaškim radijskim Simfoničnim orkestrom iz Bratislave in pod dirigentskim vodstvom *Johannesa Wildnerja* posnela pod skupnim naslovom *laserske plošče Operni dueti za tenor in bariton* vsega skupaj kar osem takih del skladateljev, ali zdaj že lahko zapišemo redkih "hitov" združevanja tenorskega in baritonskega glasu iz repertoarja skladateljev Rossinija, Bizeta, Donizettija in Verdija. V opernih duetih - daljših odlomkih iz oper *Wilhelm Tell*, *Lovci biserov*, *Lucia di Lammermoor*, *Sicilijanske večernice*, *Moč usode* in *Otello* pa je tako slišati v skupni minuti dobrih sedemdeset minut odlične glasbe tudi najtežje tenorsko-baritonsko vodene "bell cante" navedenih izvajalcev in skladateljev. Posnetki so nastajali med 15. in

24. februarjem (1994) v koncertni dvorani slovaškega Radia v Bratislavi, producent je bil Karol Kopernicky, tonski mojster Hubert Geschwandtner in glasbeni sodelavec Keith Anderson. Očitno odlični in kombinirani tehnični ekipi Slovakov in Nemcev je zdaj uspel kar majhen podvig, vsaj to, kar na teh posnetkih slišimo. Kljub številnim sodelavcem ter glasbenim umetnikom pa je Lotričeva tenorska kantilena le očitno v prednosti, je vodilni pevec na teh posnetkih in v očitno kar najboljši formi, odlično disponiran ter pripravljen tako rekoč na najtežje partije in najvišjevisoke "ce-je".

Po nekaj zadnjih odličnih dosežkih Lotričevih nastopov na hrvaških glasbenih odrih, kjer je že do lanskega leta dosegel naziv "najboljšega Era" v Gotovčevem Eru z onega sveta, po mednarodno priznanih vlogah *Manrica* v Verijeve *Trubadurju* (Nemčija) ostaja naš odlični tenorist J. Lotrič na še enem diskografskem dosežku več in trajno zapisna tudi bodočim rodovom. In to prav pred ponovnim ljubljanskim "živim" nastopom, ko bo pel v kvartetni pevski zasedbi Beethovneve *Misse solemnis* v D-duru, op. 123. Cankarjev dom, 23. in 24. februar 1995.

Franc Križnar

LIKOVNOST

Primorje in Kras

V Galeriji Mestne hiše v Kranju so na ogled najnovejša dela akad. slikarja *Klavdija Tutte*.

Klavdij Tutta ima za seboj obsežen slikarski opus in številne predstavitve svojih del doma in v tujini. Ta nadarjeni in plodoviti umetnik je namreč v slovenski likovni prostor vstopil že pred skorajda dvema desetletjema. Na ALU v Ljubljani je diplomiral na začetku osemdesetih let, nato pa dokončal še podiplomski študij grafike. Z gotovostjo lahko trdimo, da mu pripada prav posebno in seveda hkrati tudi pomembno mesto v sodobni slovenski likovni umetnosti. Izhodišča za njegovo ustvarjanje je vedno treba iskati v okolju, iz katerega izhaja, saj Klavdij Tutta nadaljuje tradicijo upodabljanja značilnega kraškega in obmorskega sveta. V njegovih delih lahko začutimo povezanost in vraslost v svet ogolelega Krasa, v Brda, Istro in Primorje, čeprav v njih ni niti trohice sledu o negovanju likovnih regionalizmov, pod katerimi seveda razumemo zgolj motivno pogojenost ali regionalno

zaključenost/omejenost slikarskih tem. Prav ta tematsko lokalizirana determiniranost, ki je nedolgo tega v obliki različnih izpeljank še odigrala nadvse pomembno vlogo v okviru slovenskega slikarstva, je namreč prav v zadnjih dveh desetletjih izvedla dokaj uspešno, vendar ne popolno slovo od osrčja najbolj aktualnih slikarskih praks, med katerimi so dobile prednost predvsem t. i. osebne mitologije. Skorajda bi lahko rekli, da so se tovrstne slikarske teme znašle v veliki krizi, seveda če ne bi poznali dosežkov nekaterih (raje recimo redkih) slikarjev, med katere sodi tudi Klavdij Tutta.

V slikah, akvarelih in kiparski kompoziciji, ki jih je Klavdij Tutta pripravil za kranjsko razstavo, torej lahko prepoznamo poseben slovenski prostor, pravzaprav predvsem njegov duhovni utrip, hkrati pa seveda v popolnoma enaki meri umetnikov notranji,

intimni svet, ki ga njegova roka z neomejeno svobodo in tudi odkritostjo prenaša na slikovni nosilec. V njih se na mnoge načine prepletajo elementi izbrane simbolike, ki je pravzaprav postala največja značilnost umetnikovega samosvojega likovnega nagovora. Zasedimo jo v vedno prisotnih figurativnih in predmetnih elementih, kot so bili nekaj menhirji in dolmeni, danes pa slikar za nosilce simbolike izbira tudi nenavadno dreve in še predvsem posebne istrske bike oziroma vole z dolgimi rogovi. Tudi slikarski rokopis marsikdaj kaže svojo neposrednost, ki pozna celo hitro potezo, ekspresivno kretnjo in usmerjeno škropljenje barve, priča, da Klavdij Tutta slika predvsem (p)oseben, nemiren svet, ki je poln življenja in poseljen z mnogimi skritimi oblikami. Impulzivnost, ki vse, kar je upodobljeno na slikah, poskuša splesti v celoto oziroma v enotno razviharjeno dogajanje, pa se seveda ne dotakne osrednjega ali središčnega motiva, iz katerega lahko razberemo konkretno umet-

nikovo sporočilo. Velik je torej tudi formalni vitalizem del Klavdija Tutte, ki so vedno ubrana v pestrih barvnih tonih, v katerih nedvomno lahko prepoznamo eno od posledic umetnikovega mediteranskega

temperamenta, in seveda zaznamovana s svetlobo, ki jih razsvetljuje in razveseljuje hkrati. Uporaba kombinacije akrilnih in akvarelnih namazov s posledično transparentnostjo je eden od vzrokov, da površi-

na njegovih monumentalnih in na tokratni razstavi značilno sestavljenih platen na neki način spominja na razpraskan star zid, zaznamovan z raznovrstnimi sledovi in odtisi - lahko bi rekli, kar na neke vrse fresko. Ne glede na različne likovne tehnike in postopke, ki se jih poslužuje, pa dela Klavdija Tutte vedno utripajo v ritmu celote. Skratka, težko bi jim karkoli dodali ali odvzeli. Po zaslugi teh posebnosti so torej nadvse osebna, pravzaprav bi lahko rekli, da so vedno lahko samo njegova. Kot odgovor uvodni misli o slovesu regionalizmov v današnjem likovnem trenutku Klavdij Tutta torej ustvarja načrtno, kontinuirano in neutrudno, saj ve, da so njegovi lokalno obarvani motivi po svoji pomenski plati vendarle predvsem univerzalni, kar je seveda tudi eden od razlogov za veliko priljubljenost in uspeh njegovega slikarstva.

Razstavo, ki je prirejena v sodelovanju z Mestno galerijo iz Ljubljane, Galerijo KC I. Napotnik iz Velenja in Galerijo Šivčeva hiša iz Radovljice, spremlja tudi katalog z uvodnim besedilom direktorja Mestne galerije, Aleksandra Bassina. **Damir Globočnik**

SAVNE - SAVNE
UGODNO IN POCENI ŽE ZA 3300 DEM
 DRUŽINSKA SAVNA VELIKOSTI 200x200x200 cm
 po sistemu sestavi sam (v ceni zajeta vsa oprema)
 Tel.: 062 303 104, 38 705, fax: 062 31 150

STUDIO RAFAELA

Trg Prešernove brigade 6/4, Kranj, tel.: 064/326-683

LEPOTNI PROGRAM

V studiu RAFAELA vam nudimo:
 - ZDRAVLJENJE IN OZDRAVLJENJE AKEN - NEGA OBRAZA - ZMANJŠANJE GUB NA OBMOČJU OČI - NOSU - ČELA - VRATU - MASAŽA MIŠIČNIH SKUPIN
 - LIMFNA DRENAŽA - OZDRAVLJENJE CELULITA
 - ODVZEM MAŠČOBNEGA TKIVA NA KATEREMKOLI DELU TELESA

PRVI IN EDINI PRAVI SLENDER YOU (v studiu RAFAELA)

V nasprotju s tradicionalno gimnastiko vam vaje "SLENDER YOU" ne ustvarjajo mišic, zato pa krepijo celotno miškulaturo, napnejo tkivo, povečajo gibljivost vseh sklepov in prekrivajo telesa.

S SLENDER YOU programom lahko v razmeroma kratkem času shujšate za nekaj konfekcijskih števk.
 Bodite lepi, urejeni! Bodite vitki - hujšajte z nami!
 Pokličite: 326-683

DRUŠTVO RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH DELAVCEV
 Prešernova 11, 64000 KRANJ

VSEM ZAVEZANECM ZA ZAKLJUČNI RAČUN, KI POSLOVNIH KNJIG ŠE NE VODIJO PO SLOVENSkih RAČUNOVODSKIH STANDARDIH

Obveščamo vas, da organiziramo posvetovanje za sestavitev ZR za leto 1994 za pravne osebe, ki poslovnih knjig še ne vodijo po slovenskih računovodskih standardih, ki bo v ponedeljek, 6. februarja 1995, v veliki dvorani občine Kranj (soba 15) z začetkom ob 9. uri

Posvetovanje bo vodila samostojna strokovna svetovalka Zveza ga. Helena Kenda, oec.

Udeležba za posvetovanje je 5.000 SIT na udeleženca, nakažete jo lahko na žiro račun številka 51500-678-80443 DRFD Kranj ali plačate pri blagajni pred vhomom v dvorano. Ob prihodu na posvetovanje izročite pri vhomu v dvorano potrjen tretji izvod prenosnega naloga. Člani DRFD Kranj, ki plačujejo storitve na osnovi polletnih računov, imajo prost vstop.

Predsednik DRFD Kranj
 Vinko Perčič, dipl. oec.

Corona d.o.o.,

Reteče 4, Škofja Loka

objavlja prosto delovno mesto
KONSTRUKTER IZDELKOV

Pogoji:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe strojne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje nemškega jezika

- 3-mesečno poskusno delo
 Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Corona, d.o.o., Reteče 4, Škofja Loka.
 Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po končanem postopku.

AGRO, d.o.o., SOLKAN

Uvoz in distribucija sadjarskega orodja in kmetijske mehanizacije, Bratuževa 13/a, 65290 Šempeter pri Gorici

objavlja prosta delovna mesta v poslovni enoti VODICE PRI LJUBLJANI

1. KOMERCIALISTA - PRIPRAVNIKA za program enologije

- inženir ali diplomirani inženir agronomije
- vozniški izpit B - kategorije
- zaželeno znanje angleškega in italijanskega jezika

2. POSLOVNI SEKRETAR - PRIPRAVNIK

- ekonomist ali diplomirani ekonomist
- zaželeno znanje angleškega in italijanskega jezika

Prošnje z ustreznimi dokazili pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: AGRO, d.o.o., SOLKAN, Bratuževa 13/a, 65290 Šempeter pri Gorici.

Uri Junghans za Lidijo in Slavo

Izmed 1591 prispelih rešitev križanke, objavljene v Panorami pred dvema tednoma, je včeraj štiričlanska komisija bralcev Gorenjskega glasa izžrebala 6 prejemnikov nagrad. Križanko smo pripravili s podjetjem MOBITELE, d.d., Poslovna enota Kranj, ki ima poslovne prostore na Koroški cesti v Kranju v BEŽKÓVI VILI, zgrajeni po projektu najznamenitejšega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Rešitev križanke ni bila pretirano težka - MOBITELE KRANJ BEŽKOVA VILA se je glasilo geslo, ki ste ga sestavili iz črk z oštevilčenih polj. Nagrajenci 1. - 2. nagrada (ura Junghans): Slava OBRADOVIČ, Gubčeva 3, Kranj; Lidija BRENCÉ, Trg Prešernove brigade 7, Kranj; 3. - 6. (nagrada v vrednosti 2.500 SIT): Andrej ARTIČEK, Langusova 21, Radovljica; Anže VIDOVIČ, Žiganja vas 97, Duplje; Francka STOJKO, Drolčevo nas. 32, Kranj in Janez KERN, Jezerska c. 112, Kranj.

Komisija, ki skrbi za žreb prispelih rešitev, ponovno priporoča dvoje: rešitve pošiljajte izključno na dopisnicah in obvezno z vpisano rešitvijo v kupon iz časopisa; dopisnice morajo biti pravilno frankirane (12.-SIT), sicer jih bo Pošta Slovenije, d.o.o., zavrnila in ne bodo prispеле v boben za žrebanje. Če oddajate kupon z rešitvijo brez znamke pri naših sodelavcih v gorenjskih turističnih društvih, je priporočljivo, da kupon nalepite na primeren karton v obliki dopisnice.

JELOVICA

lesna industrija, p.o.
 Kidričeva 58, Škofja Loka

Zaradi uvedbe druge izmene v obratu notranjih vrat vabimo k sodelovanju

LESARSKÉ TEHNIKE IN MIZARJE

(lahko tudi drugega ustreznega poklica z veseljem do dela v lesarski stroki).

Ponudbe pošljite na naslov: JELOVICA, LI p.o. Škofja Loka, Kidričeva 58 - kadrovska služba.

Dodatne informacije dobite po telefonu 064/61-30, int. 237.

NAGRADNA KRIŽANKA LISJAK KRANJ

Pokrovitelj današnje križanke je Lisjak Kranj, Gregorčičeva 8, največja trgovina s talnimi in stenskiimi oblogami na Gorenjskem in druga največja v Sloveniji. Poleg zelo dobre izbire najkvalitetnejših toplih podov, itisonov, preprog, tekačev, plute, italijanskih barv itd. vam je na voljo tudi ostali material, pribor in dodatki za vgradnjo. Vse vrste oblog vam tudi vgradijo. Za gotovinsko plačilo vam dajejo 10 % popust, kupljeno blago pa lahko odplačujete tudi na obroke. Trgovina je odprta od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Tel. 064/221-333.

V PRIHODNIH DNEH BO V LISJAKU AKCIJSKA PRODAJA ITISONOV!

Za današnje križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. tepih (= cca. 9.000 SIT)
2. kopalniška garnitura
3. predpražnik
4. - 6. nagrade Gorenjskega glasa

LISJAK

STENSKÉ IN TALNE OBLOGE
 RATAN OPREMA
 ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU

Geslo, sestavljeno iz črk na oštevilčenih poljih, nam na dopisnicah pošljite na naslov: Gorenjski glas, Zoisova 1, 64000 Kranj, do četrtega, 16. februarja 1995, do 8. ure, ko bo komisija žrebanje. Rešitve lahko oddate tudi v Turističnih društvih Cerklje, Jesenice, Bohinj Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Dovje - Mojstrana ali Kranjska Gora. Lahko pa jih oddate tudi v naši malooglasni službi v avli poslovne stavbe na Zoisovi 1.

		GORENJSKI GLAS DRŽAVNA POGOJBA, ZVEZA VRH V SLOVENIJI JADRANSKI OTOK	GOZDNI GLODALEC ARABSKI PESNIK NUVAS INŠTRUMENT S STRUNAMI MESTO V ITALIJI	15 2 37	18	GORENJSKI GLAS OČUTEK NELAGODJA PESNIK OČUTJU DIPLOMATSKI USLUŽBENEC				
SESTAVIL F. KALAN	KRAJŠE UT. DELO	EL. MERSKA ENOTA	ST. EGIPČ. STVARNIK SVETA ANDREJ ČERKASOV	25	29	DALMAT. ZEN. IME	IGRALKA HAYWORTH ST. GRŠKA ŠOLA	33	POŽELJENJE GLAVNI STEVNIK	34
SLOV. BOG SONCA	28	36	KRILLO RIM. KONJENICE NOVA VRSTICA	42	6	BOJNI PLIN LUKA V IZRAELU	38	10	17	43
TELOVADNI ELEMENT	31	NAČRTI MESTO NA ČEŠKEM	9	14	DEL CELOTE AMERIŠKI KOPITAR	32	22	46	43	
OSEBA, KI STORI KAZNIVO DEJANJE	20	45	VINSKI CVET POUDAREK	19	7	32	22	11	30	
ZG. POKR. V ŠPANIJI	35	41	24	PETER SELLERS ROBERT FISCHER	7	11	44	8	4	
STAVČNI ČLEN	12	ZDRAVLJIVA VEŠČINA	21	SESTAVINA V MALTI MUSLIM. ŽENSKA OBLEKA	40	39	40	4	23	
DOMOVINA ČAROVNICE KIRKE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46					

PISATELJ KAFKA
 NAZIV ZA BAMBUSU PODOBEN TRSTOVEC
 TRAJČNICA
 PAUL ANKA

Napovedi se uresničujejo

Brez podražitev mleka in živine

Kmetje, ki oddajajo mleko v kranjsko Mlekarno, so decembra lani prejeli za liter mleka povprečno 44 tolarjev.

Kranj - Ko se je v začetku novembra zvišala odkupna cena mleka in živine, so dobri poznavalci razmer v kmetijstvu napovedovali, da bodo cene zdržale do novega leta ali še dlje. Napovedi se že uresničujejo, saj se odkupna cena mleka, ki je osnova tudi za ceno živine, tudi v začetku februarja ni spremenila.

To pomeni, da bodo rejci februarja oddano mleko dobili plačano po enaki ceni kot novembra, decembra in januarja. Ob tem, da je vrednost tolačobne enote 9,5694, je izhodiščna cena za liter mleka s 3,6 odstotka tolačice 34,45 tolarja. K tej ceni je treba prišteti še morebitne dodatke za higiensko kakovost, za delež beljakovin in (v kranjski Mlekarni) tudi za koncentracijo prireje in odkupa mleka; velja pa tudi obratno - odštevanje odbitkov od izhodiščne cene. Podatek o izhodiščni ceni pove bolj malo, realno sliko pokaže šele podatek o povprečni odkupni ceni. V kranjski Mlekarni so decembra lani plačali zadrugam za liter mleka povprečno 45,65 tolarja, kmetje pa so prejeli povprečno 44 tolarjev za liter.

Ker se odkupna cena mleka s februarjem ne spreminja, ostaja enaka tudi cena goveje živine. V gorenjskih klavnicah bodo torej tudi ta mesec odkupovali živino po cenah, ki veljajo od lanskega novembra dalje.

Poglejmo jih!

plačilni in kakovostni razred	odkupna cena (v SIT/kg) * meso	* živa teža
-------------------------------	--------------------------------	-------------

*Biki, stari do dveh let, ter telice, krave prvesnice in kastrati, stari do dveh let in pol

I. E2, E3	491,45	265,38
II. E1, E4, U2, U3	448,70	242,30
III. E5, U1, U4, R2, R3	427,35	230,77
IV. U5, R1, R4, O2, O3	363,25	196,15
V. R5, O1, O4 320,50 173,10		
VI. O5, P1, P2, P3, P4, P5	256,40	138,45

* Krave, stare od dveh let in pol do pet let, biki starejši od dveh let, in voli, starejši od dveh let in pol:

I. E2, E3	393,16	212,30
II. E1, E4, U2, U3	358,97	193,85
III. E5, U1, U4, R2, R3	341,88	184,61
IV. U5, R1, R4, O2, O3	290,60	156,92
V. R5, O1, O4	256,41	138,46
VI. O5, P1, P2, P3, P4, P5	205,13	110,77

* Krave, starejše od pet let:

I. E1, E2, E3	294,87	147,43
II. E4, U1, U2, U3	269,23	134,62
III. E5, U4, R1, R2, R3	256,41	123,20
IV. U5, R4, O1, O2, O3	217,95	108,97
V. R5, O4	192,31	96,15
VI. O5, P1, P2, P3, P4, P5	153,85	76,92

• C. Z.

Povpraševanje večje od ponudbe

Krompirju raste cena

V kmetijsko gozdarski zadrugi Sloga Kranj ga odkupujejo po 37 tolarjev.

Kranj - Če je bilo lani v tem času v gorenjskih zadrugah skladiščih in na kmetijah še blizu pet tisoč ton krompirja, so letos razmere bistveno drugačne. Ponudba krompirja je manjša od povpraševanja, to pa je tudi razlog, da mu cena še kar narašča.

Na nedavnem avkcijško-borznem sestanku Splošne kmetijske avkcijske in borzne družbe, d.d., Ljubljana so prvokakovostni krompir sorte desiree ponujali po začetni ceni 54 tolarjev za kilogram. Po podatkih Kmetijskega zavoda Ljubljana, ki pripravlja pregled cen sadja in vrtnin, je za krompir pri prodaji na debelo treba odšteti od 40 do 45 tolarjev za kilogram. Približno enaka cena velja tudi na kranjski tržnici.

V kmetijsko gozdarski zadrugi Sloga Kranj odkupujejo jedilni krompir po 37 tolarjev za kilogram, medtem ko so ga jeseni po 15 tolarjev, za predelavo in za izvoz pa je bila cena še celo nekoliko nižja. Direktor Marjan Roblek ocenjuje, da bo cena krompirja v naslednjih mesecih še nekoliko naraščala in da se bo ustavila šele potlej, ko bo trg "preplaval" prvi uvoženi krompir nove letine. Na kmetijah so le še manjše količine krompirja, nekateri kmetje pa so že vsega prodali jeseni, ker so se bali, da se bo ponovila lanska zgodba, ko je bilo še marca na Gorenjskem okoli 4.500 ton krompirja. Čeprav se je jeseni že vedelo, da je bila v Evropi slaba letina krompirja, so kmetje prav zaradi slabih izkušenj iz prejšnjega leta hiteli s prodajo in tudi razprodajo pod ceno. Tisti, ki so s prodajo počakali, zdaj dosegajo kljub dodatnim stroškom skladiščenja boljše zaslužke, saj je odkupna cena (v Slogi) od najnižje jesenske cene do danes narasla že za 146 odstotkov. • C. Z.

Razlaščenci iz vse Slovenije na protestnem shodu v Cerkljah

"Tovariši so vzeli... Gospodje, vrnite!"

Zveza lastnikov razlaščenega premoženja Slovenije je v sodelovanju z gorenjskimi podružnicami pripravila včeraj v združenem domu v Cerkljah shod razlaščenecv iz vse Slovenije.

Cerklje - Med udeleženci, ki so povsem napolnili veliko dvorano in še del pred domom, so prevladovali razlaščenci z Gorenjskega in iz severovzhodne Slovenije, odkoder so se pripeljali tudi s posebnim avtobusom. Največ je bilo kmetov, ki zamačkajo na vrnitev arondiranih ali kako drugače odvzetih kmetijskih zemljišč, s katerimi še vedno (v imenu države in njenega sklada) gospodarijo kmetijska poslastva.

Razlaščenci so pričakovali, da bo slovenska država prešla iz starega v nov politični in gospodarski sistem na pošten in evropsko civiliziran način. Ker se to po njihovem mnenju ni zgodilo, so ogorčeni nad tem, da jim ne vrne po drugi svetovni vojni nasilno odvzetega premoženja, in da še naprej grobo krši ustavo, še zlasti tista njena določila, ki urejajo človekove pravice. Na vodilnih mestih so pretežno ljudje, ki se ne morejo in nočejo otresti socialistične miselnosti o družbeni lastnini, pravijo in poudarjajo, da v državi ni ustanove, ki bi zmogla preprečiti vodeno delitev na državljane prvega (zaslužni za samoupravni socializem) in na državljane drugega reda (razlaščenci, tovarniški delavci, kme-tje...). Ogorčeni so nad tem, da je zakon o denacionalizaciji še vedno predmet "delitve miloščin" in da zavezanca za vračilo premoženja nekdanjim lastnikom iščejo podporo (in jo tudi imajo) pri mnogih vodilnih ljudeh v

državnih in občinskih organih ter pri političnih strankah, ki nasprotujejo izvajanju zakona. Protestirajo tudi zoper naslednike nekdanjih oblastnikov, ki z različnimi oblikami izvajajo

pritisek zoper vračanje podražljenega premoženja. Med take oblike sodijo vplivi na upravne organe in pristojne državne ustanove in njihove uslužbenke, ustvarjanje razpoloženja, da je denaciona-

lizacija kriva za brezposelnost delavcev, nasprotovanje temu, da bi država prevzela jamstvo nad obveznicami slovenskega odškodninskega sklada, različne pobude za spremembo zakona o denacionalizaciji... Da denacionalizacija povzroča nove krivice, je po mnenju razlaščenecv, parala, politična demagogija, špekulacija, zavajanje in nemoralna. "Zahtevamo, da najgorečnejši predstavniki Združene liste socialnih demokratov prenehajo z razdiralnim dejanjem med slovenskim narodom, in jim priporočamo, da se umaknejo iz političnega, gospodarskega in javnega življenja," so med drugim zapisali v sporočilo vladi, državnemu zboru in javnosti in dodali, da se bodo do zadnjega "bojevali" za popravilo vseh krivic in da bodo o kršenju človekovih pravic seznanili tudi mednarodne ustanove.

Razlaščenci ugotavljajo, da ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ne pomaga reševati denacionalizacijskih zahtevkov za zemljišča v kompleksih, in da ministrstvo in tudi sklad kmetijskih zemljišč in gozdov delata proti interesom razlaščenecv. Na shodu je bilo slišati tudi zahteve po ustanovitvi posebne državne agencije za denacionalizacijo, po takojšnji vrnitvi zemljišč v kompleksih nekdanjim lastnikom (v posest pa v zakonitem roku), po odstavitvi Martine Lippai s kmetijskega ministrstva - in še bi lahko naštevali. • C. Zaplotnik

Najprej v zakup, potlej v last in posest

Kmetje, ki so bili med 1952. in 1978. letom razlaščeni za potrebe letališča Brnik, so na zboru prebrali petico, s katero zahtevajo, da se jim zemljišča takoj vrnejo v začasni zakup, potlej pa v last in posest. Predlagajo tudi, da se za pozidana zemljišča ugotovi realna vrednost zemljišč ob podražavljenju, preračunana na sedanjo vrednost.

V ponedeljek že pogajanja

Kot je povedal Jurij Berlot, ki usklajuje delo med gorenjskimi podružnicami razlaščenecv, se bodo predstavniki kmetov s komeškega območja v ponedeljek pogovarjali na ministrstvu za pravosodje o njihovih denacionalizacijskih zahtevkih za zemljišča, ki bi jih rad zadržal Kmetijski inštitut Slovenije. V ponedeljek so predvidena tudi pogajanja med razlaščenci iz drugih delov Slovenije in predstavniki vlade.

Higienska kakovost mleka

Skoraj polovica mleka v ekstra razredu

Kranj - Mlekarnice v Sloveniji so lani od kmetov in posestev odkupile okoli 374 milijonov litrov mleka s povprečno 3,85 odstotka tolačice in 3,21 odstotka beljakovin. Glede na higiensko kakovost ga je bilo 44 odstotkov v ekstra razredu (do 50.000 mikroorganizmov v mililitru), 17 odstotkov v prvem razredu (od 50.001 do 100.000 mikroorganizmov), 27 odstotkov v drugem (od 100.001 do 400.000 mikroorganizmov), ostalo pa v tretjem in četrtem razredu. Poglejmo še decembrsko povprečje, ki močno odstopa od letnega! Mleko je vsebovalo povprečno 3,94 odstotka tolačice in 3,28 odstotka beljakovin. V ekstra razredu so bile kar tri petine odkupljenega mleka, v prvem razredu ena petina, prav toliko pa tudi v drugem, tretjem in četrtem razredu. • C. Z.

Zimsko izobraževanje kmetov in kmetic

O pitanju govedi in pridelovanju vrtnin

Poljane - Škofjeloška enota kmetijske svetovalne službe in Kmetijsko gozdarska zadruga Škofja Loka vabita govedorejce v ponedeljek ob devetih dopoldne v sejno sobo KGZ Poljane na predavanje o pitanju goved in novem EUOP pravilniku. Predaval bo dipl. ing. Franci Pavlin, svetovalec za živinorejo v gorenjski kmetijski svetovalni službi.

Škofja Loka, Kranj - Kmetijska svetovalna služba bo v drugi polovici februarja pripravila na srednji lesarski šoli v Škofji Loki 40-urni tečaj za vse, ki se želijo na kmetijah v okviru dopolnilne dejavnosti ukvarjati z obdelavo domačega lesa. Prijave sprejemajo do 7. februarja v kranjski in škofjeloški enoti kmetijske svetovalne službe.

Naklo - Kranjska enota kmetijske svetovalne službe in nakelski odbor Društva kmečkih žena Kranj vabita v torek ob 19. uri v dvorano Kmetijske zadruge Naklo na predavanje o pridelovanju zelja in kumar. Predavala bo dipl. inž. kmet. Nina Kacjan.

Kranj - V ponedeljek ob sedmih zvečer bo v prostorih Srednje mlekarne in kmetijske šole v Kranju (Cirče) predavanje dipl. inž. kmet. Kristijana Vrečka o pridelovanju vrtnin in zelišč za potrebe gospodinjstva. Predavanje organizirata kranjska enota kmetijske svetovalne službe in Društvo kmečkih žena Kranj, odbor Sloga. • C. Z.

CRPOV v Gorjah

Dobro sodelovanje vaščanov

Gorje - Krajevna skupnost Gorje se je že predlani vključila v program celostnega razvoja podeželja in obnove vaščanov (CRPOV), ki poteka pod okriljem ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V okviru uvajalnega programa bilo v krajevni skupnosti 16 delovnih srečanj, ki se jih udeležilo povprečno po trideset ljudi. Doslej so pripravili predloge za izdelavo celostne podobe Gorij, ureditvenega načrta za vaško jedro in sprehajalno turistične karte, ustanovitev turistično-informativnega centra in agrarnih obrtnih skupnosti, za obnovo farne cerkve in gorjanske doma, za ureditev doline in reke Radovne, za posodobitev ceste Spodnje Gorje - Krnica, oživitve zvončarstva, gojitve jelenov... • C. Z.

LASTNIKI GOZDOV IN GOZDARSKA PODJETJA!Prodaja in servis motornih žag
JONSERED in HUSQVARNA
Orodje in oprema za posek in spravilo lesa
Zaščitna oprema za gozdne delavce
Kvalitetne avstrijske ježlene vrvi za traktorske vitle in gozdarske žičnice!INTER GOZD KLANJ, Staneta Žagarja 53
Tel./fax: 064/241-670MESARIJA
GREGORC FRANC, Kokrica
Golniška 6, 64000 Kranj
Tel.:213-441

GORENJSKI SVETNIKI za GORENJSKI GLAS

Inventura lastnega dela

Franc Grašič, državni svetnik

Na torkovi, prvi letošnji, seji Državnega sveta smo ocenili kot ne dovolj učinkovito, tako zaradi naše notranje organiziranosti kot tudi neustreznega sodelovanja na relacijah z Državnim zborom in Vlado. Glede prvega razloga so v predlaganih sklepih obveznosti za vodstvo, člane in strokovno službo, da najdemo in izpeljemo potrebne korekcije na organizacijskem področju in uporabimo pri svojem delovanju resnično vse možnosti, ki nam jih ponujata USTAVA in Zakon v državnem svetu. Drugi problem je seveda težji, saj je za rešitev potrebna tudi pripravljenost in volja Državnega zbora in Vlade. Tu so

predvsem sporna določila Poslovnika državnega zbora, ki onemogočajo v primeru odloženega veta spremeniti samo sporno določilo zakona. Prav zaradi tega se je kasneje kar nekaj zakonov dopolnjevalo, ker so bili po odloženem vetu ponovno sprejeti v enakem besedilu. Nekaj potrebnih zakonov pa še danes nimamo, ker za nespremenjeno besedilo ni bilo dovolj glasov.

Vsaka novost, in Državni svet to je, ima v začetku določene težave. Dveletna praksa nam je kljub vsemu dala določena spoznanja, ki so dobra osnova za korekture pri nadaljnjem in učinkovitejšem delu Državnega sveta.

mele skoraj neomejeno žišče. Poleg zmanjšanja žišče so se z osamosvojitvi Slovenije široko odprle za uvoz zdravih, krmnih sestavin, semena, opreme..., ki so bili prej primanjkovali, nančrati so se močno znižale cene, masovno se je začelo pridelovati žito in beljakovinska krma. Najboljši kmetje, ki so do hleve povečali ali na novo gradili še v času hiperinflacije, z ugodnimi krediti in povratnimi sredstvi in s svojo prizadevnostjo, so to izkoristili in rezultati so bili kar nerodno jim je priznati, koliko mleka prodajo. Ob tem bi se spomnil 2 leti nazaj, ko padcu Peterletove vlade in nastopu liberalne, so se mnogi zagnali, češ liberalizem je za metla slab, danes pa opažam, saj na področju mlekarstva iskrajnost vlade in velikih proizvajalcev. Po moje je cilj obeh strank isti: to pa je iz proizvodnje izločiti čimveč malih proizvajalcev. Vlada v tem cilju vidi možnost za zmanjšanje subvencioniranja kmetijstva, veliki proizvajalci pa več prostora na omejenem terenu. V zadnjih letih je vlada sodelovanjem velikih proizvajalcev dosegla na tem področju velike uspehe. Ko nekdo izmed njih privede novo kravo, ga država nagraditi s premijo. Krava krmljena pretežno s poceni uvoženim žitom, bo dala letno 6 do 7000

litrov tržnega mleka, to pa je količina, ki jo sicer proda kmetija s 3 kravami ob tem, da so te krave krmjene z domačo krmo, in da se nekaj mleka porabi na kmetiji. Da bo velik proizvajalec to mleko lahko prodal, je torej treba prepovedati oddajo mleka eni kmetiji s tremi kravami. Zanimivo je, da se to ne da doseči s cenovno politiko. Čeprav bi pričakovali, da je proizvodnja na velikih kmetijah cenejša, pa to ni čisto res. Položaj je podoben, kot je bil v prejšnjem sistemu, ko smo ugotavljali, ekonomski teoriji navkljub, da je proizvodna cena na velikih posestvih višja kot na kmetijah. Ker se torej s cenami malih kmetov ne da odstraniti iz trga, je vlada ob posvetovanju največjih kmetov našla kriterij, ki omogoča dosego tega cilja. V dveh letih so po njemu. V Evropi so tak pravilnik sprejemali nekaj desetletij. Čeprav je težko oporekati težnji po izboljšanju mikrobiološke kvalitete, pa vseeno vidim v tem pravilniku le orodje za odstranitev malih proizvajalcev iz trga. Veliki proizvajalci lahko izpolnjujejo zahteve pravilnika, ker imajo ustrezno opremo: mlekovod, hladilni sistem, mali proizvajalci pa zahteve lahko izpolnjujejo le s potrjenimi napori molznikov. Kakšen dodaten napor je to predvsem za kmečke

žene? Razlog, da nasprotujem takšni politiki, je v dejstvu, da to vodi v propadanje kmetij, v hribovitem svetu kar celih vasi, v zaraščanje doslej obdelane zemlje. Eden od lepih namenov politike je seveda, da bi ukrep pospešil združevanje zemlje, vendar za hribovite predele med velikimi proizvajalci ni interesa, oni bodo raje krave krmili iz vreče, dokler bo na voljo poceni uvoženo žito. Hriboviti set se bo zarastel, edini interesi za ta svet so pa meščani in lahko pričakujemo poceni parcele za vikend gradnjo. Ali pa je to še kulturna krajina, ali je to nacionalni interes? Drugi razlog proti takšni politiki vidim v drastičnem zmanjševanju števila krav in telet in njihovih astronomskih cenah. Tako se propad obeta tudi tistim, ki živijo od pisanja. Čeprav je za omenjeno stanje najodgovornejša liberalna vlada, pa v zgoraj omenjenih skrivnostih vidim tudi nelagodje največjih proizvajalcev, saj je njim jasno, da se ob sedanji politiki lahko širijo le na račun malih kmetov. • Jože Čadež

PODLISTEK - I

Andrej Kecman

JUŽNI PERU

Limi se ne moremo izogniti, če potujemo v Peru. Glavno mesto Peruja leži ob pacifiški obali ob izlivu reke Rimac. Ko človek pride iz Slovenije z 2 milijonoma prebivalcev in je navajen miru Ljubljane kot "velikega" mesta, je Lima s svojo zmešnjavo in 7 milijoni (uradno) prebivalci pravi šok. S seboj nismo imeli nobenega nastlova, kjer bi lahko prespali. Vedeli smo le, da moramo v najvarnejšo četrt Miraflores. Stali smo pred letališko stavbo kot izgubljeni v džungli, obkoljeni s taksisti, ki so nam ponujali ugodne cene za spanje tja do 30 \$ in prevoz posebej še 30 \$. Ideje o poceni Peruju so se nam v trenutku razblinile. Pri takih cenah bi izgubili 1/10 denarja že prvo noč. To se nam je zdelo le malo preveč. In smo čakali in odkrivali in govorili mnogo (veliko). Skoraj edino špansko besedo, ki smo jo znali. Zdi se mi, da so nas vsi hoteli

prepričati, da enostavno ceneje ne bo nikjer. Ura je bila 8 zvečer in smo bili res v zelo neugodnem položaju. Povrh vsega pa smo bili prestrašeni zaradi zgodb o krajah tudi organiziranih skupin. Dva dni smo potovali. Bili smo močno utrujeni, da smo kar stoji kinkali. Cene pa so bile še vedno ubijajoče. Edino za taksi smo prišli do 25 \$. Že več kot uro stojimo, pa še vedno ne vemo, kaj bi. Očitno so taksisti zavohali naivne gringote, saj se gruča ni prav nič zmanjšala. "Sprechen sie Deutsch?" Odkod te besede letijo, se močno začudeno spogledamo. Peruanec s kovčkom in očali govori nemško. Takoj nam da seveda svojo vizitko in vpraša, za koliko bi spali. Prijateljji so nam rekli, da je v Limi poceni spanje 6 \$ in mu rečemo za 5, ampak da tudi hočemo na Miraflores. To predstavlja dodaten problem, ker je Miraflores modernejši

Dušan in zato dražji. Očitno je dobro poznal hotele v Limi, saj je takoj prišel nazaj z rezervacijo. No pojdemo. Ne moremo, ni prevoza. Saj so taksisti. Ja, pa so drugi. Koliko? 25 \$. O, to je pa res preveč. Za 20 \$. Ne. V tistem se pripelje še en taksist. Takoj ga odženejo. Zbijemo na 13 \$. Gremo. Vi v ta, mi pa v ta taxi. O ne! "Moramo se peljati skupaj," smo nezaupljivi.

Jožefu Školču pravico, da presoja o tem, kaj je ustavno in kaj je zakonito. Seveda, ker tak člen ne obstaja.

Spoštovani g. Dimitrij Rupel!

Ko se, g. Rupel, prijavite k razpravi, naj bo to v državnem zboru ali kakem parlamentarnem odboru, vemo vnaprej, kako bo Vaš govor potekal. Po kratkem uvodu napadete Krščanske demokrate, ne glede na to, ali imajo kakšno zvezo z obravnavano temo ali ne. SKD in g. Peterle so krivi za vse, tudi če sije sonce, ko bi moralo deževati. Če zabavlja čez nas na primer predsednik Združene liste, nam je razumljivo, saj smo na nasprotnih bregovih. Ko pa to delate Vi, g. Rupel, je zadeva povsem drugačna: Kolega mi je pokazal fotografijo, ko se pred prvimi demokratskimi volitvami nasmejani vozite v kočiji po Kranju. Na vseh plotovih so Vaše slike, obdaja pa Vas množica razigranih ljudi, ki se ljubeče ozira na svojega Dimsija Rupsija, kot smo Vas ljubkovalno imenovali. In potem? Sedanje obnašanje SKD v koaliciji, pravite! Kdo že je bil grobar DEMOSA? Gospod Rupel, ali ste res tako kratkega spomina? Če te napade sovražnik, se braniš, če to stori prijatelj, samo strmiš in ne moreš verjeti. Sicer pa, kaj bi se čudili! Izdaja prijatelj je stara kot človeštvo. Poznamo izrek: Et tu mi Brute! in vsi vemo, kaj je judežev poljub. Sla po oblasti! Vaša, g. Rupel, je velika in je tudi razlog za Vaše prestopaštvo. To so Vam povedali že mnogi, v pisni ali ustni obliki, tudi v dvorani državnega zbora. Trenutno je Vaša žalost v tem, da si ne morete pokoriti svojega Mestnega sveta, kar pa ni nič v primerjavi s spoznanjem, da se Vam je dokončno spodmaknil ministrski stoleček. Pavla Šifrer, Kranj

Glede razprave o krivdi Kacina je bilo v javnosti navedenih veliko argumentov, ki potrjujejo moje trditve. Ker je tudi v Avstriji pretekli teden izbruhnila crožarska afera, bom navedel nekatera osnovna dejstva, ki bodo bralcem omogočila primerjavo z našo razpravo o Kacinu. Novinar tednika News Alfred Worm je pretekli teden v tedniku News objavil magnetogram pogovora med poslancem Ljudske stranke Hermanom Kraftom in poslancem Socialistične stranke Avstrije Petrom Marizzijem. Oba sta obrambna izvedenca svojih strank. V stavbi parlamenta sta se pogovarjala o možnih nakupih helikopterjev za avstrijsko vojsko in letala za potrebe vlade. Avstrijsko obrambno ministrstvo naj bi jih kupilo v Veliki Britaniji za 3,8 milijarde šilingov. Poslanec Kraft je ponudil poslancu Marizziju, da naj bi si obe stranki na oblasti razdelili dva odstotka provizije oz. 70 milijonov šilingov. Ko je izšel članek v tedniku News, je novinar Alfred Worm poudaril, da je manj pomembno, da je bil pogovor posnet na nedovoljen način, od dejstva, da je državi z objavo zapisa pogovora prihranil 70 milijonov šilingov. Nekaj ur(!!) po izidu tednika News je poslanec Kraft že odstopil.

Njegov kolega Marizzi pa je odšel na "dopust". Seveda nihče iz vodstva obeh vladajočih strank ni protestiral, da so z objavo magnetograma pogovora kršili zasebnost obeh poslancev, oz. njune človekove pravice. Verjetno bo to storila LDS. • Jože Novak, Kranj

TURISTIČNA AGENCIJA INTEGRAL TRŽIČ

- KARNEVAL-BENETKE, bus, 1 dan, odhod 25. 2.
- PARIZ, 1., 10. marec, 5., 27. april
- OTOK ELBA ZA MATURENTE, bus, 6 dni, 23. 4.
- RIM, 1. marec, 6., 20., 24., 26., 29. april

Informacije in prijave:
TRŽIČ - Predilniška 14, tel. 53-280
KRANJ - Ljubljanska c. 1a, tel. 224-132

Nelepe fasade

Rada bi opozorila na pojav samovoljnega poseganja stanovalcev v izgled fasad stanovanjskih blokov. Kot lep primer navajam kar blok, v katerem stanujem in ki stoji sredi Radovljice. Pogled na vhodno fasado kaže naslednjo podobo: tri stranke (od desetih na tej strani) so zamenjale okenske okvire, ki tako po obliki kot po barvi (prvotna sivo-bela kombinacija) niso enaki starim. (Nova okna so samo po sebi sicer lepa in v modni barvi naravnega lesa.) Ena stranka je pobarvala okvire temnorjavo, stranka nad njo pa je eno okno pustila po starem, drugo pa si je omislila vse belo. Sprašujem, kdo je odgovoren za ta nered oz. kdo ga noče videti oz. noče vedeti zanj? Neva Ažman Gorenjska cesta 31 A

QMI

PTFE
(teflonska) maziva za avtomobilizem industrijo in navtiko

QMI
ENGINE TREATMENT WITH PTFE

"Your car will run smoother, cooler, and use less fuel. Try it!"

QMI

"najbolj spolzka snov poznana človeku"

- do 160.000 km zaščite
- ~7,3% večja moč motorja
- ~5% manjša poraba goriva
- do 90% manjša obraba motorja
- zaščita pri hladnem motorju

VARNOŠTNI PAS REŠUJE ŽIVLJENJA

QMI

REŠUJE MOTORJE

VERTIGO d.o.o.
Mestni trg 27 Škofja Loka
tel./fax: 064/623-087

Pooblaščen prodajalci:
KRANJ: AVTOCOMMERCE, BLEIWEISOVA 14
064/213-977
LESCE: NBA d.o.o., FINZGARJEVA 8
064/718-463
JESENICE: ČOP d.o.o., H. VERDNICA 23/a
064/83-211

EJGA ZA GORENJKE, O GORENJCIIH MED GORENJCII PO GORENJSKI

Kdo bo Gorenjec meseca januarja 1995

KLEMEN ČERNE je Gorenjec meseca decembra

Danes je prvi februarjski torek, zato v naši akciji, v kateri z Vašo pomočjo in s sodelovanjem gorenjskih radijskih postaj izbiramo Gorenjke oz. Gorenjce meseca, tokrat veliko podatkov: najprej o izidu Vašega izbora za GORENJCIA MESECA DECEMBRA 1994. Prejeli smo 610 Vaših glasov, od katerih ste jih 413 namenili Klemenu Černej in 197 Marjanu Benedičiču. Klemen Černe Bleda, ki je zmagal na decembrski javni prireditvi "Prvi glas Gorenjske", je torej po Vašem izboru tudi GORENJCIE MESECA DECEMBRA 1994. Ko bomo na Glasovi prireditvi podelili priznanja Gorenjkom oziroma Gorenjcem, izbranim z Vašimi glasovi v

KONDI PIŽORN

mesecih od julija do decembra 1994, imamo torej že en problem

BRIGITA IN KATARINA KROPIČNIK

rešen: Klemen Černe bo kot pevec lahko sodeloval tudi v

programu prireditve ... A smo Gorenjci ali nismo!

Začenjamo pa tudi prvi krog prvega glasovanja za Gorenjke in Gorenjce v mesecih leta 1995. Za JANUAR 1995 predlagamo: 1/ BRIGITO KROPIČNIK in njeno HČERKICO KATARINO, ki je bila včeraj stara natanko en mesec; Katarina je bila z malce manj kot tremi kilogrami in 48 cm prvorojena Gorenjka v letu 1995, zanjo pa sta mamica in očka ob rojstvu še tehtala med imeni Katarina in Laura (za GORENJKI MESECA JANUARJA 1995 predlagamo torej obe - mamico + hčerko); 2/ KONDIJA PIŽORNA, dramskega igralca in lastnika Agencije TIK-TAK v

V zadnjem glasovalnem tednu v izboru Gorenjca meseca decembra 1994 se je sreča nasmehnila naslednjim: Franc ZORC, Gorjuše 13, Boh. Bistrica; Franc OŠTREK, Valjavčeva 14, Kranj; Jelka FRELJH, Log 10, Zalezniki; Irena SMELČER, Grad 40, Cerklje; Nataša ARTICEK, Langusova 21, Radovljica. Nagrade Vam prinese poštar.

Preddvoru; v sklopu te Agencije dela tudi gledališče TATEATER, ki je minulo, zadnje januarsko nedeljo, v novem gorenjskem hramu kulture, v gledališki dvorani Penziona Zaplata v Tupaličah, premierno uprizorilo dramo Draga Jančarja Zalezujoč Godota, v kateri poleg Kondija igra še Sabira Hajdarević in Pavle Rakovec - KONDIJA PIŽORNA predlagamo za GORENJCIA MESECA JANUARJA 1995 zaradi njegovega poguma, s katerim se loteva razmaha kulture v novi občini Preddvor in na Visokem v sosednji občini Senčur. Mimogrede: pojutrišnjem, v nedeljo, 5.

februarja, si ponovitev predstave Zalezujoč Godota lahko ob uri ogledate v Tateatru v dvorani Penziona Zaplata. Glasovanje za Gorenjko in Gorenjca meseca januarja 1995 poteka podobno kot doslej danes + vse ostale petke februarju v kontaktnih oddajah Radia Kranj, Radia Triglav, senice, Radia Tržič in Radia Zalezujoč ali pa na dopisnicah na naslov Uredništvo Gorenjskega glasa, 64000 Kranj. Vsak glasovalni teden izmed Vaših glasov nagradimo peterico - z nagrado vrednosti 1.000 tolarjev, poleg tega pa še dodatno pet podobnih jočih z Glasovo majico.

foto EJGA ... foto EJGA ...

Pero Lovšin (nekoč Pankrti in Sokoli, zdaj Vitezi obložene mize) športniku Gorenjske & Slovenije za leto 1994 Juretu Koširju: "Zdaj, ko vam ni treba na tekme v Sierru Nevado, bi pa lahko skupaj udarila šlager 'Gremo Jure, v južne kraje'!"

Še en foto EJGA prispevek zgodovini slovenstva v robriki "Kdo je kaj kdaj kje s kom"; nekdanji škofoješki župan Zdravko Krvina je edina priča pogovoru predsednika države in župana mestne občine Ljubljana. Kaj sta si povedala, ko sta si udarila v roke, bo Zdravko opisal v svojih spominih.

Ameriški veleposlanik Alain Wendt, ki mu je na poključnem teku politikov, diplomatov in gospodarstvenikov z gorenjskim sadjevcem lastnoročno postregel dr. Avgust Mencinger: "Prima antifriz imate pri vas!"

Letošnji januar, ki se je k sreči v torek iztekkel, bo v zgodovini gorenjskih medijev zapisan kot "črn mesec". Najprej je nesreča položila v bolniško posteljo direktorja Gorenjskega glasa, zatem pa (prejšnjo soboto) še direktorja Radia Kranj Petra Colnarja. Za oba so zelo vzorno poskrbeli v Bolnici Jesenice, kjer so januarja imeli dela čez glavo.

Notranji minister Andrej Šter je direktorju slovenskih alpskih smučarskih reprezentanc izročil mobilne radijske postaje: "Gospod minister, ali tote postaje pokažejo, kje jimate postavljen radar? Naši trenerji, ki so hkrati tudi vzorniki, imajo namreč težke noge."

Na sliki: blagajna novega pokritega olimpijskega bazena v Kranju, ob blagajni šef strokovne službe Sportne zveze v Kranju Iztok Krašovec (na fotografiji Jožeta Marinčka malce skrit za stebrom). Tudi zanj ni izjeme: za rekreativno plavanje je treba kupiti vstopnico na blagajni!

Mr. Gregoric Matjaz GORENJSKI GLAS Zoisova 1 SVN - 64000 KRANJ SLOVENIE

O tem, da sta z mednarodnimi standardi Sloveniji dodeljeni kratki SI in SVN, smo že pisali. Vsekakor Slovenke in Slovenci zlasti nove kratice SVN nismo sprejeli z navdušenjem, zato boste stežka našli avto s tako nalepko. Pač pa so v tujini SLO že vrgli iz uporabe - naš sodelavec je iz Ženeve prejel popolnoma po mednarodnih predpisih naslovljeno pismo.

/novi/ NASLOVI

SLOVENIJA

Nova občina ... začenja na novo - s svinčnikom in pisalno mizo

Svétniki so županu v oporo

Kot ste lahko izpod peresa bohinskega občinskega svetnika Iva Cundriča minuli petek prebrali na komentatorski strani Gorenjskega glasa, so zgolj in samo levičarske novinarke Vlasta, Dragica in Špela krive, da se je v javnosti oblikoval mnenje o konfliktu med občinskim svetom in županom v novi občini Bohinj. Zato smo v enem od slovenskih časopisov poiskali primeren naslov, ki naj bi ustrezno odražal lokalno samoupravne razmere v Bohinju. Takoj, ko bodo po sklopu občinskega sveta temeljito preverili matične podatke o bohinskih občinskih svetnikih, bodo le-ti svojemu mladem županu še bolj v oporo in pomoč (kot je razvidno iz naslova).

Ne, v Monte Carlu nista zletela s ceste kulturni minister in obrambni minister mlade Slovenije. Zato v bližnji prihodnosti dr. Drnovšku zgolj zaradi zleta s ceste ne

Peljhan in Kacin s ceste MONTE CARLO, 25. - treba predlagati novih menjav v kabinetu. Na dirki

sta namreč imela smolo člana ene od treh sodelujočih slovenskih posadk na rallyju Monte Carlo, ki sta slučajno soimenjaka dveh ministrov: DARKO Peljhan in MIRAN Kacin.

EJGA BODE IN BOŽA

EJGA Vsa Slovenija je vznemirjena: štirje gorenjski blaščeni prodajni centri za vozila Renault ponujajo prvih 5000 kilometrov z avtom, kupljenim pri njih, brezplačno.

EJGA Če torej na Gorenjskem pri enem od štirih zastopnikov Revoza kupite Renaultov avto, vam za prvih pet tisoč km podarijo bencin. **EJGA** In zakaj je zaradi tega Slovenija vznemirjena? Ker drugod ne morejo verjeti, da proces tranzicije na Gorenjce tako zelo vplival, da naenkrat postajamo darežljivi. **EJGA** Nemogoče je mogoče.

EJGA Včeraj se je s prihodom novega trenerja začela "amerikanizacija" jesijskega hokeja. Novi trener Peter Arsenault je zamenjal odstavljenega ruskega trenerja Borisova. **EJGA** Sklep o angažiranju ameriško-kanadske hokejske šole so člani upravnega odbora HK Acron sprejeli soglasno. **EJGA** Zelo hitro se bo videlo, če kanadska šok terapija za jesijski hokej pravo zdravilo. **EJGA** Zaradi prihoda Kanadčana na Jesenice so mednarodni Olimpiji obrabi postali enake barve kot dresi. **EJGA** Nedeljo se je Gorenjcu Janezu Čadežu, direktorju Slovenija, verjetno kolcalo, ko je izvedel, da je ameriška družba CBS prodala polminutne reklamne bloke za prenos super finala v ameriškem nogometu po sanjski milijon mark. **EJGA** Ali drugače: okrog 50.000 mark sekundo TV reklame. **EJGA** Srčno upamo, da marketing Slovenija ne bo povzel CBS-ovega cenika. **EJGA** V torek je zaključila prva dvajsetina letošnjega leta. O tem, da sta bili zadnja januarja, se je najbolj videlo po vrstah v banki in na poštah. **EJGA** In po tem, da ste v torek Gorenjski prejeli malce kasneje, ker so poštarji raznašali pokojninski lističe. **EJGA** V tem mesecu bo šlo lažje kot januarja: trije dnevi manj, že v sredo bomo "frej" zaradi kulturnega praznika potem pride Valentinova z mucki in srčki, zadnji dan mesecu pa Pust. **EJGA** Vmes pa še kaj: kranjski župan napovedal kolektivni odstop županov, če nemudoma ne urejena zakonodaja o lokalni samoupravi. **EJGA** Državnemu napovedati, kako bo: zakonodaja bo še naprej konflikt župani bodo pa ostali. **EJGA**

ZAHVALA

*Delo, skromnost in
trpljenje, tvoje je
bilo življenje.*

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mami,
sestra, babica, prababica in tašča

ANGELA KOZJEK

roj. Pušar

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, ji poklonili toliko lepega cvetja in sveče in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Tatjani Primožič za njeno skrb, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in trobentaču.

Žalujoči: hči Geli z družino, sin Franci z družino in ostalo sorodstvo
Kranj, 30. januarja 1995

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

CECILIJA KERN

Pevčeva mama iz Dvorij

Iskreno se zahvaljujemo za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvalo izrekamo sorodnikom, prijateljem, znancem, tudi dobrim sosedom - posebej Anškuleževim, sodelavcem podjetja Stikala, pevcem iz Naklega, praporščaku, zvonarjem, g. župniku za lepo opravljen obred ter pogrebniku Francu Jeriču.

VSI NJENI
Dvorje, januar 1995

OSMRTNICA

V 87. letu starosti je umrl naš dragi ata

ANTON UMEK

K večnemu počitku ga bomo pospremili danes, v petek, 3. februarja 1995, ob 15.30 uri na pokopališče v Trziču. Na dan pogreba bo žara od 10. ure v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoči: žena Otilija, sin Tone in hči Breda z družinami

SPOROČILO O SMRTI

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila

MARJANA EKAR

sodnica

Cenjeno in priljubljeno sodelavko bomo ohranili v lepem spominu!

OKROŽNO SODIŠČE V KRANJU,
OKRAJNA SODIŠČA V KRANJU, NA JESENICAH,
V RADOVLJICI IN ŠKOFJI LOKI

V SPOMIN

*Če bi solza govorila,
ne bi krila te gomila!*

2. februarja je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga

MARIJA SREBERNJAK
iz Stražišča

Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate, obiskujete njen grob in ji prižigate sveče.

VSI NJENI
Stražišče, februar 1995

ZAHVALA

Za vedno smo se poslovili od naše mame

FRANČIŠKE KERN
rojene Remic

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, prelepo cvetje in sveče ter spremstvo v zadnji dom. Zahvaljujemo se dr. Rupnikovi, zdravstvenemu osebju Bolnišnice Golnik. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in sestram intenzivne nege K.C. Torokalne kirurgije za vso skrb v času njene bolezni. Hvala g. župniku za pogrebni obred, ter pevcem za zapete pesmi.

ŽALUJOČI VSI NJENI

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekel...

Ob nenadni, nepojasneni in mnogo prezgodnji izgubi našega ljubljenežnega sina, brata, strica in nečaka

NIKA JENSTERLA
10.3.1974 - 23.1.1995

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali ter za vse besede sočutja in iskrenega sožalja. Globoko pretreseni smo še posebej hvaležni za pomoč pri iskanju Nika. Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

*Vedno znova, ko se jutro budi,
se nanj zazremo s solznimi očmi,
srce v bolečini zaječi,
ker tebe med svojimi več ni.
Naš dom je prazen vsak dan,
vendar v naših srcih živel
boš z nami vekomaj.*

4. februarja mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, atek in dedek

IGNAC SAJOVIC

Vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče, iskrena hvala.

VSI NJEGOVI
Podbrezje, 4. februarja 1995

V SPOMIN

*Ko bi koga solze obudile,
tebe črna zemlja ne bi krila,
bi kakor potok lile, da bi tebe
sine obudile.*

JOŽE MALENŠEK

1. februarja je minilo žalostno leto, odkar si nas moral zapustiti. Hvala vsem, ki mu prižigate sveče in postojite ob njegovem grobu.

Žaluojača mami in brat z družino

K sodniku nič več kar tako in kadarkoli

Na okrožnem sodišču v Kranju in večini okrajnih sodišč manjka sodnikov, kar se kaže v naraščanju števila nerešenih zadev. Težave tudi s prostori.

Kranj, 3. februarja - Z novim letom je bila na osnovi nove pravosodne zakonodaje zaključena reorganizacija sodišč. V Kranju je namesto temeljnega sodišča zdaj okrožno sodišče z novimi pristojnostmi, prejšnje enote temeljnega sodišča v Kranju, Radovljici, Škofji Loki in na Jesenicah pa so nadomestila okrajna sodišča. Temeljno sodišče Kranj je v novo leto stopilo z okroglo 20 tisoč nerešenimi zadevami. Številka je ogromna, vendar ima tehtno opravičilo: premalo sodnikov.

Predstojnica okrajnega sodišča na Jesenicah je prejšnja vodja enote, sodnica Maja Kostajnskec, v.d., predstojnica okrajnega sodišča v Radovljici je Majda Urh, v.d., okrajnega sodišča Kranj Marija Bešter, na čelu okrajnega sodišča Škofja Loka pa ostaja sodnica Nevenka Krelj. V.d. predsednika okrožnega sodišča Kranj je sodnik Anton Šubic.

Zasedenost sodniških mest je na večini rednih sodišč na Gorenjskem pomanjkljiva. Na Jesenicah imajo štiri sodnike, toliko je tudi sistemiziranih mest, vendar pa se glede na število nerešenih zadev in pričakovane nove kaže potreba vsaj še po enem sodniku, in to že pred iztekom t.i. statističnega leta, ko naj bi se pokazala realna slika zmogljivosti sedanjih sodnikov. V Radovljici so od štirih sodniških mest zasedena tri, četrto bo v kratkem razpisano, v Škofji Loki so zasedena vsa tri mesta, najbolj katastrofalne pa so razmere na okrajnem sodišču v Kranju. Tu je od enajstih sodniških mest zasedenih le sedem, razpis za štiri sodnike bo prav tako v kratkem objavljen. Vendar pa na tem sodišču

ugotavljajo, da se velikega števila nerešenih zadev (konec minulega leta 1278, od teh jih je samo 159 prešlo v pristojnost okrožnega sodišča) ter pričakovanih novih zadev ne bodo mogli sprosti otresati niti ob polni zasedenosti, potrebovali bi vsaj še tri nove sodnike. V nasprotnem primeru se bo število nerešenih zadev še bolj kopičilo, toliko bolj, ker spremembe materialne in procesne zakonodaje ne obetajo hitrejših postopkov, torej učinkovitejšega sodstva, kar je cilj reorganizacije. Pri spremembah zakonodaje sodniki, žal, niso sodelovali (ali pa zelo zelo malo), gnev strank v postopkih pa bodo deležni prav oni.

Sodniki so na zadnji dan starega leta dobili poklon od svoje ministrice: sodniške toge. Toge so črne barve, morali bi jih že nositi, vendar so slabo ukrojene in so jih veliko vrnilo v popravilo. Vsi slovenski sodniki jih bodo oblekli hkrati, predvidoma sredi februarja ali najkasneje 1. marca. Toge bodo na sodišču nosili tudi državni tožilci in zagovorniki.

Na okrožnem sodišču v Kranju je od 19 sodniških mest zasedenih 17, dve bosta razpisani, že zdaj pa sodniki dvomijo, da bodo želene okrepitve tudi zares deležni. Že na jesenski razpis treh mest za sodnike s trajnim mandatom sodišče ni dobilo niti ene prijave. Nekaj pomoči si na okrožnem in okrajnih sodiščih obetajo s sprejemom devetih strokovnih sodelavcev (štiriletno pripravništvo za sodniško funkcijo), ki pa

seveda ne bodo niti bistveno razbremenili, še manj nadomestili sodnikov. Štiri strokovne sodelavce bodo dobili na okrožnem sodišču, dva na okrajnem v Kranju, po enega pa na ostalih treh okrajnih sodiščih.

Sodniki okrajnih sodišč sodijo v kazenskih zadevah na prvi stopnji o kaznivih dejanjih, za katera je zagrožena denarna kazen ali kazen zapora do treh let, razen v t.i. tiskovnih tožbah, opravljajo preiskave za takšna kazniva dejanja, v civilnih zadevah odločajo v premoženjskih sporih, če vrednost spornega zahtevka ne presega dveh milijonov tolarjev, v civilnih sporih zaradi motenja posesti, služnosti ali realnih bremen, sporih iz najemnih ali zakupnih razmerij ter sporih o zakonitem preživljanju, če se srečujejo ločeno od zakonskih sporov oziroma sporov o ugotavljanju ali izpodbijanju očetovstva, sodijo tudi v zapuščinskih in drugih nepravnih zadevah, vodijo zemljiško knjigo, opravljajo izvršbo in sodijo v izvršilnih zadevah.

Prostorske zagate sodišč
V.d. predsednika okrožnega sodišča v Kranju, sodnik Anton Šubic, pravijo, da se vsa sodišča na Gorenjskem otepa tudi s prostorskimi težavami. V Kranju je hiša pravice (mimogrede: na njej so že table z novimi imeni sodišč) kljub izselitvi državnega tožilstva pretresna. Rešitev, ki jo zagovarjata obe strani in ima podporo tudi v pravosodnem ministrstvu, je

izselitev delovnega in socialnega sodišča. Škofjeloško sodišče domuje v zanj neprimerni stanovanjski hiši, ki je v denacionalizacijskem postopku, jeseniška zgradba pa je tudi po izjavi pravosodne ministrice Mete Zupančič daleč najslabša v Sloveniji. Rešitev je načrtovana za letos. Kolikor toliko normalni delovni pogoji so edino na radovljiškem sodišču, kjer pa bi seveda tudi našli kakšno pripombo.

Delavnik od osmih do štirih

Čeprav v Uradnem listu še ni bil objavljen, se na sodiščih že od novega leta naprej drže novega sodnega reda. Ta prinaša enoten delovni čas za vsa slovenska sodišča, in sicer od 8. do 16. ure vsak delavnik. Zaposleni ugotavljajo, da je tak delovni čas neuskladen z načinom življenja. Nobeno sodišče na Gorenjskem nima organizirane tople prehrane, težave so z varstvom otrok, s prevozi ipd.

Po novem sodniku niso več vsak hip na voljo strankam, te jih poslej lahko vidijo in slišijo samo na obravnava in narokih oziroma s sodniki pismeno komunicirajo. Novost prinaša v delo sodnikov prepotreben mir, ne nazadnje je tudi korak za večjemu ugledu in avtoriteti sodnikov. Uradne ure za neavbljene stranke so trikrat na teden pri vpisničarki. Telefonskih informacij strankam o postopkih sodišče ne daje.

Nekaj več ohlapnosti je le pri vodenju javnih knjig, to je sodnega registra na okrožnem in zemljiške knjige na okrajnih sodiščih. Sodišča so za stranke odprta vseh pet dni v tednu, vendar v omejenih urah. • H. Jelovčan

Vsak teden srečna družina več

Žreb določil gospo Marijo Zupan

Kranj, 3. februarja - Selo 33 a, Vodice, je bil tokrat naslov, ki je bil skritna srednjih straneh torkovega Gorenjskega glasa. Srečna lastnica nagrade v vrednosti 20.000 tolarjev je tokrat postala prijazna gospa Marija Zupan, ki nas je že v tork poklicala po telefonu in nam sporočila, da stanuje na tem naslovu. Povedala nam je tudi, da sicer ni naročena na naš časopis, in da jo je o objavi njenega naslova obvestila gospa Ivanka iz Utika, ki bi se ji ob tej priložnosti rada iz srca zahvalila. Hvaležna je tudi ostalim, ki so jo nato še klicali, posebej pa nam je tudi naročila, naj pozdravimo tudi vse bralce in naročnike Gorenjskega glasa. Prijazni gospe Mariji čestitamo ob znanju srečnem žrebu in pripricani smo, da bo od sedaj naprej Gorenjski glas kupovala še pogosteje, kot doslej. Da bo vsekakor kupila današnjega, nam je seveda vesela in nasmejana že obljubila. • L. Colnar, K. Stroj

Smrt v gorah

Bohinj - Včeraj dopoldne so bohinjski gorski reševalci in vojniki iz učnega centra na Pokljuki prepeljali v dolino truplo 30-letnega N. T. iz Ljubljane, ki se je ponorečil na Velikem Draškem vrhu.

N. T. je odšel od doma v sredo okrog enajstih dopoldne in dejal, da se bo vrnil proti večeru. Avto je parkirjal na Rudnem polju, od koder je šel peš prek Viševnika proti Draškemu vrhu. Ker ga ni bilo domov, so bohinjski gorski reševalci s sodelovanjem dveh vojakov s Pokljuke ob enajstih zvečer odšli na reševanje. Ob štirih zjutraj so na Velikem Draškem vrhu našli smučarske palice ter poledenelo mesto, od koder je N. T. zdrsnil v prepad. Ker je bilo pretemno in zato prenevarno, da bi krenili ponj, so počakali svit. Spustili so se po sledi zdrsa in N. T. našli mrtvega okrog 350 metrov niže na t.i. Jezercih. • H. J.

SISTEM
RAČUNALNIŠKI KLUB
486/40 že od 121.507,00 SIT
ali 7.048,00 SIT mesečno!
T-l./Fax: 064/ 22 10 40

Streha in smetišče

Medvode, 3. februarja - Pri oblikovanju občinskega proračuna občine Medvode bi morali upoštevati, da je streha na telovadnici šole potrebna celovite obnove, ker pušča. Čeprav je bilo pri tej razlagi članice občinskega sveta na nasprotni strani slišati pripombo, kot da zadeva ni v njihovem programu, se bodo člani sveta pri oblikovanju proračuna najbrž vseeno morali glede tega opredeliti in tudi odločiti. Ker pa odločanje o denarju za družbene dejavnosti in komunalno v občinskem proračunu ne bo najlažja stvar, velja kot resno tudi napotilo, da komisije za komunalna vprašanja v krajevnih skupnostih začnejo pripravljati potrebe oziroma predloge. Enostavna, kot bi lahko sklepali iz mnenja, naj se krajani Drage najprej opredelijo za občino Medvode, najbrž tudi ni problematično glede smetišča. Na seji je bilo slišati, da v Dragi zbirajo podpise, da se smetišče na tem območju zapre. • A. Ž.

QMI
PTFE (teflonska)
ZAŠČITA MOTORJEV
Vertigo d.o.o., Škofja Loka

Podražitev avtobusnih prevozov

Ljubljana, 1. februarja - Od prevčerajšnjim je svoje prevoze podražilo kar precej slovenskih avtobusnih podjetij. Tudi gorenjski štirje pevozniki niso izjema. Vozne karte so v povprečju dražje za 5,8 odstotka, tako da morate po novem za relacijo Kranj-Ljubljana namesto 250 odšteti 260 tolarjev.

Na Združenju za promet in zveze pri Gospodarski zbornici Slovenije so kot glavni razlog podražitve navedli stroške tekočega vzdrževanja. Levji delež podražitve odtehta tekoča amortizacija, del predstavlja amortizacija vozil, nekaj pa so k novi ceni prispevali tudi stroški dela. Precejšen delež zastopnosti sprotne amortizacije pri podražitvi niti ne preseneča, saj le ta omogoča redno vzdrževanje vozil, plače prevoznikov pa tako ali tako ne dosega kolektivne pogodbe. • U. Š.

Umor ali ne?

V ponedeljek začetek sojenja

Kranj, 3. februarja - V ponedeljek se bo pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Kranju začelo sojenje 27-letnemu Primožu Koširju z Milij pri Kranju, obtoženemu kaznivnega dejanja umora.

Primož Košir, ki je v priporu od srede septembra lani, naj bi 4. avgusta pozno zvečer med plavanjem v Blejskem jezeru utopil svojo 24-letno ženo Matejo. Obtoženec dejanje zanika. • H. J.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO
Izdelujemo BARVNE KOPIJE
do formata B 0!

KARUN

PRODAJA IN SERVIS FOTOKOPIRNIH STROJEV, PISARNIŠKI MATERIAL IN OPREMA
KRANJ d.o.o., GREGORČIČEVA 6, TEL.: 064/213-162, FAX: 213-162

CESTNO PODJETJE KRAJN p. o.

obvešča, da bosta Likozarjeva in Žanova cesta v Kranju zaprti za ves promet od 6. 2. 1995 do 31. 3. 1995, zaradi izvedbe kanalizacije na obeh cestah, ki je v sklopu rekonstrukcije ceste Staneta Žagarja.

Obvoz za lokalni promet bo potekal po Oprešnikovi in Ručigajevi cesti. Prav tako bo delni avtobusni promet potekal po Ručigajevi cesti samo v smeri proti centru mesta.

Spoštovanim naročnicam in cenjenim naročnikom Gorenjskega glasa

O plačilu naročnine za celo leto

V začetku prejšnjega meseca smo Vas povabili, da razmislite o naši ponudbi za plačilo naročnine Gorenjskega glasa za celo leto 1995 tako, da Vam naročnino obračunamo le v dveh obrokih po 3.600 tolarjev v februarju in marcu 1995. Obenem smo posebej poudarili (ker je bila takšna možnost dana že minuli dve leti), da bomo avtomatično v tak obračun vključili vse naročnice in naročnike, ki ste že tudi lani želeli celoletni obračun naročnine v dveh obrokih. Hkrati smo povabili vse, ki bi tudi želeli tak način plačila, pa ste doslej prejeli obračune po trimesečjih. In na naše povabilo je bilo zelo veliko telefonskih klicev; vsem, ki ste se letos prvič odločili za

tako obliko plačila, se iskreno zahvaljujemo. Obljubo, da bo na plačilo celoletne naročnine vezanih kar precej Glasovih ugodnosti (npr. pri izletih), bomo izpolnili postopno preko celega leta.

Morda je takšna ponudba zanimiva tudi za Vas, ki se doslej za celoletno naročnino Gorenjskega glasa (2 x 3.600 SIT v februarju in marcu za vseh 12 mesecev = za 103 številke časopisa + 12 AS-ov + letopis) še niste odločili. Če želite tudi Vi tak način obračuna naročnine: le še danes (petek) in v ponedeljek (6. februarja) je čas, da nam po telefonu 064/ 223-111 to sporočite. • Gorenjski glas

JAKA POKORA

